

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I grupe

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 299 (9604)

TRST, petek, 24. decembra 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

VLADA JE NA VČERAŠNJI SEJI SPREJELA NEKAJ VAŽNIH ZAKONSKIH OSNUTKOV

ODOBRENO ZAKON O PRAVIČNI STANARINI ŽENSKA IN MOŠKI ENAKOPRAVNA NA DELU

Boljši pogoji za izvoznike - Postopna ukinitve pristojbine na nakup tujih valut

RIM, 23. — Na zadnji seji v letošnjem letu je vlada danes sprejela nekaj zelo važnih zakonskih predlogov. Med njimi je najvažnejši zakon, ki bo dokončno uredil vprašanje stanarini in ki je najtežje povezan z zakonom, ki je sedaj v parlamentu, o ureditvi zazidalnih površin. Oba zakona naj bi po namenu vlade in političnih strank končno omogočila boljše pogoje za gradnjo stanovanj, zlasti pa še za gradnjo ljudskih in ekonomičnih stanovanj. Obenem je vlada danes sprejela tudi zakonski odlok, s katerim podaljšuje do 31. marca prihodnjega leta zamrznitev stanarini, da bo lahko parlament med tem časom odobril nov zakonski osnutek.

S tem zakonom vlada predlaga določitev novih pravil o stanarinih, da se napravi konec tridesletni anarhiji, med katero so iz leta v leto podaljševali zamrznitev stanarini, obenem pa dovoljevali največje gradbene spekulacije z zidanimi stanovanji z visokimi najemninami.

Z novim zakonom se bodo seveda povzlele vse tiste stanarine, ki so

danes zamrznjene. Obenem pa bodo imeli stanovalci jamstvo, da lastniki stanovanjskih hiš ne bodo zahtevali izredno visokih stanarini v krajih, kjer primanjkuje stanovanj, javna uprava pa bo lahko zdala več ljudskih in ekonomičnih stanovanj. Zakon naj bi tudi pospešil zasebno gradnjo. Graditelji naj bi se v dogovoru s krajevnimi oblastmi obvezali, da bodo spoštovali cene, ki jih določa zakon.

Na osnovi novega zakona, naj bi se stanarina določila v višini 3 odst. vrednosti nepremičnine letno, na osnovi gradbenih izdatkov, ki ne smejo biti višji od 250 tisoč za kvadratni meter v severni Italiji in 235 tisoč kv. m v južni Italiji. Za nove hiše pa bodo gradbeno ceno določili na osnovi predsedniškega odloka.

V primeru sporov, zakon določa ustanovitve občinskih komisij, ki bodo skrbjele za poravnavo sporov, v skrajnem primeru se bodo lahko prizadele obrniti na sodišče. Osnovno gradbeno ceno bodo spremenili na osnovi obstoječih pogojev vsaki dve leti. Za osnovo bodo vzeli indeks

življenjskih stroškov. Najemne pogodbe bodo z novim zakonom veljale tri leta.

Vlada je nato odobrila zakonski ukrep, o spremembi obveznega zavarovanja avtomobilistov. Po novih pravilih bodo zavarovane tudi osebe, ki nimajo nobenih sorodnih vezi z vozačem. Poleg tega zakonski ukrep določa roke za izplačilo morebitne škode pri prometnih nesrečah.

Ministri so nato odobrili zakonski osnutek, ki izboljšuje pogoje finansiranja posojil za izvoz in obenem ustanavlja krožni sklad 5 tisoč milijard lir za kratkoročno zavarovanje izvoženega blaga, kar naj bi koristilo predvsem malim in srednjim podjetjem.

Na predlog ministrice za delo Anselmi je vlada odobrila zakonski osnutek o enakopravnosti ženske z moškim na delovnem mestu. Zakon prepoveduje katerokoli diskriminacijo na osnovi spola, najšji bodi pri sprejemanju v službo, kot pri strokovni izobrazbi, plači in napredovanju. Ženska je izenačena z moškim tudi glede upokojitve. Na njeno željo pa se bo lahko upokojila s 55. letom starosti, pred šestdesetim letom pa jo ne bodo smeli uradno upokojiti. Prav ta zakon določa, da je prepovedana katerakoli razlika med žensko in moškim glede delovnega urnika in tedenskega počitka. Ženska postane torej popolnoma enakopravna z moškim. Zato bodo z novim zakonom zapadle tudi vse omejitve in prepovedi glede nočnega dela. Zaradi tega ima ženska tudi pravico, da dobi za enako delo enako plačo kot moški.

Novi zakon določa tudi pravico po kojitve za moža po ženi. To je novost v italijanski delovni zakonodaji. Toda zakon tudi strogo določa pravice ženske-matere ob porodu in po porodu.

Na seji je zakladni minister Stamatii sporočil, da je podpisal odlok, na osnovi katerega se pristojbina 7 odst. na nakup tujih valut zmanjša na 3,50 odst. Ukrep, ki stoji v veljavo 27. decembra, predvideva tudi postopno znižanje te pristojbine za pol odstotka vsak teden, in sicer od 3. januarja dalje. To pomeni, da nakup

tujih valut ne bo več obremenjen s pristojbino od 13. februarja prihodnjega leta dalje. (sl)

Forlani bo obiskal Sovjetsko zvezo

RIM, 23. — Zunanji minister Forlani bo 10. januarja odpotoval na uradni obisk v Sovjetsko zvezo. Njegovo potovanje v Moskvo povezujejo s pogostimi pobudami italijanske in sovjetske diplomacije za čim tesnejše stike in sodelovanje na diplomatskem in gospodarskem področju med državama. V začetku prihodnjega leta bo baje predsednik vlade Andreotti odpotoval v Bonn, v februarju pa naj bi prišel v Italijo predsednik portugalske vlade Mario Soares, ki bo obenem obiskal tudi druge prestolnice članic EGS, v okviru pogajanj za vključitev Portugalske v gospodarsko skupnost. Prav tako pričakujejo v januarju obisk v Rimu libijskega predsednika vlade Džaluda.

ZASKRBLJENOST V SVETU ZA USODO ŠE NEROJENE DEMOKRACIJE V ŠPANJI

Ljudstvo na ulicah Madrida zahteva osvoboditev tajnika KPŠ Carrilla

Premier Suarez je moral sprejeti odposlanstvo demokratične opozicije Carrillo prepuščen »posebnemu sodišču« in zaprt v Carabanchelu - Ogorčenje jugoslovanske javnosti v izjavah predsednika Tita in zvezne vlade

MADRID, 23. — Po vsem svetu se širi ogorčenje zaradi aretacije sekretarja španske komunistične partije Santiago Carrilla, odneve, teh protestov pa prihaja tudi do ljudskih množic v španski prestolnici in nekaterih drugih velikih mestih, kot Barcelona.

Takoj, ko se je razširila med partijskim članstvom vest o aretaciji Carrilla je še pred polnočjo prejšnjega dne dva tisoč ljudi začelo demonstrirati pred »Puerta Del Sol«, kjer sta sedež vlade in policijska uprava. Policija je zamaž nad tri ure skušala razgnati ljudi, kljub uporabi solzila in streljanju gumijastih nabojev v množico.

Ob zori so vsi španski listi na prvih straneh objavili vest. Niti glasilo frankističnega »movimienta« si ni upalo v pozitivnem smislu komentirati ukrepa, ki je spravi v veliko zagato samo Suarezovo vlado, večina dnevnikov pa aretacijo odkrito obsaja. Posebno oster je nedovisni »Pais«, medtem ko se mnogi zmeri dnevniki rešujejo z objavljanjem izjav Berlinguerja, Craxija

in italijanskega zunanjega ministra Forlanija.

Oglasili so se tudi voditelji španskih strank, od demokristijanov Gila Roblesa in Ruiza Jimenez do socialističnega Galvana in voditelja sindikalnih »comisiones obreras« Marcelina Camacha.

Ob desetih predpol dne se je pod predsedstvom Adolfa Suarezja sestala španska vlada in razpravljala o aretaciji Carrilla. Ze med sejo se je v palači zglasilo odposlanstvo članov CK KP Španije in zahtevalo razgovor s premierjem. Ta jih ni sprejel, pač pa jim je poslal tajnika, kateri so izročili dokument, v katerem zahtevajo (kakor vse ostale demokratične stranke) takojšnjo osvoboditev Santiago Carrilla in ostalih političnih zapornikov »še pred Božičem«.

Pozneje pa je Suarez moral sprejeti odposlanstvo odbora opozicije. To se je zgodilo v prvih večernih urah, medtem ko je v mestnem središču opozicija uprizorila enotno in zelo množično demonstracijo. Tisoči in tisoči ljudi so se zgnili na ulicah ob vzkljanju gesla »Carrillo en libertad«. Ulice in trgi mrgolijo ljudi, zamaž jih skuša policija z nasiljem razgnati. Umikajo se v druge ulice in nadaljujejo demonstracijo.

Pod pritiskom ljudstva, ki je ob pozni večerni uri še bilo na ulicah in grožnjo sindikalnih odborov, da bo moralo špansko ljudstvo si priboriti demokracijo po drugi poti, če vlada ne bo popustila, je Suarez končno sprejel delegata demokratskih strank Pujola in Galvana. Z njima se je zadržal polnurno uro.

Medtem pa po Madridu krožijo govorice o tem, kako bi se španska vlada utegnla rešiti iz zagate. Zaenkrat je policija predala Carrillo »posebnemu sodišču«. Odpeljali so ga v madridsko jetnišnico Carabanchel, vendar je izoliran v ambulanti, ker se policija boji, da bi komunistični voditelj prišel v stik z ostalimi političnimi jetniki. V vladnih krogih so baje že zavrnili možnost izгона v tujino, saj je Carrillo večkrat dokazal, da lahko ilegalno prihaja v Španijo, kadar se mu zljubi. Pač pa se govori o možnosti, da bi proti njemu sprožili sodni postopek, ga nato izpustili na začasno svobodo in konfinirali neke daleč, na primer na Kanarskih otokih.

Zapisali smo, da so bile reakcije v tujini zelo ostre. Večina ugotavlja, da je sedaj na kocki verjetnost Suarezovih obvez, da bo Španijo na neboleč način privedel v okvir širše družine evropskih demokratskih narodov.

V Franciji se je oglasila levica, medtem ko Giscardova vlada molči. V Italiji je protestirala, skoraj z vsemi demokratskimi strankami, tudi vlada. Na Portugalskem se je oglasila KPP, izmed vzhodnih držav pa predvsem Romunija.

Iz Beograda poroča naš dopisnik, da je zvezni izvršni svet objavil izjavo, v kateri je rečeno, da je Santiago Carrillo s svojim poslednjim protifašističnim stališčem in v vztrajnem prizadevanjem za demokratično preobrazbo svoje domovine »prijatelj v jugoslovanski in mednarodni javnosti visok ugled vodnje borca

Santiago Carrillo

za demokratično Španijo in s tem za vključitev Španije v konstruktivno mednarodno sodelovanje. Zvezni izvršni svet je trdno prepričan, da ta ukrep španske vlade ne more voditi k ustvarjanju nujnega širšega zaupanja in k nadaljnjim demokratičnim spremembam in bistvenemu presegaanju fašizma oziroma frankizma, ki je špansko ljudstvo vrsto let umetno ločeval od evropskih in drugih ljudstev.

Predsednik Josip Broz Tito pa je dal ob aretaciji Santiago Carrilla tole izjavo:

»S presenečenjem in veliko zaskrbljenostjo sem zvedel za aretacijo generalnega tajnika Komunistične partije Španije tovariša Santiago Carrilla. Z odvzemom svobode temu v naši državi in po vsem svetu znatnemu borcu proti fašizmu, za demokracijo in človeške pravice in svobode postala vprašljiva upravičenost demokratskega sistema, ki je v Španiji. V aretaciji Santiago Carrilla in nepriznavanju državljanских pravic predsednika KP Španije Dolores Ibarruri in generalnemu tajniku Santiagu Carrillo vidimo pred-

DNEVNIK za praznike

Dnevnik v Italiji, ki ima ponedeljske izdaje, bodo ponovno izšli v ponedeljek, 27. t.m., ostali pa v torek, 28. t.m. Prihodnja številka Primorskega dnevnika bo tako izšla v torek, 28. t.m.

Novoletna številka, ki bo izšla v petek, 31. t.m., bo imela 16 strani.

KRIZA V PODJETJIH EGAM

V Rablju zaskrbljeni za usodo rudnika

Zagotovljen denar za decembrsko in trinajsto plačo

RIM, 23. — Državna ustanova EGAM, ki je sprožila postopek za likvidacijo prvih sedem od enajstih podjetij, ki naj bi ustavila svoje obratovanje zaradi pomanjkanja delavcev, je sedaj sporočila, da namesto postaviti v likvidacijo še nadaljnjih trinajst podjetij. Razumljivo je torej, da EGAM izsiljuje vlado in parlament, da bi ji nakazali čim več izredne denarne podpore za kritje zgb svojih podjetij, ki so zabredla v denarno krizo zaradi slabega upravljanja. Minister za državne zadeve je sicer že sporočil, da bo vlada na prihodnji seji določila prvo izredno pomoč, s katero naj bi začasno olajšali denarne težave teh podjetij do 31. marca. Med tem časom pa naj bi vlada in parlament sprejeli ukrepe za preureditev in preusmeritev proizvodnje v industrijskih podjetjih EGAM.

Sindikati so danes zavzeli odločno stališče proti ravnanju vodstva ustanove EGAM, ki ga obtožujejo, da je krivo za nastali položaj v podjetjih v krizi, obenem pa očita ministru za državne zadeve Bisi-

gli, da je soodgovoren za krizo zaradi nejasne politike, ki jo vodi vlada o državnih udeležbah. Zato so danes sindikalne organizacije sklenile, da zahtevajo pri vladi, naj čim prej odobri izreden ukrep za zasilno denarno pomoč podjetjem, ki grozijo z zaplato, da se v najkrajšem času sestavi načrt o preureditvi celotne ustanove.

V prizadetih podjetjih so bile v teh dneh številne stavke, med katerimi so sindikati priredili shode, da so delavcem obrazložili nastali položaj. Včeraj so prekinili delo tudi v rudniku v Rablju, ki trenutno zaposluje 470 delavcev. Tudi temu rudniku grozi nevarnost zapore in brezposelnosti zaposlenim delavcem. Prizadele delavci v Rablju, med katerimi jih je skoraj tretjina iz krajev prizadetih po potresu, pravijo, da je njihov rudnik produktiven in da so prav nevarnost odkrili nova ležišča svinec, ki mu dajejo perspektivo za prihodnost. Delavci obenem ugotavljajo, da ustanova EGAM do sedaj ni dala denarja za bolj učinkovito izkoriščanje rude, ker je zapravljala milijarde za druge dejavnosti, ki nimajo nič skupnega z rudarstvom ali pa z industrijskimi dejavnostmi, za katere je bila EGAM ustanovljena. Rabljski delavci pravijo, da so na nedavni konferenci v Trstu o državnih udeležbah govorili tudi o njihovem rudniku in da je minister Bisaglia zagotovil nadaljnje obratovanje. Tri dni po konferenci pa je prišla vest, da bodo likvidirali tudi podjetje, ki upravlja rabljski rudnik.

Če se ne bodo razmere v rudniku uredile in če ne bodo zagotovili delavcem službe za daljšo prihodnost, obstaja nevarnost, ugotavljajo v Rablju, da bodo mnogi od njih, ki prihajajo od daleč, zapustili službo. V Milanu pa je danes okrog tisoč delavcev »Breda Siderurgice« in »CONIE« demonstriralo zaradi napovedi, da bosta podjetji likvidirani. Poleg tega so delavcem sporočili, da ne bodo dobili decembrske in 13. plače. Zdi pa se, da vsaj glede plače ne bo težav, ker bo vlada že na prihodnji seji sprejela prve nujne ukrepe, obenem pa je pristojno ministrstvo zaprosilo banke, naj odobrijo kratkoročna posojila prizadetim podjetjem za delavske plače. (sl)

Storti predsednik CNEL

RIM, 23. — Vlada je danes imenovala glavnega tajnika CISL Stortija za predsednika ustanove CNEL (Vse državni odbor za gospodarstvo in delo). Pričakujejo, da bo Storti kmalu odstopil z mesta glavnega tajnika sindikalne zveze CISL. Sindikalna federacija je z zadovoljstvom sprejela imenovanje Stortija za predsednika CNEL in poudarja, da je to dokaz, da zavzemajo sindikati v demokratičnem življenju v državi vedno večjo vlogo.

Predpraznična popotnica

Zadnji decembrski dnevi so čas za voščila in želje, ki so kot popotnica za pot pred nami v novem letu. Letošnja popotnica je še zlasti dobro založena, saj si od novega leta obetamo mnogo, ker je stara zasejala dokaj zrna, iz katerega bi morale pognati dobre kal.

Toda čeprav so voščila in želje iskrene nas je življenje vendarle tudi izučilo, da si prevelikih iluzij ne kaže delati. Potrebna je treznost, predvsem pa je potrebna pripranost, da bo za uresničenje marsikateri želje treba tudi marsikaj storiti, kajti v darila niti otroci kaj prida več ne verjamejo, kaj šele tisti, ki so dan za dnem upreženi v politično bitko.

Osimski sporazum sam — in to danes ugotavljajo vsi, razen najbolj zakrknjenih treidentistov in nacionalistov — je velik dosežek na poti vztrajnega prizadevanja realističnih državnikov dveh sedmih držav za definitivno ureditev še zadnjih medsebojnih nerешenih vprašanj iz zadnje vojne. Njegova ratifikacija v poslanski zbornici je pomen tega dosežka jasno podčrtala, obenem pa so predstavniki strank, ki so se izrekle za ratifikacijo, dajali še večji poudarek perspektivi, ki jo osimski sporazum odpira za gospodarsko sodelovanje med obema drž-

žavama in posebej med obmejnima področjema.

Tudi tretja komponenta sporazuma je dobila svoj poudarek. Seveda lahko danes razpravljamo iz raznih vidikov o tem, ali je bil ta poudarek dovolj ustrezen. Skoraj gotovo bomo soglašali, da bi želeli videti naša vprašanja zapisana tudi v ratifikacijskem zakonu vsaj toliko, kot so v samem osimskem sporazumu, če ne že bolj določno. Toda slepih bi si oči in razum in predvsem skodolani sami sebi, če ne bi upoštevali dejstva, da morajo še nikoli v poslednjih letih kot tokrat ob glasovanju za ratifikacijo sporazuma v poslanski zbornici, ni prišla do takega poudarka obveza na najvišji ravni v resoluciji demokratskih strank in v besedah zunanjega ministra v imenu vlade, da bo Italija zanjamača izvajanje najširše zaščite, popolne enakopravnosti in odpravo vsake diskriminacije glede na italijanske državljane slovenske narodnosti.

To obvezo smo ocenili kot dokaz politične volje, da se bodo stvari posledje reševale učinkoviteje v smislu duha in črke osimskega sporazuma. Razume pa se, da bomo to izraženo politično voljo ne samo preverjali, predvsem pa zelo odločno zahtevali od vseh, da se konkretizira v prvi vrsti v sprejemu zakona za globalno zaščito naše narodne skupnosti. Izraženo politično voljo imamo za toliko bolj obvezujoči akt, ker nas vse povojne izkušnje učijo, da se še noben zakon z ustavo vred ni izvajal v našo korist sam o sebi, ker enostavno za to ni bilo potrebne politične volje.

Predpraznični dnevi so nam ponudili pred vsemi drugimi prav to razmišljanje in prepričanje, da se v njem najbolj verno odražajo želje in voščila, ki si jih izmenjujemo. (—en)

POSEBNA KOMISIJA NA DELU

KPI vabi k sodelovanju pri oblikovanju svojega srednjeročnega programa

Sredi januarja skupščina kulturnih delavcev

RIM, 23. — Kljub praznikom komunisti priložnost delajo za izoblikovanje prvih osnutkov splošnega srednjeročnega programa o razvoju italijanske družbe, ki naj bi pokazal pot iz krize povezovali odgovori za obnovu. Direkcija KPI je sestavila posebno komisijo, ki se je prvič formalno sestala in začela osnovne delovne smernice. Ne gre, poudarjajo v Ulici Botteghe Oscure, samo za družbenogospodarski program, pač pa tudi za smernice o kulturnem in političnem okviru, v katerem je uresničenje tega programa mogoče. Skratka, KPI se trudi, da bi izdelala program tiste »tretje faze« o kateri je govoril in sedaj še razmišlja Moro, ko je ugotovil, da je v

italijanski zgodovini zaključen krog prvih dveh faz — centrizma in leve sredine.

Komunisti poudarjajo, da svojega srednjeročnega programa ne namestajo izdelati sami, pač pa že v tej fazi vabijo neodvisne strokovnjake in kulturne delavce, naj prispevajo svoje misli in izkušnje.

Neposreden prispevek bodo k temu dali kulturni delavci, ki se bodo zbrali na skupščini sredi januarja. Spregovoril jim bo tudi Enrico Berlinguer.

Ta razprava pa se bo prepletala z drugo razpravo, ki poteka v pokrajinskih federacijah partije in v deželnih organizacijah, kjer se pripravljajo na kongrese. Ti bodo v glavnem med februarjem in marcem 1977. V Apuliji so kot priprave na kongres začeli s kampanjo preučevanja misli ustanovitelja partije Gramscija in sicer pod geslom »preučimo, kaj je živega in kaj ne v Gramscijevi misli«.

Potem, ko bosta direkcija in CK KPI odobrila srednjeročni program (domnevajo, da bo objavljen v obliki »manifesta«, se pravi poziva italijanskemu ljudstvu) se bo ob tem razvnela razprava z ostalimi demokratskimi silami, KPI menj namreč, da je ta srednjeročni program za Italijo izhodišče za splošno razpravo,

DARUJTE ZA ŽRTVE POTRESA!

V okviru naše nabiralne akcije za žrtve potresa smo prejeli:

47.957.640
in 25.250 N-din

Prispevke sprejemamo v tajništvo uredništva v Trstu, ul. Montecchi 6 od 8. do 19. ure, v Tržaški knjigarni v Ulici sv. Franciška 20, v Gorici, ul. 24. maja 1 in na tekoči račun Primorskega dnevnika št. 1840 pri Tržaški kreditni banki.

»URADNI« SPREJEM VODITELJA KP ČILA V MOSKVI

SREČANJE CORVALANA Z BREŽNJEVOM

Luis in Lilly Corvalan na letališču Vnukovo

MOSKVA, 23. — Generalni tajnik KP Čila Luis Corvalan je uradno bil sprejet v sovjetski prestolnici. Na letališču Vnukovo je priselil iz Minska, kjer se je zadržal nekaj dni po osvoboditvi iz taborišč čilskih vojaške junte. Sprejela sta ga člana politbiroja KP SZ Kirilenko in Ponomarev ter večja skupina čilskih beguncov. Nato so ga skupaj z ženo Lilly odpeljali v Kremelj, kjer ga je sprejel Brežnjev. Tu se je Corvalan zahvalil SZ za »vse, kar je

storila za njegovo osvoboditev« in objubil, da se bo »iz izgnanstva« nadalje boril za demokracijo v Čilu ter izpustitev vseh političnih jetnikov. Brežnjev se je o Corvalanu laskavo izrazil in objubil, da bo SZ še nadalje izpolnjevala svoje dolžnosti internacionalističnega značaja.

V Moskvi se komentatorji sprašujejo, čemu neka dneva zamuda v sprejemu, saj je Corvalan prispel

v SZ že v soboto popoldne in ga ni bilo na svečanosti ob Brežnjevi 70-letnici. Nekateri menijo, da je to znak negotovosti čilskih komunistov za način, kako je prišlo do »zamenjave« z disidentom Bukovskim. O tem, da je prišlo do prave »zamenjave« je sovjetski tisk megljeno poročal šele te dni. Corvalan se je baje te dni v Minsku srečal z drugimi čilskimi voditelji, govori se tudi o tajnem sestanku z Brežnjevom. (st.s.)

POSTANI NAROČNIK PRIMORSKEGA DNEVNIKA IN PREJEMAL GA BOŠ

**SPLAČA SE
POHITETI** **BREZPLAČNO
DO NOVEGA LETA**

PROMET V TRŽAŠKEM PRISTANIŠČU

Število manipuliranih kontejnerjev bo letos krepko prekoračilo 50.000

Do konca novembra 32.876.191 ton prometa - Večji dovoz surovega petroleja za Čezalpski naftovod - Od 1. januarja tarife višje za 30 odst.

Blagovni promet v tržaškem pristanišču je do konca letošnjega novembra dosegel 32.876.191 ton ter je bil za 3.453.032 ton večji od lanskega, ki je znašal 29.423.159 ton. Pri tem je na dovoz surovega petroleja za Čezalpski naftovod odpadlo 24.999.510 ton, medtem ko je ustreznih postavka v prvih enajstih mesecih lanskega leta znašala 21.488.228 ton. Razlika v dovozu surovega petroleja znaša torej 3.511.282 ton, kar pomeni, da se je promet s tradicionalnim blagom čez našo lukso do konca novembra letos nekoliko skril v primeri z lanskim letom.

Sam tranzitni promet je vrzel do konca preteklega novembra 1.972.885 ton. Na tem področju je viden dober napredek (konkretno 136.235 ton blaga več kakor lani), saj je izkazovala ustrežna postavka za prvih enajst mesecev 1975 1.836.650 ton. Občutno pa se je letos povečal promet s kontejnerji: do konca novembra so jih namreč v odvozu in dovozu našli kar 46.682, medtem ko jih je bilo v ustreznem času lani 30.808. V tem letu se je število kontejnerjev dvignilo na 15.874 kosov. Manipulacija kontejnerskega blaga se naglo veča iz leta v leto in tudi decembrski promet kaže nov napredek na tem področju. Do konca leta bo torej tržaško pristanišče krepko prekoračilo število 50.000 manipuliranih kontejnerjev.

Kar zadeva posamezne postavke, ki sestavljajo promet v naši luki, so podatki za prvih enajst mesecev letošnjega leta naslednji:

Podatki se nanašajo na tonah	Dovoz	Odvoz
Premog	400.155	1.000
Žita	142.337	4.524
Rude	854.815	103.476
Min. olja	27.792.029	948.105
Les	99.854	86.026
Drugo blago	765.337	1.083.198
Potreb. za ladje		488.256

Kar zadeva blagovni promet med pristaniščem in zaledjem, pa so doslej znani podatki le do konca ok-

Deželni prispevek za ljudske gradnje

Na predlog odbornika za načrtovanje in proračun Maura je deželni odbor te dni priznal skupno denarno pomoč v višini 675 milijonov lir štirinajstim občinam v Furlaniji - Julijski krajini, ki bodo pospešile stanovanjske gradnje na osnovi državnega zakona št. 167 iz leta 1962. Prispevek — po deželnem zakonu št. 65 iz lanskega leta — bodo štejele občine Pozzuolo, San Giorgio di Nogaro, Mariano, Moraro, Chions, Prata di Pordenone, Valvasone, Oggle, Gonars, Pradamano, Ruda, Špeter Slovanov, Terzo d'Aquileia in Torviscosa.

Ministrstvo za finance je te dni razposlalo perifernim organom po-

IZJAVA DEŽELNEGA SVETOVALCA MANZONA (PSI)

Kritično stališče do izida konference o državnih udeležbah

Ministrom zagotovilom sledi napoved razpusta podjetij

Predsednik komisije za industrijo pri deželnih skupščinah, socialist L. Manzoni, je včeraj objavil posebno izjavo o poteku in zaključku 1. deželne konference o državnih udeležbah, ki je bila pred dnevi v našem mestu in katere se je udeležil tudi pristojni minister Bisaglia.

Manzon trdi, da na konferenci niso prili primeri, da iz razpoda predlogi in ugotovitve, ki so jih posredovali tovarniški sveti in sindikalne organizacije, krajevne ustanove pa so bile popolnoma oboje. Podpredsednik deželnega odbora Stopper je podal dober pregled strukture in problema državnih obratov v Furlaniji - Julijski krajini — pravi nadej, da svetovalci PSI — na njegova izvajanja pa niso dali konkretnih odgovorov, niti predstavnikov državnih družb, niti minister Bisaglia. Slednji je celo odpravil nekako zviška razne predloge, ki so prišli na dan iz vrst deželnega delavstva in ni prevel nobenih obveznosti glede nakazanih problemov. Potek konference je pokazal, da se voditelji državnih družb obnašajo kot nekakšni baroni.

Še posebej velja poudariti — nadaljuje Manzon — da je minister Bisaglia na konferenci zagotovil, da bo obseg zavratov v naši deželi ne le zadržan na sedanjih višinih, temveč celo primerno povečan, le par dni pozneje pa je prišla na dan vznemirljiva vest, da namerava EGAM razpustiti vrsto družb, ki delujejo pod njenim okriljem, in med temi tudi AMMI, ki upravlja rabeljski rudnik. Pri vsem tem se opazovalec ne more znebiti vtisa, zaključuje socialistični svetovalac, da daje področje državnih udeležb povsem nerazjasen odgovor na zahtevo po razvetitvi jasnega političnega stališča do problematike gospodarske prisotnosti državnih podjetij v Furlaniji - Julijski krajini.

Kritične pripombe izvršnega odbora SSK k ratifikacijskemu zakonu

Slovenska skupnost sporoča, da njen izvršni odbor »pozitivno jemlje na znanje, da je poslanska zbornica pretekli petek, 17. t.m. ratificirala osimski sporazum, ki tudi formalno pravno potrjuje dokončno ureditev meje med Italijo in Jugoslavijo in s tem ustvarja ugodne pogoje za splošno sodelovanje na vseh področjih».

V sporočilu, ki smo ga prejeli, je nadalje rečeno, da »SSK pozitivno ocenjuje tudi dejstvo, da se je za sporazum izrekla velika večina poslancev, kar je bilo pred nekaj leti še zelo negotovo. To pomeni, da se odločujoče sile v parlamentu ne morejo več izgovarjati, da z dobro politično voljo ne bi moge rešiti še drugih važnih in odprtih vprašanj, med katerimi nedvomno spada tudi zaščita narodnih in jezikovnih manjšin v državi».

SSK nato pravi, da je »nerazumljivo, da vladni ratifikacijski zakon ne vsebuje pravne obveznosti za izda-

Pazimo na točnost in na jezik na naših spominskih ploščah!

Ko je Primorski dnevnik 1. t. m. poročal o odkritju spominske plošče Igu Grušnu v nabrežinskem portu, je objavil tudi pomembne Gradnove verzje, ki so vklesani v marmor. Toda — o eni — objavljeno besedilo je v eni vrstici imelo premešane besede. Neveljen sem si dejal: pa zopet nov spodbudil! No, naslednji dan je Primorski dnevnik objavil sliko obeležja, s katere sem ugotovil, da ga niso pomolili Nabrežinci, temveč tiskarski škrat ali kdo ob njem.

Pomislil sem, se vendar me je odkritje dveh novih plošč (Can-karja v Nabrežini in Justu Košuti na njegovi rojstni hiši v Križu) spomnilo, da lahko nastanejo še nove pobude in da v nekaterih naših krajih še vedno pripravljajo postavitev spomenikov padlim. Vsem tem prizadetim in hvalevrednim pobudnikom bi rad priporočal, da pri izdelavi spomenikov in spominskih plošč posvetijo še posebno pažnjo besedilu, ki naj se vklesuje v kamen. Strojene napake so namreč prav zato, ker so vklesane v kamen, nepravilno. Take napake se žal ponavljajo. Navedel bom le tri primere, ki so mi prišli v spomin. Pred leti so v Čezsoči pri Bovcu odkrili spomenik žrtvam iz vasi.

Na spomeniku je vklesano tudi ime Ivana Ivančiča, ki pa so ga uvrstili med talce, četudi vsa Primorska in gotovo tudi njegovi sovaščani vedo, da je bil Ivančič obješen na smrt in ustrelen skupaj s štirimi tovariši 15. decembra 1941 na openskem strelišču. Takih zgodovinskih netočnosti ne

sebo no okrožnico, v kateri opozarja vse občane, ki nameravajo začeti od 1. januarja 1977 dalje kakšno trgovinsko dejavnost, pri čemer jim bodo neposredno pomagali družinski člani, da so za te primere predvidene posebne olajšave po takolimenovani »malii« Vistentinjevi reformi. Odnos neposrednega sodelovanja mora biti razviden s posebnega dokumenta, ki ga je treba ovesti pri notariju.

Od 3. januarja dalje bodo na občinski oglasni deski objavljeni seznam porabnikov tehnic in drugih stvari v tržaški občini. Za priziv na občinski odbor je na voljo 30 dni od datuma objave.

PO SKLEPU MINISTRSTVA ZA DELO

SINDIKATI OBISOJO NAČINE POENOTENJA NORMATIVA INAM

S tem je hudo oškodovano tržaško in goriško delavstvo, ki je doslej uživalo določene ugodnosti

Ministrstvo za delo je pred kratkim odredilo raztegnitev zdravstvenoskrbnevega normativa, ki velja po vsej državi, tudi na tržaško in goriško pokrajino, kjer so, kot znano, veljala drugačnja, ugodnejša merila. Povsem jasno je, da predstavljajo ta ukrep hud udarec za tržaško in goriško delavstvo, ki si je za ceno hudih sindikalnih bojev in odločitev zagotovilo določene pravice. Naj navedemo le nekaj primerov: medtem ko je ustanova INAM plačevala v drugih predelih države bolezensko doklado le za 180 dni v letu, je v tržaški in goriški pokrajini plačevala to doklado za 180 dni od primera do primera obolenja. Brezposelnim je v naših krajih plačevala celotno doklado, v ostalih pokrajinah države pa le dvetritjinsko. Farmaceutska oskrba je bila pri nas brez časovnih omejitev, v drugih krajih pa le za 180 dni v letu. Ravno tako tudi zdravniška oskrba.

Vest o ukinitvi teh ugodnosti je izzvala veliko gorenje predvsem med tržaškimi in goriskim delavstvom ter v sindikalnih krogih. Odločno pa je reagiral nanjo tudi pokrajinski odbor INAM v Trstu.

Pokrajinska sindikalna zveza CG IL, CISL in UIL je te dni izdala tiskovno poročilo, v katerem ugotavlja, da je ministrstvo z nezakonitim ukrepom ter dvomljivo obrazložitvijo odredilo, da se od 1. oktobra 1976 v Trstu in Gorici ne izvajajo več norm, ki so že petdeset let uveljavljale zdravstveno oskrbo INAM in ki so zadevale okrog 170.000 delavcev zasebnega sektorja in njihovih sorodnikov. To odredbo odločno obojso ter jo označuje za absurdno v trenutku, ko govorimo o zdravstvenih reformi, ki bi morala sicer pomeniti kriterije socialnega skrbstva, vendar ob upoštevanju pridobitev na tem področju, ne pa z izbiro slabših rešitev. Sindikalna zveza je takoj zahtevala od ustanove INAM naj ukinete ta ukrep ter posreduje pri ministrstvu, obenem pa napoveduje odločno sindikalne akcije, če ta ukrep ne bo preklican.

Podoben protest na ministrsta za delo je naslovil tudi pokrajinski sindikat gradbenih delavcev FLC, ki odločno zavrača in obsoja linijo mi-

Na dvorišču liceja »Oberdan« odkrili štiri molotovke

Občinski pometalci so včeraj odkrili na dvorišču italijanskega liceja »Oberdan« štiri zažigalne bombe v dobrem stanju. Molotovke, ki so bile skrbno zavite v najlonsko vrečko, so izročili preiskovalnemu oddelku karabinerjev. Pred dnevi je prišlo do podobnega odkritja v Ul. Giulia, kjer so našli dve zažigalni bombi pod nekim parkiranim tovornjakom.

Urniki trgovin za praznike

Danes, 24. decembra: vse trgovine bodo lahko podaljšale urnik za eno uro. Pekarne bodo odprte od 7.40 do 13. in od 17. do 19. ure (dvojna peka). Mesnice bodo odprte od 7.40 do 13. in od 16.30 do 19. ure.

Jutri, 25. decembra — božič: zaprte bodo vse trgovine razen cvetličarn (od 8. do 13. ure).

Nedelja, 26. decembra — sv. Štefan: zaprte bodo vse trgovine razen mlekar in pekarn, ki bodo odprte od 7.40 do 13. ure.

PO SKLEPU MINISTRSTVA ZA DELO

SINDIKATI OBISOJO NAČINE POENOTENJA NORMATIVA INAM

S tem je hudo oškodovano tržaško in goriško delavstvo, ki je doslej uživalo določene ugodnosti

Ministrstvo za delo. Tu ne gre — je rečeno v tiskovnem poročilu FLC — za obrambo privilegijev ali za kampanjiščno in kvalifikacijsko politiko, pač pa za obrambo dosežkov, ki so sad odločnih sindikalnih bojev in trmatjeval, ki ustrezajo plačevanju višjih prispevkov v primerjavi z višjimi davalci. To velja še posebno danes, meni FLC, ko se sindikat sočeta s temeljnimi temeljnimi gospodarske krize v državi. Sindikat in delavci v so pripravljeni na razpravo in na soočanje, ne sprejema pa odločitev z vrha.

Tudi pokrajinski odbor INAM je, kot rečeno, obsojal sklep ministrstva ter zahteval, da odredbo prekliče.

ČUDNA POT PONAREJENEGA PETDESETISOČAKA

EKVADORSKI ŠTUDENT DOPOTOVAL V TRST S PONAREJENIM DENARJEM

Denar je dobil v Romuniji, kjer študira, od nekega sirskega študenta

Agenti letalskega oddelka tržaške kvesture so imeli včeraj spet opravke s ponarejenimi bankovci. Tokrat se je v našem mestu pojavil kar petdesetisočak, dokaj edinstven in nenavaden izvor. Princel ga je iz Romunije neki študent 20-letni Gustavo Carrasco Pena iz Italije, ki študira na romunski univerzi v Timisoari in je prišel za praznike v Italijo.

Carrasco Pena je predhodno prenočeval v družbi kostariskega študenta Williamsa Rachida Esce, ki tudi študira v Romuniji, v hotelu Peru. Ko je bilo treba poravnati račun, je lastnica hotela, 46-letni Noemi Beltram, izročil petdesetisočak ter jo istočasno vprašal, če je bankovec pravi. Ženski se je dejansko zgleda oblika bankovca nenavadna in mu je zato predlagala, da

gresta to preveriti v bližnjo banko. V uradnih Banca Commerciale Italiana na Trgu Republike so že na prvi pogled ugotovili, da gre za ponarejen denar in so zato poklicali kvesturo. Agentom je Carrasco Pena nato povedal, da mu je pred odhodom iz Romunije neki študent dal dva dolarjeve, Siroki študent, ki naj bi se imenoval Alham, je ta denar hranil od svojega nedavnega potovanja v Italijo. Carrasco je v Romunije odpotoval v družbi nekega sodržavljana, Bolivarija po imenu, s katerim sta si denar razdelila. Medtem ko je Carrasco ostal v Trstu, je Bolivar nadaljeval pot v Benetke, kjer bo sedaj najbrž tudi drugi ponarejeni bankovec.

Z avtomobilom v zid med Križem in Prosekom

Na pokrajinski cesti med Križem in Prosekom se je včeraj hudo ponesrečil 41-letni Augusto Tenze iz Nabrežine 131. Ko se je okrog 18. ure peljal proti Proseku s svojim avtomobilom fiat 127 je približno na pol poti med obema krajema iz še nepojasnjenih razlogov zavozlil s ceste ter silovito treščil v zid. Iz popolnoma skroglavičnega avtomobila so ga potegnili bolničarji Rdečega križa ter ga nemudoma odpeljali v bolnišnico. Zaradi zloma desne stegenice, hude rane na čelu ter drugih poškodb so ga sprejeli na ortopedskem oddelku. Če ne nastopijo komplikacije bo okrevljal v treh mesecih.

V nedeljo se poročita

MAGDA REBULA in DARKO METLIKA

Svojemu predsedniku in njegovi izvoljenki želijo obilo sreče na novi življenjski poti PD Lipa.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

vošči vsem Slovincem

vesele božične praznike

in

SREČNO NOVO LETO 1977

ZDRUŽENJE SLOVENSKEGA ŠPORTNIKA V ITALIJI

ŽELI VESELE PRAZNIKE IN SREČNO TER USPEHOV POLNO LETO 1977 VSEM

ŠPORTNIM DRUŠTVOM, ŠPORTNIKOM IN ŠPORTNIM DELAVCEM

V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

RAZSTAVA AKVARELOV DR. ROBERTA HLAVATYJA

Prisrčno slavlje ob odprtju - Razstava bo odprta do 2. januarja

V okvir živahne dejavnosti openskega prosvetnega društva »Tabor« se v teh prazničnih dneh zelo lepo vključuje razstava, ki jo je pripravil dr. Robert Hlavaty. Znan tržaški kulturni in javni delavec se je tokrat ponovno predstavil s svojimi akvareli, ki jih je razobesil na dva velika panoja ter na stene dvorane openskega Prosvetnega doma. Na štirindvajsetih razstavljenih akvarelih umetnik prikazuje svoja dva osnovna motiva, oziroma element, to se pravi Kras in morje. Kras v vseh letnih časih, od sveže zelene pomladi pa do rdečorjave jeseni in tudi sivo-bele zime.

Sinočno odprtje razstave je bilo že majhen kulturni praznik, ki je zvalil v dvorano openskega prosvetnega doma lepo število Opencev. Pevski zbor domačega prosvetnega društva »Tabor« je pod vodstvom svojega dirigenta Svetka Grčiča zapel nekaj pesmi in sicer pred začetkom, pred odprtjem in po odprtju razstave. Časnikar Franc Udovič pa je predstavil umetnika in njegovo umetnost, ki predstavlja danes morja najbolj žlahtni del tiste slovenske in ne le slovenske likovnosti, ki prikazuje naš Kras.

Za naklonjenost društva in za prisrčno slavlje ob odprtju razstave se je dr. Hlavaty zahvalil in pri tem tudi nazival nekaj svojih misli o umetnosti, kot produkta čustev in njegove navezanosti na morje in Kras, na dva elementa, ki se ob njegovem rojstnem mestu Trstu stikata in povezujejo.

Med navzočimi sta bila tudi jugoslovanski generalni konzul v Trstu

Otroci, vam je bila všeč naša predstava »Čudežne gosli«? Narišite ali napišite, kar se vam je v igri zdelo najlepše! Vase izdelke, tudi skupinske, bomo razstavili, najlepše pa nagradili. Pošljite jih do konca januarja 1977 na PD Tabor na Opčinah (Ul. Riceratore 1)!

Otroška dramska skupina SPD TABOR — OPČINE

Ivan Renko in konzul Srečko Kovčič.

Razstava bo trajala vse do 2. januarja. Kot smo v začetku rekli da se razstava lepo vključuje v dejavnost openskega prosvetnega društva v teh prazničnih dneh, smo s tem mislili tudi na večjo možnost obiska, saj imajo ljudje ob prazničnih dneh več časa kot ob delavnih dneh in računati je zato, da bo Hlavatyjeva razstava zvalila veliko ljudi na praznični dan od 10. do 12. ter od 16. do 20. ure, ob delavnikih pa od 18. do 20. ure.

Izšla je študija o deželnih knjižnicah

Deželno odborništvo za kulturo je izdalo posebno študijo o knjižnicah v Furlaniji - Julijski krajini. Pregled knjižnic je objavljen po posameznih pokrajinah, na koncu pa je še spisek sloških knjižnic, ki poslujejo v naši deželi. Kdor se zanima za publikacijo, jo lahko dobi brezplačno na sedežu odborništva za kulturne dejavnosti v Trstu, Ul. Vidali 1.

Razpisanih 50 mest pri finančni intendanci

Finančna uprava je razpisala na tečaj za namestitve 50 uradnikov za Upravo neposrednih davkov na področju dežele Furlanije - Julijske krajine. Rok za prijavo zapade 6. januarja 1977, vsa pojasnila in podatki na interesentih lahko dobijo pri kabinetnem uradu finančne intendance v Trstu ob delavnikih med 10. in 12. uro.

Občina sporoča, da bodo vsi uradi demografske službe odprti danes od 9. do 11.30. Isti urnik bo veljal tudi dne 31. decembra.

Na dan sv. Štefana se bosta poročila v Zgoniku

MAGDA REBULA in DARKO METLIKA

Ob vstopu na skupno življenjsko pot jima iskreno čestita mešani zbor Majnik iz Zgonika.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 24. decembra ADAM in EVA

Sonce vzhaja ob 7.44 in zatone ob 16.25. — Dolžina dneva 8.41. — Luna vzhaja ob 9.49 in zatone ob 20.43.

Jutri, SOBOTA, 25. decembra BOŽIČ

Vreme včeraj: Najvišja dnevna temperatura 4,8 stopinje, najnižja 4,7, ob 19. uri 4,7, zračni pritisk 1018,2 mb pada, vlaga 54-odstotna, nebo jasno, veter vzhodnik severovzhodnih 20 km s sunki 35 km na uro, morje razgibano, temperatura morja 11,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 22. decembra 1976 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 11 oseb.

UMRLI SO: 78-letna Fausta De Faveri vd. Manin, 93-letna Elisa Demattio, 79-letni Quintillo Migliorini, 66-letna Virginia Alessio por. Coslovich, 51-letni Emilio Del Savio, 66-letna Fosca Zimmo por. Chermaz, 62-letni Glauco Bonnes, 80-letni Filippo Nencio, 50-letni Bruno Boschin, 74-letni Giuseppe Prasel, 83-letna Giuseppina Dolhar vd. Sahanek.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Vielmetti, Borzini trg 12; Al Centauro, Ul. Rossetti 13; Madonna del Mare, Largo Piave 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 7.30)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9.

KRZNA

SUPER ELEGANTNI MODELJI VIŠJA KAKOVOST MERE JOPIČEV OD 42 DO 54

NAŠIVKI VELIK PRIHRANKEK

PELLICCERIA CERVO

TRST TEL. 796-301

Viale XX Settembre 41/16/11

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

OTVORITVENA PREDSTAVA

FRANČEK RUDOLFF

KOŽA MEGLE

Krstna uprizoritev

Scena Drago Turina

Kostumi Anja Dolencova

Pantomima kurentov Jože Strafela

Glasba Mojmir Sepe

Režija JOŽE BABIC

Danes, 24. t.m., ob 16. uri abonma red L.

SPD TABOR OPČINE

je priredilo razstavo del

ROBERTA HLAVATYJA

Odprta bo do 2. januarja, ob praznikih od 10. do 12. in od 16. do 20. ure; ob delavnikih od 18. do 20. ure.

ŠK KRAS

prireja v prostorih restavracije Križman v Repnu

SILVESTROVANJE

ob zvokih ansambla

LOJZETA FURLANA

Rezervacije pri Igorju Milčiču, Salež 68 in Bogdanu Ravbarju. Repen. Informacije na telefon 227115 in 72763.

Bogat srečolov

Pohitite z vpisovanjem

TEČAJI VALUT V MILANU

DNE 23. 12. 1976

Ameriški dolar: debeli 835,- drobni 835,-

Funt sterling 1456,-

Švicarski frank 352,50

Francoski frank 172,90

Belgijski frank 23,60

Nemška marka 363,50

Avstrijski šiling 51,-

Kanadski dolar 835,-

Holandski florint 348,50

Danska krona 145,-

Švedska krona 206,-

Norveška krona 16

O DELOVANJU ZGONIŠKE OBČINSKE UPRAVE

Komisija za krajevne finance rezala proračun za leto 1976

Smetarska služba bo stekla v januarju - Zdravniški pregled učencev

V preteklih dneh je komisija za krajevne finance pri notranjem ministru izdala dekret, s katerim pooblašča zgoniško občino, da najame posojilo za ekonomsko izenačenje proračuna v višini 56 milijonov lir. Ponovilo se je torej lansko drugo »režanje«, saj je predhodno dežela odobrila najem posojila 173 milijonov lir za kritje ekonomskega primanjkljaja in je odbor lahko računal pri svojih odločitvah na razpoložljivost teh sredstev, kar pa so sedaj preklicali. Ta »igra« s krajevnimi upravami postaja sploh nevarna in tragična, predvsem za manjše občine, ki nimajo nikakršnih virov dohodkov. V glavnem ni bilo odobreno posojilo za kritje stroškov javnoprvoznih služb, kar pomeni, da bi se morala občina za poravnavo tega dolga zateči k zasebnim bančnim ustanovam in plačati obresti preko 20 odst., kar je ozirom na itak deficitarni proračun neuresničljivo in skratka nevdržno.

Potem ko je občinski svet že v prvi polovici letošnjega leta izglasoval uvedbo obvezne smetarske službe, je bilo treba dolgo čakati na odobritev ustreznega pravilnika s strani pristojnih nadzornih organov. Poltovornjak za odvažanje smeti je že nared in v glavnem so bila že povsod določena mesta in vzdana železa za posode. V teh dneh bodo vse družine prejele okrožnico, s katero občinska uprava med drugim obvešča prebivalstvo, da bo obvezna smetarska služba redno stekla januarja prihodnjega leta.

V zvezi s »črnimi gradnjami« pravilja tehnični urad vse potrebne papirje za rušenje tistih zgradb, za katere ni deželno upravno sodišče priznalo prekinitvenega roka. Prišlo je tudi do čudnega in edinstvenega primera: eden izmed kršiteljev urbanističnega zakona je seznanil župana, da je po predhodnem

retorjem privolenju odstranil pečate s svoje barake ob glavni cesti med Zgonikom in Gabrovcem ter jo je odstopil neki družini s potresnega področja, ki se je začelo sseliti v to nedovoljeno zgradbo. S strogo legalnega vidika taka rešitev ni najbolj jasna, kljub upoštevanju izjemnih ukrepov v prid žrtvam potresa, zato je zgoniški župan seznanil predtorja in obenem vprašal deželo za mnenje. Nihče sicer noče oporekati začasnega in zasilnega zatočišča prizadetim po potresu, vendar obstaja tudi sum, da se za takim početjem skrivajo drugačni interesi.

Preureditev bivše vojašnice v Zgoniku je naletela na nepredvidene težave. Kljub obljubam in zagotovitvam pristojnih organov, občinska uprava še danes ne razpolaga s ključi in se bo torej zakasnila vselitev otrok v šolo z italijanskim učnim jezikom.

Ta dni pregleduje vse otroke osnovnih šol in otroških vrtcev ortopedik dr. Nuciarri, ki bo na osnovi izvidov svetoval, kateri otroci potrebujejo korektivno telovadbo. Na srečanju z odbornikom Budinom so starši otrok, ki obiskujejo otroški vrt, z razumevanjem in odgovornostjo sprejeli povišanje mesečnega prispevka občini, ki znaša sedaj 5.000 lir, za dva otroke pa 7.000 lir. Dan je bil tudi predlog, da se ustanovi v vrtcih poseben odbor posve-

tovalnega značaja, s predstavitvijo starešev, učnega in neučnega osebja ter občinske uprave. Končno naj omenimo, da bosta občinska otroška vrtca ob priliki božičnih in novoletnih praznikov zaprta vse do 10. januarja.

PD KRASKI DOM
REPENTABOR
vošči članom, prijateljem družstva ter ostalim sorodnim družtvom v zamejstvu
vesele praznike ter srečno in uspešno polno novo leto

DESETA OBLETNICA MATURE NA ZNANSTVENEM LICEJU

Obujanje šolskih spominov ali iskanje nečesa novega?

Vesela družba ob 10-letnici mature

Seznam je obsegal preko 40 imen. Po poklicih so med njimi astronom, gledališki igralec, deželni inženir, uradnik, pravnik, dva zdravnik, trije častniki in nekaj šolnikov, dva arhitekta in avtorica knjige.

Pred desetim leti jih je opravilo maturo na realni gimnaziji dvintrideset, ostali so bili sopotniki za daljšo ali krajšo dobo na petlet-

ni poti, ki se je začela v Ulici Lazareto Vecchio, šla preko prastarostne tedanje trgovske akademije pri Sv. Ivanu in se zaključila, v tedaj novi, a že pretešeni stavbi na lonjski cesti.

Zbirališče je bilo v gostilni v središču mesta in ob določen uri smo priklopil Jac. Jos. Peloc, Pablo, Samca... Prva faza srečanja se je razvila v stiskih rok, v mahanju, z neizgovirni vzkliki: »Vedno enak si, vedno isti...«. Nabralo se nas je skoro polovica in ko je vsak povedal novice o ostalih, s katerimi je imel stik je bilo jasno, da nas ne bo dosti več.

Odpravili smo se v vaško gostilno, kjer se je pri prostornem omizju začela druga faza srečanja: »Se spominjate, ko si...«, od nekod so se pojavile slike, uradne in neuradne, ki jih je svoj čas posnel razredni fotoreporter.

Člani nekdanjega straniščnega pevskega zbora so sedli skupaj, oglasila se je kitara in spet smo slišali »stare« izvirne pesmi in priredbe. Nekdo je ugotovil, da je od dvajsetih prisotnih poročena le četrtina, pothoma pa je kdo drug za beležil dejstvo, da je univerzo končala slaba polovica. Zakrožile so novice o odsotnih, najprej seveda o najbolj oddaljenih, od nekod se je po naključju pojavil celo Mario Magajna in tako poskrbel za dokumentacijo srečanja.

Po kolektivnem »če dolgo nismo pili gas« je padel predlog, da vsak pove na kratko bistvo vsega, kar je doživel v minulih desetih letih. Po zelo živahnem »dogovarjanju« je radovednost zmagala nad pomisleki. Zvrtilo se je dvajset zgod, nekatere so bile avtokritike, nekatere apologete, prekinjale so jih slane in neslane pripombe, vsak je imel pravico postavljati vprašanja »referentus« in ta, zadnja faza srečanja se je zavlekla skoro do jutra; medtem so nas že vrgli iz gostilne in našli smo odlično zatočišče v šolski kleti. Pripovedovanje ni potekalo gladko, iz improviziranih sintez so izstopali obrisi tistega »novega«, kar nam ni bilo več skupno. O tem smo pripovedovali v jeziku, ki nam ravno tako ni bil več skupen, nastajali so nesporazumi, splošni ključki, iz pripomb so se razvile polemike. Nekdo je predlagal naj nehamo, ker »ne pelje nikamor«, pripeljalo pa je precej daleč in povedalo nam je več kot vsako obujanje spominov ali »prijetno kramljanje«.

Pokazalo se je, da ni nihče govoril o vsebini šole in pouka, o profesorjih pa je kolikor je bil to spomin na »heca«. Šola nam je sedaj pomenila le agregacijski moment, moč skupaj preživeti let. Prihajalo so na dan ugotovitve o tem, kar je pogojevalo izven šole in kako smo se morali spoprijemati s temi silami in kako nas je ta boj spremenil. Prihajalo je na dan, kako zelo smo bili tedaj pogojevani. Nekateri od nas so bili skupaj v razredu že na nižji srednji šoli, nekateri od prejšnjega razreda osnovne šole, nekaj celo

diju. Razstavljavcev je nad 150, razen domačin pa so zastopani tudi umetniki iz Avstrije, Italije, Grčije, Finske, Anglije, Sovjetske zveze in Zahodne Nemčije.

Najuspešnejšim ustvarjalcem so podelili tudi priznanja in kolajne. Grand prix je prejel eden izmed glavnih pobudnikov fotografskih srečanj v Kopru Jože Kološa. Zlatokolajno so prejeli Miro Zdolec iz Ljubljane za posamezno kombinirano fotografijo, Manfred Vilman iz Avstrije za kolekcijo, Marjan Smerke za fotografijo na temo Istra, Janez Pukišč prav tako za fotografijo na temo Istra in Janko Furlan iz Trsta za barvno fotografijo. Srebrne kolajne pa so prejeli Zare Veselič, Zivko Marušič in Jože Kološa iz Kopra.

Ob otvoritvi je nastopil tudi pri-morski študentski oktet.

Pismo uredništvu

To ni pristop...

Prejeli smo in objavljam:

«V ponedeljek popoldne je na vala radia Trst A imel svojo oddajo občinski svetovalec SSK v dolinski občini Boris Gombač. V svoji oddaji je obširno predstavil nekakšen »manifest slovenskih delavcev v zamejstvu« in program samostojne organizacije slovenskih delovnih ljudi. Poslušalcem radia Trst A želim poudariti, da to ni bila »oddaja svobodnega pristopa«, kot so nekateri mislili, tudi zato ne, ker bi gospod Gombač po obstoječih pravilih le s težavo dokazal, da ima tako pravico v enaki meri kot družbeno pomoembne organizacije. Pač pa je tržaška RAI dala tokrat na razpolago svoje mikrofone za to oddajo v okviru zunanega (in plačanega) sodelovanja.

Ker je radio Trst A javna (in ne zasebna) radijska postaja in bi morala služiti splošnim interesom skupnosti, ne pa osebni propagandi posameznikov, bi želel vedeti, s kakšnimi kriteriji je tržaško vodstvo RAI sestavilo svoje programe in sklenilo na lastno pest dodeliti »ekstra pristop« mimo predvidenih organov. Oddaja namenjena neki organizaciji, četudi komaj zaznavni, spada namreč v okvir »pristopanja«. Voditelji tržaške radijske postaje bi morali poznati zakone, če jim je že pojem objektivnosti tako tuj.»

Stojan Spetič
podpredsednik deželne komisije za radiotelevizijo

Predlog o priznanju diplom tržaške šole za tolmače

Poslanska komisija za šolstvo je proučila zakonski predlog posl. Belcija za priznanje diplom tržaške šole za tolmače. Poročevalec Giordano je podprl predlog in poudaril resnost študijev na šoli za moderne jezike tržaške univerze, kot tudi potrebo po priznanju diplom prevajalca, tolmača in tolmača na konferencah, ki naj bi omogočale opravljanje teh poklicev. Za sedaj pa so na seji komisije sklenili, da bodo podrobno proučili še študijski program in statut šole za moderne jezike, tako da bi imeli bolj popolno sliko delovanja te šole.

Poslanska komisija za delo pa je odobrila drugi zakonski predlog poslance Belcija, ki se tiče urejanja zavarovalnega statusa istrskih beguncev. Osnutek bo moral sedaj odobriti še senat.

Oglejte si Kosovelovo razstavo

Kosovelova razstava, ki je bila odprta v Kulturnem domu v Trstu (Ul. Petronio 4) v sredo, 22. t.m., je odprta vsak delavnik od 16. do 19. ure.

Po šolskih božičnih in novoletnih počitnicah na bo do nedelje, 16. januarja 1977, odprta vsak dan tudi popoldne od 9. do 12. ure.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu, ki je razstavo pripravila, va bi zlasti šolsko mladino, da si v spremstvu svojih vzgojiteljev to počeno razstavo o velikem pesniku v čim večjem številu ogleda.

NSK opozarja, da so razstavljeni tudi vsi prevodi Kosovele v italijanščino, ter skoraj vsi prevodi v francoščino, ruščino, nemščino, češčino in angleščino. Poleg tega pa še: revije s Kosovelovimi članki in poezijami; življenjska dokumentacija; številni članki in eseji o pesniku ob raznih priložnostih; note raznih skladateljev na Kosovelove tekste; dokumentacijsko gradivo o Kosovelovi brigadi in vsakovrstne druge zanimivosti.

Šolstvo
PRIMORSKI DNEVNIK

Darovi in prispevki

ZA ŽRTVE POTRESA V BENEŠKI SLOVENIJI

Učenci slovenske srednje šole »Igo Gruden« iz Nabrežine darujejo 137.000 lir. Akciji se pridružujejo naslednji profesorji: Aleš Breclj 10.000, Marta Terčelj 25.000, Danica Radović 10.000, Ivana Antonini 20.000, Elena Sah Terčelj 10.000, Daša Svetina Tommasi 10.000, Barbara Gruden 10.000, Franka Kojanec 5.000, Sofija in Ada iz Nabrežine 30.000, Matilda Kermac 10.000, Zofija in Albin Urdih 10.000, invalid I. Z. 10.000, Paolo Paoil, Rudi P. schianz, Rino Roncelli, Luisa Budin, Lidia Sossi, Dragica Blasevich, M. Carpani, Peter Rogelja in Ilario Cej 20.000, I. Pipan 30.000 lir.

Ob drugi obletnici smrti Franca Merliaka daruje sin Danilo z družino 5.000 lir.

Namesto novoletnih voščil daruje dr. Vladimir Turina 10.000 lir. V počastitev spomina ob 6. obletnici smrti drage mame in žene Marije Bergine daruje družina 10.000 lir in 10.000 lir za žrtve potresa na TOLMINSKEM.

Po božičnih in novoletnih voščil daruje SK Kras 20.000 lir. Ob četrti obletnici smrti moža Marjana Medvedčaka daruje žena Cvetka 10.000 lir.

Matilda Kermac daruje 10.000 lir za Dijaško matico. V počastitev spomina Antonije Zagar daruje sin Pepi 10.000 lir za SZ Gaja, 5.000 za Dijaško matico, 5.000 za PD Slovan, 5.000 za skupnost handikapiranih na Opčinah in 5.000 lir za časopis Delo. V spomin na Antonijo Zagar daruje družina Palčić - Grgič (Padriče št. 133) 5.000 lir za skupnost handikapiranih na Opčinah. V spomin na brata Antona Grgiča daruje družina Zagar 10.000 lir za TPPZ.

Skupina članov gorske skupnosti Nabrežina daruje 2.000 lir za Dijaško matico.

M. Vidau, R. Malalan, L. Ban in J. Hrovatin od Banov darujejo 5.000 lir za Prosvetni dom na Opčinah.

Ob obletnici smrti Hermana Gerlija in Zorana Pavliča darujejo prijatelji 13.000 lir za PD Slovenec iz Borsta.

Za SD Kontovel darujeta Srečko Sedmak 5.000 lir in Marjo Matjašič iz Barkovej 2.000 lir.

Namesto cvetja na grob Frančiška Sedmak pr. Tence daruje Ferdinand Tence 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v Krizu. Namesto cvetja na grob Ivanke Prašelj vd. Spetič in Josipa Prašlja darujeta Zarko in Marina 10.000 lir za SD Kontovel.

Specializiran tehnični servis za popravila

pralni in pomivalni strojev - hladilnikov - štedilnikov
TELEFON : 763-663
Ul. Molino a Vento 10-B - TRST

URARNA - ZLATARNA

MALALAN

OPCINE, PROSEKA 6 - TRST

vam priporočam:

CERTINA

BULOVA

ZENITH

HEUER

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH

RAZPISUJE NATEČAJ

ZA DVA USLUŽBENCA 1. KATEGORIJE

Pogoji za pripustitev k natečaju:

1. Diploma slovenskega trgovskega tehničnega zavoda;
2. Opravljeni vojaški rok;
3. Starost ne preko 30. leta.

Prošnje s priloženo kopijo diplome, je treba predložiti najkasneje do 15. januarja 1977.

Cassa di Risparmio di Trieste

Tržaška hranilnica

OBVESTILO

Obveščamo, da bodo danes, 24. decembra, okenca zavoda imela sledeči urnik:

Glavni sedež, agencije in filiale od 8.20 do 11.20
Zastavljalnica in usluge od 8.05 do 11.05
Izterjevalnice in zakladnice od 8.00 do 11.00

GENERALNO ZASTOPSTVO V TRSTU

Previdenza e Sicurtà

Società Mutua di Assicurazione e di Riassicurazione

in

ASSICURAZIONI Ausonia

VAM VOŠČI SREČNO NOVO LETO

ter sporoča, da je razširilo svojo dejavnost na vsa področja zavarovanja. Na ta način lahko zadosti množestevnim potrebam na zavarovalnem tržišču z veliko izbiro polic, ki so sestavljene nalašč za to, da Vam nudijo jamstva, ki so tehtna, razumljiva ter po sprejemljivih cenah.

Posebej pa želi nuditi takoj otipljiv dokaz o lastnih zavarovalnih možnostih, s tem da da

IZREDEN 25% PUPUST NA VELJAVNE TARIFE

vsem tistim, ki bi se želeli zavarovati pri naši agenciji za:

- življenjsko - nezdono
- zdraviljenje v bolnišnici in bolniške dnevnice
- požar in tatvina
- splošni prevozi
- odvzem voznškega dovoljenja
- letalski rizik
- kavcije
- civilna odgovornost (RC) družinskega poglavarja
- nezdono police za športna udeleževanja (smučanje, lov, tenis)

Ta pobuda velja za prvo tromesečje 1977

VEDNO SMO VAM NA RAZPOLAGO ZA INFORMACIJE, OBRAZLOŽITVE IN NASVETE NA PODROČJU ZAVAROVANJA

GENERALNO ZASTOPSTVO V TRSTU

Agenti: Edi Prelec in Angelo Lombroni
UL. CICERONE 8/A TELEF. 61-789

sveže pražena kava = prihranek

Sveže pražena kava pomeni prihranek, ker da več škodljivih okusov in dišeče kave.

CREMCAFFÈ praži kavo vsak dan in jo sproti vsak dan dostavlja
CREMCAFFÈ Vam daje vedno vse najboljše

Cremcaffè PRIMO ROVIS

PAZARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 - Tel. 820-747 - Industrijska cone
PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 - Tel. 29-210

DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 - TEL. 793-735 - 750-575

AUTORALLY

PAHOR GIORGIO
Ulica Zonta 3/a, tel. 69-250

- Nadomestni deli za: fiat - austin - renault - peugeot - ford - volkswagen - nsu - opel
- Oprema za rally
- Gume: Michelin - Uniroyal - Kleber - Dunlop
- Originalni nadomestni deli: Lucas - Marelli - Ferodo - Abarth VIDO

SEJA KONZULTE ZA SLOVENSKA VPRAŠANJA V GORICI

Demokratske stranke bodo seznanili s programom gradnje slovenskih šol

Predvidena je tudi okrogla miza, pri kateri bodo širšo javnost seznanili s stališčem glede šolskih gradenj

V sredo popoldne se je na županstvu v Gorici sestala konzulta za slovenska vprašanja. Predsednik Emil Valentinič je najprej poročal o obisku delegacije manjšinske konzulte pri ravnanju srednjih in osnovnih šol. Ugotovitev, ki jih je delegacija zbrala glede stanja šolskih poslopij, je nato posredovala odborniku Ferrucciu Fantiniju in od njega zahtevala, da občinska uprava odpravi pomanjkljivosti, ki kvarno vplivajo na šolsko delo.

V nadaljevanju se je manjšinska konzulta razpravljala o novih pobudah pri strankah in pri širši slovenski javnosti glede izbire lokacij za gradnjo slovenskih šolskih poslopij. O tem vprašanju je konzulta pred časom obeležila razpravo in zavzela jasno in obvezujočo stališče, ki ga sedaj želi posredovati tistim dejavnikom, ki so poklicani in pristojni za njegovo izvajanje.

V skladu s takšno usmeritvijo se bodo člani konzulte najprej sestali s predstavniki demokratičnih strank, kasneje pa bodo sklicali še okroglo mizo in nanjo povabili predstavnike zavodskih svetov, ravnateljev, staršev, dijakov, organizacij in strank, da bi glede tako pomembnega vprašanja kot je gradnja prepotrebnih objektov za potrebe slovenskih šol v Gorici seznanili vse tiste sredine, ki se jih to vprašanje tiče in jih zanima.

Enotni urnik na šoli «Ivan Trinko» že takoj po počitnicah?

Starši dijakov, ki obiskujejo slovensko nižjo srednjo šolo «Ivan Trinko» v Ulici Alviano v Gorici, soglašajo s predlogi tistih, ki želijo čimprej uvesti enotni urnik na tej naši šoli. To je sklep staršev.

Razna obvestila

Obvestila, ki so jih uradno odprli zadnji dan leta, 31. decembra, od 9. do 12. ure.

USKLAJEVANJE KATOLIŠKE DEJAVNOSTI

V GORICI SO USTANOVLILI SVET SLOV. ORGANIZACIJ

Predsednik nove krovne katoliške organizacije je dr. Damjan Paulin, vsaka pokrajina pa ima svojega podpredsednika

V četrtek, 16. t.m., kakor razberemo iz tiskovnega poročila, ki smo ga prejeli predčerašnjim, so za slopniki nekaterih katoliških usmerjenih društev in ustanov iz tržaške, goriške in videmske pokrajine ustanovili krovno organizacijo pod imenom Svet slovenskih organizacij. Ta naj bi v prihodnje usklajevala dejavnost članic ter jih zastopala v skupnih zadevah, na vseh forumih in ravneh, kakor je navedeno v 3. členu pravilnika, ki so ga prav tako odobrili v četrtek.

Nova organizacija bo imela kolektivno vodstvo, ki je bilo že tudi izvoljeno. Predsednik bo dr. Damjan Paulin, podpredsedniki pa Marjan Maver za Trst, dr. Kazimir Humar za Gorico in Neža Tribušec za Videm; za tajnika je bil izvoljen Sergij Pahor, v nadzorni odbor pa dr. Karel Brešan, Aleksander Mužina in Edi Zerjal in kot namestnika Dušan Jakomin in Boris Gombac. Med ustanovnimi članici je poleg Slovenske prosvete iz Trsta in Zveze katoliške prosvete iz Gorice še 13 društev in ustanov. Sedež Sveta slovenskih organizacij (predstavljal se bo s kratko SSO) bo v Trstu.

Pravila SSO so odobrili zastopniki naslednjih organizacij in ustanov, ki postanejo tako ustanovni člani SSO: Slovenska prosveta, Trst in vsa v njej včlanjena društva; Zveza slovenske katoliške prosvete, Gorica in vsa v njej včlanjena društva; pevski zbor Planika iz Ukeve; športno združenje Olympia, Gorica; zadruga Slovenski dom, Trst; Slovenska Vincencijska konferenca, Trst s svojimi sedmimi

AVTOPREVOZNIŠTVO
JOSIP GORJAN
GORICA — Ul. Foscolo 14

TRGOVINA JESTVIN
KOVIC OSKAR
PEČ — SOVODNJE
Tel. 88-20-16

VINOAGRARIA
GORICA

TRAVNIK 6 — tel. 33-95

ki so se udeležili sestanka, ki ga je v sredo popoldne sklical predsednik zavodnega sveta Edmund Košuta. Na sestanku je bilo prisotnih veliko staršev iz mesta in okolice.

Po obširni diskusiji so predstavniki razrednih svetov in odbora staršev podpisali spodaj navedeni sklep: «Prisotni starši, zbrani na zborovanju, smo po preudarni diskusiji in presoji težav in uslug pri uvedbi enotnega urnika sprejeli, da se ta uvede kot po predlogu šolskega skrbnika. Morebitne ovire bomo prizadeti starši reševali po praktični upeljavi enotnega urnika. Delne prevoze v občini Gorica bomo skušali urediti s posebnimi programi mestnih avtobusov.»

Skoro gotovo je, da bodo enotni urnik na tej šoli upeljali po sedanjih počitnicah. Ravnateljica Ljokova je namreč povedala, da imajo urnike že pripravljene.

Na istem sestanku so izvolili tudi predsednika razrednih svetov. To je dr. Aleksandra Bavconova. Podpredsednica je Franciška Grahek, tajnik pa Marjan Terpin.

Volitve v šolske svete bodo spomlad

Goriški šolski skrbnik je včeraj poslal vsem ravnateljem šol, županom in drugim, ki jih zanimajo šolska vprašanja, vrsto okrožnic, v katerih jih obvešča, da bodo prihodnji pomlad volitve v razne šolske svete, ki so predvideni v pooblaščenih odlokih.

Danes popoldne, ob 11. uri, se bo do župan in drugi goriški občinski upravitelji sešli v telovadnici zavoda Lenassi za uslužbence občinske uprave. Otrokom uslužbencev bodo ob tej priliki podelili pakete z raznimi dobrotami.

Šolske počitnice

Včeraj se je na šolah vseh vrst in stopenj začelo prekiniti šolski pouk, ker so se pričele najdaljše počitnice.

DANES V DOBERDOBU

80 let Daceve mame

krožki; SLOKAD, Trst; društvo Anton Gregorič, Gorica; Slovenski delovni ljudje, Trst; Katoliški dom, Gorica; Katoliško tiskovno društvo, Gorica; Glasbena šola, Trst; Združenje cerkvenih pevskih zborov, Gorica. Dom Jakoba Ukmarja, Trst.

Danes slavijo pri Dacevih v Dobrodo 80-letnico rojstva gospodinje Marije Gergolet. Doma iz Pojačotev družine, se je v deklinskih letih zaposlala v tržaški ladjedelnici in po omolitvi s Andrejem Gergoletom je pristopila k Dacevim, kjer se je posvetila kmetovanju. Vendar ji družinske skrbi niso dopustile, da bi se posvetila delu na polju, ker ji je zakon podaril pet hčerk in dva sinova, za katere je imela dovolj dela. Pred petimi leti sta zakonca slavila zlato poroko, pred dvema letoma pa je mož Andrej umrl.

Mati Daceva sedaj preživlja za služena leta pokoja. Čas si kratki s prebiranjem Primorskega dnevnika in obujanjem spominov iz begunske dobe svojih otroških let in vnetega sodelovanja svoje družine v NOB, kjer so se pogostoma sestajali domači partizani. Ob pomoči Dacevih deklet so tam organizirali zbirno središče živeža in raznega blaga.

Danes slavijo pri Dacevih v Dobrodo 80-letnico rojstva gospodinje Marije Gergolet. Doma iz Pojačotev družine, se je v deklinskih letih zaposlala v tržaški ladjedelnici in po omolitvi s Andrejem Gergoletom je pristopila k Dacevim, kjer se je posvetila kmetovanju. Vendar ji družinske skrbi niso dopustile, da bi se posvetila delu na polju, ker ji je zakon podaril pet hčerk in dva sinova, za katere je imela dovolj dela. Pred petimi leti sta zakonca slavila zlato poroko, pred dvema letoma pa je mož Andrej umrl.

Gostilna **SIRK**
«**PRI LOVCU**»
SUBIDA - KRMIN
vošči vesel božič in srečno novo leto

ne božične in novoletne počitnice. Na številnih šolah so imeli včeraj učenci in dijaki šolske prireditve posvečene bližnjim praznikom. V šolo se bodo učenci in dijaki vrnili po 6. januarju.

106-letna starka v bolnišnici

Včeraj zjutraj so v glavno bolnišnico prepeljali najstarejšo Goricanko 106-letno Marijo Macca vd. Geraci. Pri padcu se je udarila v glavo. Ugotovili so ji lažji pretres možganov ter jo pridržali sedem dni na zdravljenju.

OSTRE OBSODBE RAVNANJA OSREDNJEGA VODSTVA INAM

Nesmiselni ukrep bo spet najbolj prizadel odvisne delavce in upokojene

Za kaj bodo zavarovanci dejansko prikrajšani - Posledice (negativne) se utegnejo pokazati tudi v gospodarstvu

Nedavni ukrep osrednjega vodstva INAM o ukinitvi vseh ugodnosti, ki so jih uživali zavarovanci iz goriške in tržaške pokrajine, so že ostro obsodile nekatere sindikalne organizacije, med njimi sindikat gradbenih delavcev CGIL - CISL - UIL. Na izredni seji so poudarili nesmiselnost ukrepa v trenutku, ko bi morali končno začeti uvajati reformo v zdravstvu, ki naj bi imela poglavitni cilj boljše zdravstveno oskrbo in socialno varnost vseh državljanov - o skrbavost tega ali onega zavarovalnega zavoda. V prihodnjih dneh bodo morali nedvomno zavzeti svoje stališče tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, ki jih je pokrajinski posvetovalni odbor bolniške blagajne INAM, obvestil o ukrepu osrednjega vodstva zavoda.

Mimo načelnega vprašanja o upravičenosti in veljavnosti ukrepa, po mnenju nekaterih strokovnjakov, bi dosežanje preferenčne odnose v goriški in tržaški pokrajini odpravili le z odobritvijo novega zakona, pa ostaja nepojasnjeno povod za enostranski predlog brez predhodnega posvetovalnega z neposredno prizadetimi delavci (delodajalci, zdravniki itd.

Če bo obveljala beseda osrednjega vodstva INAM, ki ima sicer že komisarsko upravo v pričakovanju razpusta in zato ne bi smelo sprejemati nikakršnih ukrepov izrednega značaja, se bo naenkrat znašlo na prepihu kar 85.499 zavarovancev omenjenega zavoda v goriški pokrajini (več kakor polovica vsega prebivalstva). Poleg posledic, ki jih bodo občutili neposredno zavarovanci, pa utegne ukrep povzročiti precejšnjo škodo tudi v gospodarstvu. Upoštevati je treba namreč, da so ga poslali v decembru, velja pa že od oktobra dalje. V tem času se nekatera podjetja in tudi pokrajinski ravnateljstvo zavoda v Gorici izplačevala odškodnine obolelim zavarovancem po starem načinu. Če bo obveljal novi ukrep bodo zavarovanci morali celoten ali delni znesek vrniti. Marsikdo pa bo izgubil tudi pravico do zdravstvenega zavarovanja!

Na tiskovni konferenci prejšnjega sobota je predstavnik delavcev pojasnil da bi se samo v tržaški ladjedelnici znašlo brez zdravstvenega zavarovanja nekaj desetnih delavcev.

Če uživajo zavarovanci nekaj več ugodnosti, potem morajo tudi najbrž več plačati v ta sklad. To drži, vendar razlika ni tako velika. Do sedaj so samo delodajalci plačevali približno pol odstotka višje prispevke, kakor drugod. To pa je tudi vse. Očitno so bili delodajalci s sedanjim načinom poslovanja bolniške blagajne za-

Praznično okinčane goriške ulice

V navado je prišlo, da se v času pred božičnimi in novoletnimi prazniki okinčajo v naših mestih tiste ulice, v katerih je največ trgovske in poslovskega vrveža. Razkošna razsvetljava in okinčane trgovine niso le prazničnega značaja, imajo tudi reklamni namen, kajti trgovci se dobro zavedajo, da je treba na vsak način privabiti v trgovine čim več kupcev. Ljudje sicer ne trošijo več denarja, kot so ga še pred nekaj leti, ko so celotno trinajsto plačilo porabili za izredne nakupe včasih tudi nepotrebnih stvari. Gospodarska kriza je udarila po vseh in trinajsto plačilo je treba danes v celoti porabiti za povečane stroške kurjave, električne energije, živil in tudi oblačil. Kljub vsemu pa imajo

UČENCEM DARILA PODPORNEGA DRUŠTVA

Odbor Podpornega društva za Goriško je na svoji seji, ki je bila prejšnji teden v Gorici, sklenil porazdeliti nekaj božičnih daril nekaterim slovenskim šolskim ustanovam. Prispevke so dali vodstvu Slovenskega dijaškega doma in Sirotišča. Darilne pakete so namenili otrokom slovenske osnovne šole v Ul. Vittorio Veneto, pakete pa tudi otrokom v slovenskih osnovnih šolah na Plešivem in v Škriljevem. Na naši sliki vidimo predsednico društva Marijo Bogatajevo in odbornico Vilmo Bregantovo, med obiskom na slovenski osnovni šoli na Plešivem, v katero hodi letos rekordno število otrok iz krminske občine.

Kino

Gorica
VERDI 16.00—19.00 «Il Casanova» F. Fellini, D. Sutherland in T. Aumont. Barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 17.15—20.15 «King-Kong» Bridges J. Lange.
MODERNISSIMO 17.00—20.20 «La notte dei morti viventi». Znanstvenofantastični film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CENTRALE 15.00—20.00 «Mary Poppins». W. Disney, J. Andrews in D. Van Dyke.
VITTORIA 17.00—21.00 «La ragazza alla parig». G. Guida in O. Lionello. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Tržič
EXCELSIOR 14.00—20.00 «Signore e signori buonanotte».
PRINCIPE 16.00—19.00 «Novecento anni».
Nova Gorica in okolica
SOČA «Beli očnjaki», italijanski barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Rečci orkester» nemški barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «V vrtincu» ameriški barvni film ob 19.30.

POJASNILO MINISTRSTVA ZA PROMET

Posebna ogledalca samo za nove avtomobile

Vozila, ki so že v prometu so lahko opremljena z zrcalom, ki nima ustreznega pečata o odobritvi - Varnostni pasovi v Jugoslaviji neobvezni za vozila s tujo registracijo

Številni vozniki so bili v teh dneh v skrbeh zaradi nakupa in namestitve zunanjega ogledalca na levi strani avtomobila, predvsem zaradi večkrat nasprotujočih si vestí v časopisih. Te dni je ministrstvo za promet končno napravilo konec ugibanjem in z okrožnico sporočilo, da morajo vzvratno ogledalca imeti sicer vsa vozila, da pa velja zakon o namestitvi te priklitke, z vtišnje-nim znakom odobritve ustreznega organa ene izmed držav članic Evropske gospodarske skupnosti, le za nova vozila, ki jih bodo registrirali po 1. januarju 1977. Torej so vozila, ki so že v prometu ali pa jih bodo registrirali do konca leta, lahko opremljena tudi z drugimi vrstami ogledal, ki pa morajo imeti nekaj značilnosti, ki jih predpisuje zakon (da so pravilno nameščena, zadosti velika in da se jih da upravljati s šoferjskega mesta).

Bralce pa lahko tudi obvestimo, da uporaba varnostnih pasov v Jugoslaviji po 1. januarju 1977 ne bo obvezna za voznike avtomobilov s tujo registracijo. Prišlo bo do dolocene odgovoditve tudi za jugoslovanske voznike, ki pa bodo morali opremiti svoja vozila postopoma, vsekakor pa do 31. decembra 1977.

Prosveta

Prosvetno društvo «Oton Zupancica» v štandreu priredi drevi v domačem Domu Andreja Budala ob 21. uri družabni večer s tombolo. Vabljeni člani in prijatelji društva.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
Danes ves dan in ponoči je v Tržicu dežurna lekarna S. Nicolò, Ulica 1. maja, tel. 73328.

TRGOVINA JESTVIN — KRUH
TEODOR VELIŠČEK
GORICA
Svetogorska 123 — tel. 83-285

košno razsvetljava. Sami so za tako razsvetljava poskrbeli trgovci v Ul. 9. avgusta in Ul. Carducci. V tej ulici, nekdanji Gosposki ulici, kjer so bile v prejšnjem stoletju hiše goriških bogatašev, so bile in so tudi danes zelo znane in dobro založene trgovine z najrazličnejšim blagom. Veliko trgovcev v tej ulici je Slovencev. Čeprav imajo veliko stalnih klientov z obeh strani državne meje so jih v teh dneh, s to priložnostjo praznično razsvetljava privabil še več.

Nekaj podobnega so napravili tudi v drugih krajih naše pokrajine, v Krmini, kjer sta razsvetljeni dve ulici in v Tržicu, kjer je razsvetljenih nekaj več ulic.

Katoliška knjigarna
Pisarniške in nabožne potrebščine
na debelo in na drobno
ter knjige domačih in tujih izdaj
vošči vesel Božič in srečno novo leto 1977

PRITIKLINE ZA OGREVANJE
PIPE ZA KOPALNICE
GORILNIKI «COMET»
HIDRO - TERMO ELEKTRIČNE NAPELJAVE
TERMOTEHNIČNI STUDIO

Tvrška
V. KLANISCEK
NAJRAZLIČNEJŠI GOSPODINJSKI STROJI
GORICA Tel. 2258 (0481)
Ulica Duca d'Aosta 35

TRGOVINA S STEKLENIMI PREDMETI
ANTON KOREN
GORICA, Ul. Carducci 6 — tel. 22-34
Podružnica: Korzo Italia 42 — tel. 24-75

SUPERMARKET OBUTVE
BENEDIKT KOSIČ
GORICA, Ul. Rastello 5-7 — tel. 51-62

MINIMARKET
DI TOMSIC LUIGI
GORICA, Raštel 24 — tel. 21-67

KMEČKO - DELAVSKA POSOJILNICA
SOVODNJE

RESTAVRACIJA
«**RUBIJSKI GRAD**»
Bruno Peteani
RUBIJE 5 SOVODNJE

GOSTILNA
DEVETAK
Pristno vino - domač pršut
VRH SV. MIHAELA — tel. 88-005

TOVARNA POHISTVA
PRINČIČ
34071 KRMIN - CORMONS
vošči svojim odjemalcem vesele božične praznike in srečno novo leto 1977

- PONUDBA ZA DELO -

Podjetje INTECO S. p. A. sprejema delavce zaradi izpopolnitve osebja:

- Varilce
- ključavničarje
- Pleskarje

INTECO
GORICA - Štandrez - Ul. Ressel 3 - Telefon 83992

Naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK za leto 1977
Celoletna 25.000 lir
Mesečna 2.500 lir
VSAKDO, KI SE NA NOVO NAROČI BO DECEMBRA PREJEMAL DNEVNIK BREZPLAČNO
Naročnine sprejemajo:
Uprava: Gorica, Ul. XXIV Maggio št. 1/1
Tel. 83-382
Raznašalci
Pošta: Tekoči račun ZTT 11/5374

OB 35. OBLETNICI USTRELITVE TOMAŽIČA, BOBKĀ, IVANČIČA, KOSA IN VADNALA

Žrtve «drugega tržaškega procesa»

Zgodovinski okviri tedanjega časa, delovanje «posebnega fašističnega sodišča za zaščito države», spomini na tržaški proces leta 1941 in misli za današnji čas

Tržaški slovenski radio je 20. t. m. oddajal posebno reportažo ob 35-letnici usmrtnice Pinka Tomažiča, Viktorja Bobka, Ivana Ivančiča, Simona Kosa in Ivana Vadnala. Pripravili so jo dr. Karel Šiško, dr. Frane Tončič in Drago Pahor. Dr. Šiško je pripravil uvodne in končne besede ter vodil oddajo. Dr. Tončič, kot eden od obsojenih slovenskih antifasistov na istem procesu, je podal nekaj lastnih spominov in misli na tiste čase in na obsodbo samo (prečital je tudi doslej še neobjavljeni zapisnik o izvršitvi smrtnih obsodb na openskem strelišču). Drago Pahor pa je zgodovinsko uokviril delovanje posebnega fašističnega sodišča za zaščito države s posebnim ozirom na drugi tržaški proces.

Zaradi zanimivosti njihovih izjav in nam avtorji dovolili natis, ki naj bo ob 35-letnici fašističnega zločina na Opčinah pričevanje o žrtvi petih junakov predvsem za naš mlajši rod, ki takratnih hudih časov za Slovence in demokrate ni doživljal.

DR. KAREL ŠIŠKOVIČ

Ustrahovalni proces

Pred petindesetimi leti, ob zori petajdesetega decembra 1941 so na openskem strelišču izvršili pet smrtnih obsodb, ki jih je dan prej izrekel fašistično poseбно sodišče v Trstu. Pod streho fašističnega eksperimentalnega voda so padli Pinko Tomažič, študent, Viktor Bobek, pek, Ivan Ivančič, tkalec, Simon

Kos, kmet in Ivan Vadnal, kmet. Fašistično posebno sodišče, ki se je za to priložnost preselilo v Trst, je od 2. do 14. decembra sodilo 60 obtožencev, ki so bili razdeljeni v dve slovenske narodnosti, in izrekel 9 smrtnih obsodb in 337 in pol leta ječe. Od devetih smrtnih obsodb so štiri spre-

DRAGO PAHOR

Zgodovinski okviri «drugega tržaškega procesa»

Narastajoči odpor proti fašizmu je Mussolinij prišlil, da je fašistično nasilje uzakoni z raznimi represivnimi zakoni, ki so posebno ostro prizadeli prav slovensko narodno skupnost v takratnih mejah Italije. Med temi zakoni sta zakona o konfinkacijah, ki je bil izdan 25. novembra 1926 in zakon o posebnem fašističnem sodišču, ki je bil sprejet dan prej, zarezala globoke rane v naše narodno telo.

Posebno fašistično sodišče je začelo posloovati v februarju 1927, torej poteka prav sedaj petdeset let od početka njegovega krvavega delovanja, ki se je zaključilo šele z razpustom sodišča ob koncu fašistične diktature.

V šestnajstih letih svojega obstoja je posebno fašistično sodišče izrekel za 27.377 let ječe in 42 smrtnih obsodb. Občuten delež teh kazni je padel na pleča slovenske in hrvaške manjšine. Pripadniki naših dveh narodnosti so bili

tembra 1930, drugi tržaški proces pa decembra 1941.

Vsi trije procesi so imeli skupno značilnost: pri vseh treh se je že vnaprej vedelo, da se bo proces končal s smrtnimi obsodbami, ki naj bi imele dvojni smisel: zastraševanje naše neupogljive narodne skupnosti in Italijani in očito demonstracijo proti sosedni Jugoslaviji. Nobeden od vseh treh procesov ni dosegel svojega namena, ne puljski s smrtno obsodbo Vladimirja Gortana, niti drugi z eksekucijo bazojskih mučnikov; najmanj pa še tretji, ki je bil z devetimi smrtnimi obsodbami, od katerih je bilo pet tudi izvršenih, najbolj brutalen in nečloveški. Dejstvo, da je bila razsoda z lepaki razglašena ne le v takratni Juljski krajini, temveč tudi v okupirani Sloveniji in celo v okupirani Dalmaciji vse do Boka Kotorske, kaže na zastraševalni namen procesa, ki pa je zgrešil svoj cilj.

menili v dosmrtno ječo. Štirje jetniki pa niso prišli na sodišče, ker so umrli v ječi zaradi mučenja in obolenosti; ti so bili: Edvard Mlekuč, Adolf Uršič, Jakob Semec in Andrej Čok.

Proces so fašistične oblasti u-prizorile v trenutku, ko je po Evropi že več kot dve leti divjala druga svetovna vojna, ko so nemško-fašistične čete že strle vrsto evropskih držav in so se bojevale tik pred Moskvo, kjer so prav v dnevih procesa doživljale svoje prve, krvave poraze. Proces je bil tudi v trenutku, ko je bila Jugoslavija razkosana med nemškimi rajhom, fašistično Italijo, madžarskimi in bolgarskimi fašisti. V času procesa je po vsej Jugoslaviji, po Sloveniji in tudi na Primorskem že plamtel partizanski boj. Italijanski fašizem je torej s procesom hotel ustrahovati primorske Slovence, antifasistične sile in ves slovenski narod, zato pa je sam proces odmeval v širši javnosti in je tedaj predstavljal znamenje odpora in upora proti fašizmu.

Ob tridesetletnici procesa in usmrtnice petih borcev za svobodo ni odveč, če se spomimo nekaj dejstev v zvezi z nasiljem, ki ga je fašizem izvrševal nad našimi ljudmi in zato je pravilno, da se osvetljivo nekatere strani preteklega zgodovine. O tem bosta spregovorila Drago Pahor, ki se že leta bavi z zgodovinskimi vprašanji slovenskega antifasističnega boja, in odvetnik dr. Frane Tončič, ki je bil na procesu v Trstu obsojen na 16 let zaporu in je bil nekaj časa celo v celici skupno s Pinkom Tomažičem.

Da bi dosegli zaželeni učinek, so vse tri obtožnice združili, da so tako inscenirali monstr proces. Proces se je odvijal v tržaški sodni palači. Sodišče in vsa okolica je bila naravnost obkrojena s stotinami karabinerjev. Po vsem mestu je bila pojačena policijska budnost in tudi po vsej deželi so bile poleg karabinerjev in fašistične milice v stalni pripravljenosti tudi vojaške garnizije.

Toda plaz, ki je čez dve leti dokončno uničil fašistični režim, se je sprožil že avgusta 1941, torej dobre tri mesece pred procesom, ko je začela z vojaškimi akcijami na Vipavskem in na Pivki prva partizanska četa, ki se je kasneje razširila v bataljone, odrede in brigade. V dneh procesa so bili natisnjeni na ciklostilu v samem mestu letaki s proglasom Osvobodilne fronte v slovensčini in italijanščini.

Vzdušje, ki je tedaj vladalo tudi med italijanskim meščanstvom najbolj avtentično prikazuje takratni tržaški kvestor Capobianco v svojem zaupnem poročilu, kjer pravi: «Zagovor odvetnika Cassinellija iz rimskega sodnega dvora, ki je prvi govoril po obtožnici državnega tožila se je — čeprav v me tisk dajal čimmanjši pomen, takoj razširil med javnost, ker so o njem pripovedovali meščani in odvetniki, ki so slišali zagovor naravnost iz govornikovih ust. Dokazi odvetnika Cassinellija so tako močno vplivali na javno mnenje, posebno na srednji sloj, da na intelektualce, da lahko trdimo, da se je danes povečalo število meščanov, ki ne vidijo v obtožnih krivicah za tako hudo zločino, ki jih je zahtevali kazni, ki jih je zahtevali vsaj tožilec.»

Tako poročilo tržaškega kvestorja.

Javni tožilec je predlagal kar 12 smrtnih obsodb. Sodišče je izrekel 9 smrtnih obsodb. 47 obtožencev je bilo obsojenih na 978 in pol let ječe, to je skoro celo tisočletje. Štirje obtoženci pa so bili oproščeni.

Ponoči med 14. in 15. decembrom so bile štirje obsojenci, dr. Lavru Čermelj, Francu Kavsu, dr. Dorčetu, Sardoču in dr. Antonu Škuki smrtne kazni izrečene v dosmrtno ječo. Naslednjega dne v ranem jutru 15. decembra pa so na openskem strelišču izvrševali pred fašističnimi puškami Viktor Bobek, Ivan Ivančič, Simon Kos, Pinko Tomažič in Ivan Vadnal.

DR. FRANE TONČIČ

Spominjamo se s ponosom...

Dne 14. dec. 1941 je bivše posebno sodišče za obrambo tedanje fašistične države obsodilo na smrt 9 izmed šestdesetih primorskih Slovencev, ki so tedaj v tržaški sodni palači sedeli pred njim na zatožni klopi, ostale pa na težje zaporne kazni.

Peterico na smrt obsojenih Viktorja Bobka, Ivana Ivančiča, Simona Kosa, Pinka Tomažiča in Ivana Vadnala so nato že naslednjega jutra, 15. dec. 1941, v spremstvu obojevojenih fašističnih milicnikov odpeljali na strelišče na Opčinah, kjer je že čakal vod fašistične milice, določen za izvršitev smrtnih obsodb. Ostalim na smrt obsojenim prof. Leopoldu

Čermelju, Francu Kavsu, dr. Dorčetu Sardoču in Antonu Škuki je bila, ne da bi nihče izmed njih za to prošil, smrtne kazni izrečene izpremenjena na kazen dosmrtno ječe.

Kolikor mi je znano, uradni zapisnik o tem za nas vse in za bodoče rodove tragičnem in obenem zgodovinskem dogodku, ni bil še objavljen. Morda bo prav, da ga objavim. Morda bo prav, da ga vpadla tudi z začetkom vsehobsejnostje slovenskega in drugih jugoslovanskih narodov v narodnoosvobodilni borbi, katere zmagovalni konec mnogi od tedanjih obsojencev niso več dočakali, ker so pomrli po zaporih ali na vojnem polju.

Zapisnik o izvršitvi smrtnih obsodb na Opčinah

Leta 1941 XX 15. decembra ob 8.15 dopoldne v Trstu, na strelišču na Opčinah — določenem od poveljnika teritorialne obrambe Trsta z not št. 94 Ris. z večerajšnjim datumom.

Na podlagi ukaza poveljnika, s katerim se določa dan in ura za izvršitev smrtnih kazni, na katero so bili obsojeni:

Bobek Viktor od Antona in Ivanke Mihelič, rojen v Ilirski Bistrici, 3. novembra 1909, pek;

Ivančič Ivan od Ivana in Zornik Zofije, rojen v Čezsoči - Bovec, 10. aprila 1913, tkalec;

Kos Simon od Simona in Orter Lucije, rojen v Grahovem, 28. 10. 1911, kmet;

Vadnal Ivan od Matije in Neže Abram, rojen v Slavini, 1. 11. 1901, kmet;

Tomažič Pinko od Josipa in Eme Colja, rojen v Trstu, 20. 3. 1915, študent.

Obsodba je nepreklicna in jo je včeraj izdalo to posebno sodišče za zločine, ki jih predvidevajo čl. 305, 302, 285 kazenskega zakonika. Podpisani glavni komandant tega sodišča ob spremstvu zakonika dr. Frondoma Giuseppeja in dr. Alda Benivie ter v prisotnosti Marina Roberta, karabinjerskega polkovnika, ki je dodeljen sodni policiji pri tem sodišču, sem se podal na omenjeni kraj, kamor so bili pripeljani obsojenci, da bi prisotstvo izvršitvi smrtnih kazni.

Tu je duhovnik na samem in brez prisotnosti drugih oseb podelil duhovno tolažbo obsojencem, razen Tomažiču, ki jo je odklonil. (Zupnik Carra mi je povedal, da se je prejšnjo noč v zaporu na dolgo razgovarjal s Pinkom Tomažičem, od katerega se je prijateljsko poslovil — dodal dr. F. Tončič).

Poveljnik oddelka g. Saccida Giordano, pripadnik 58. fašistične legije, je obsojence razporedil nasproti obojevojenim oddelkom in na glas prebral smrtno obsodo.

Obsojence so nato posedli na stole s hrbtom proti oddelku in takoj zatem je, kot predpisuje pravilnik, ob uri 8.20 imenovanega dne, bila izvršena smrtna kazen nad imenovano peterico.

Zdravnika sta nato pregledala obsojence in ugotovila njihovo smrt. Prebrano, potrjeno in podpisano.

Rim, 16. decembra 1941 - XX

V izvirniku sledijo podpisi.

Trupla naših mučnikov so nato položili v je pripravljene lesne krste in jih odpeljali neznanu kam. Šele po osvoboditvi se je zvedelo, da so jih odpeljali na neko za puščeno pokopališče v Villorbi pri

Trvisu in jih tam tajno pokopali.

Leta 1945 so bile te naše žrtve svečano odkopane in pripeljane vsaka v svoj rojstni kraj.

Minevala so leta in desetletja in prevzela vlogo posredovalca med sosednima državama za njuno vza-

Naj so bile oblike delovanja in dejani obsojencev različni, vsa so bila posvečena boju za narodne in socialne pravice našega ljudstva, zato je bil njihov boj, kulturni boj.

To je potrdil tudi Pinko Tomažič, ki je v enem izmed ilegalnih listov, ki ga je izdajala tržaška mladina zapisal:

«Boj za naš obstoj, za naš jezik, za pridobitve, s katerimi se pred svetom upravičeno ponasmo, je bil dolga stoletja strahovit. Našo zgodovino smo pisali z našo krvjo. Toda Trubar, Prešeren, Levstik, Cankar in drugi so pregnali temo s svetlo plamenico in ta plamenica ne bo v naših rokah nikoli ugasnila.»

MREŽA, KI JE SEGALA V SAMA NASPROTNIKOVA JEDRA

VOS v Trstu in na Primorskem

Med izpolnjevanjem izredno pomembne naloge za uspeh narodnoosvobodilnega boja, je na Primorskem padlo od 180 do 200 obveščevalcev in od teh samo v Trstu 45 - Pet narodnih herojev

Proti poletju 1943. leta so mnogi znaki kazali, da se bliža konec fašističnega režima, ki je trajal 21 let, kar se je dejansko zgodilo 25. julija, ko je bila zrušena Mussolinijeva fašistična vlada. Nemška vojska, predvsem Gestapo in Abwehr, so že stili kapitulacijo Italije in se pripravljali, da jo čim prej zasedejo.

Ta namera je bila ugotovljena tudi na prostoru Slovenskega primorja, Trsta in Furlanije, kot tudi v Istri, kjer so se nemške varnostne službe pospešeno povezovale s fašističnim delom italijanske vojske, z legijami črnih srajc in bataljoni M, oziroma z njihovimi obveščevalnimi centri in službami.

Obenem so prizadevno sodelovali z okupatorji, predvsem v Trstu, razni odenki slovenske reakcije, od belogardistov do mihajlovčevcev, ki so bili hkrati povezani z angleškimi obveščevalnimi centri v tem prostoru. V Trstu je intenzivno deloval tudi povezo-

valni četniški center, ki je vzdigal znaki kazali, da se bliža konec fašističnega režima, ki je trajal 21 let, kar se je dejansko zgodilo 25. julija, ko je bila zrušena Mussolinijeva fašistična vlada. Nemška vojska, predvsem Gestapo in Abwehr, so že stili kapitulacijo Italije in se pripravljali, da jo čim prej zasedejo.

Centralna komisija VOS-OF je po vsestranski oceni izredno vernega položaja na območju Slovenskega primorja, Trsta in Istre v času od 23. do 26. aprila 1943, določila za to območje Draga Flisa - Strela in Mira Perca - Maksa z naloge, da organizirata varnostno - obveščevalno službo na celotnem območju in da delujeta kot člana pokrajinske komisije VOS. Nekaj pozneje je prišel v kontrolo relesnih zvez Marjan Dermastja - Urban, katerega je PK KPS zadržal in postavil za načelnika PK VOS. Dermastja je položaj zapustil v začetku julija 1943 in se vrnil v glavni štab Slovenije.

Področje delovanja PK VOS za Primorsko je obsegalo ozemlje zahodno od bivše stare jugoslovansko - italijanske državne meje. Na jugu je mejilo na današnje republiško mejo med Slovenijo in Hrvaško do obale Jadrana in vključevalo Trst, Tržič, Gorico, Brda in Beneško Slovenijo.

Poleg tega je bil PK VOS zadolžen za organizacijo obveščevalne službe po vsej Italiji — od Vidma, Verone, Vicenze, Milana, Genove, Rima do Neaplja.

Sprva je pokrajinska komisija VOS naletela na težave zaradi prostanskega ozemlja, slabih zvez, oteženih premikov, slabe kadrovske osnove in pomanjkanja izkušenj. Centralna komisija VOS je pravilno ocenila pomembnost organiziranja VOS na Primorskem in ker organizacija ni stekla tako kot je bilo predvideno, je junija 1943 poslala na Primorsko Eda Brajnika - Štefana, ki je omenjeno komisijo reorganiziral. Njen načelnik je postal Miro Perc - Maks, za obveščevalno službo pa je bil zadolžen Slavko Furlan - Dušan.

Med prvimi skupinami VOS sta bili ustanovljeni idrijska in tržaška skupina. Tržaška skupina je bila iz Trnovskega gozda poslana v Trst, vendar ni dosegla svojega cilja, ker jo je zadržal komandant odreda. Do kapitulacije Italije je ostala v odredu, v Trstu sta prišla le dva organizatorja VOS.

Ob kapitulaciji Italije je bila VOS v Slovenskem primorju še vedno v začetni fazi organiziranosti. V novembru 1943 je varnostno - obveščevalna služba dosegla že solidnejšo stopnjo razvoja. Obveščevalna služba je bila

organizirana po rajonih tako, da je bil imenovan rajonski obveščevalnik, ki je organiziral obveščevalno službo po vaseh in zaselkih pa tudi po ulicah v večjih naseljih. Obveščevalna služba VOS je delovala na celotnem ozemlju, predvsem pa po vaseh in mestih, v katerih so bile sovražnikove postojanke. Po direktivi PK VOS in v sodelovanju z zavezniškimi misijami je OK VOS za Gorishko poslal v Italijo 40 obveščevalcev z naloge zbirati podatke o sovražniku in njegovih strateških objektih. Obveščevalke so odšle do Milana, Turina, Genove, Rima in Neaplja in svojo nalogo opravile. Tako je VOS uspešno v Slovenskem primorju, Trstu in Beneški Sloveniji organizirala mrežo množične obveščevalne dejavnosti, ki so jo tvorili pionirji, organizirane mladince in mlajši mladinci, žene in stari.

Ni odveč ugotoviti, da so bili doseženi uspehi večjega pomena, saj je obveščevalna služba uspešno izvršila prvor v okupatorske in kvizinske centre. Najpomembnejši uspehi na tem področju dejavnosti so bili: sodelovanje z Marto, ženo italijanskega generala, ki je živel v Tolminu. Pri njej so se stalno sestajale vodilne vojaške osebnosti iz Tolmina in drugih postojank. Marta je pošiljala poročila že od julija 1943 in je koristno sestajale vodilne vojaške osebnosti iz Tolmina in drugih postojank. Marta je pošiljala poročila že od julija 1943 in je koristno sestajale vodilne vojaške osebnosti iz Tolmina in drugih postojank. Marta je pošiljala poročila že od julija 1943 in je koristno sestajale vodilne vojaške osebnosti iz Tolmina in drugih postojank.

Ni odveč ugotoviti, da so bili doseženi uspehi večjega pomena, saj je obveščevalna služba uspešno izvršila prvor v okupatorske in kvizinske centre. Najpomembnejši uspehi na tem področju dejavnosti so bili: sodelovanje z Marto, ženo italijanskega generala, ki je živel v Tolminu. Pri njej so se stalno sestajale vodilne vojaške osebnosti iz Tolmina in drugih postojank. Marta je pošiljala poročila že od julija 1943 in je koristno sestajale vodilne vojaške osebnosti iz Tolmina in drugih postojank. Marta je pošiljala poročila že od julija 1943 in je koristno sestajale vodilne vojaške osebnosti iz Tolmina in drugih postojank.

Enote tržaške VOS so ujele nemškega polkovnika in pri Črničah so enote goriske ali vipavske VOS ranile nemškega generala in še tri druge oficirje.

10. februarja 1944 je deset sovorcev v civilnih oblekah iz briškega bataljona VOS razorožila 15 italijanskih karabinerjev, vso posadko karabinjerske postaje v vasi San Giovanni di Natisone. Akcija je in elam med furlanskim prebivalstvom velik odmev in je dvignila moralno prebivalstva.

Zažgan je bil kolodvor v Moši v Furlaniji, ki je popolnoma zgorel. Velike so bile tudi akcije zažigajo občinskih arhivov z namenom rušenja italijanskega fašističnega državnega aparata, ki so bile izvedene predvsem na Gorishkem.

Iz povedanega je torej, kar pa še zdaleč ni vse, videti, da je VOS v Trstu in na Primorskem v svojem kratkem razvoju dosegla popolno organizacijsko obliko in izredno množičnost. Bila je resnični zaščitnik primorskega ljudstva in izredno koristen sobojnik in sodelavec enot IX. korpusa NOV in POJ. Delovala je na širokem prostoru do Neaplja popolnoma samoiniciativno s poudarjenim težiščem na obveščevalni službi. Varnostno delovanje enot je bilo sprito dobro organizirano obveščevalne službe na terenu, ki se je opiralo na visoko patriotično zavest primorskega ljudstva, izredno vsestransko in uspešno. Na prostoru izredne strateške občutljivosti za VOS ni moglo biti presenečenj. V relativno kratkem obdobju vojne od oktobra 1943 do aprila 1944. leta je VOS vzgojila in usposobila stotine predanih obveščevalcev in varnostnikov, večinoma komunistov, od katerih je pet narodnih herojev.

Z ORUMENELIH LISTOV

V SUKNJI ITALIJANSKEGA VOJAKA

Po dnevniških zapisih Josipa Rapotca iz Prebenega iz leta 1939, ki je končal svoje življenje v nacističnem taborišču v Dachauu

Ko je fašizem pripravljaval in tudi začel svoje imperialistične pohode, so bili časi primorskim Slovincem hudo nenaklonjeni. Naše rojake, primerne za vojsko, so razmestili po vsem italijanskem polotoku in v afriških kolonijah. Doživljali so tegobne, včasih tudi vesele trenutke ob raznih prigodah, daleč v tuji deželi.

Vendar so redki med njimi zapisovali v materinem jeziku svoje vtise, neizpolnjene želje in hrepenjenja, da bi se kdaj videli svoje drage in rojstni kraj. Eden redkih, ki so to storili, je bil Josip Rapotec iz Prebenega pri Trstu. Dan za dnem si je zapisoval v majhno beležnico, ki jo je skrbno hranil in skrival, doživljaje iz vojaškega življenja, popotna razmišljanja in druge zanimivosti. Čeprav je od tedaj preteklo že 37 let, zapisane besede učinkujejo še vedno kot pristno pričevanje. Orumeneli listi njegove beležnice med drugim govorijo takole:

«1. septembra 1939 sem prispel v vojaško taborišče v Hrpeľjah. 7. septembra ob 14. uri smo se odpeljali z vlakom. Potovali smo skozi Divačo, Sežano, Opčine, Monfalcone, Cervinjan, Palmanovo, kjer smo izstopili in šli spet na postdresje brez slame. Preoblekli so nas v uniforme. Dobili smo puško, bajonet, masko in municijo. Napolnili smo slamnjace.

12. septembra smo odšli na postajo in odpotovali za Brindisi. V mesto smo prišli ob 4. uri. Tam je lepa postaja. V Padovo smo prispeli ob 5. uri. Mesto je lepo. Razprostira se med majhnimi grički. Nadaljevali smo vožnjo proti jugu. 14. septembra ob 6.40 smo prišli v Bari, kjer nas je čakala vsa postaja v zastavah. Mesto ima lepo lego ob morju; je tudi precej veliko. Naslednji dan smo odpotovali v Brindisi.

16. septembra ob 6. uri smo izpluli iz Brindisija. Kam plovemo nam ni bilo znano. Na desni vidimo ravno italijansko ozemlje. Le tu in tam vidimo male grice, porasčene z oljko, trto in drugim sadjem. Na levi strani je samo morje. Ob 10. uri smo zagledali v veliki daljavi v meglo zavito albansko gorovje, ki pa se je kmalu izgubilo.

Na Sredozemskem morju

Hip za hipom je morje vse bolj razburkano. Vozili smo se in vozili. Na obeh straneh samo morje. Po devetih urah smo opazili na desni strani svetilnik s Kalabrije. Nato smo legli spat. Odevala nas je temna noč. Morje je sumelo z divjimi valovi. Butalo je ob parnik in ga suvalo zdaj sem, zdaj tja. Vojaki, ki niso vajeni morja, so zboleli. Na desni je še vedno hribovito italijansko ozemlje. Ob 8. uri se nam gorovje odmika. Približuje se nam mornarica, ki prevaža iz Neaplja milicijo, artilerijo in fanterijo. Plujejo z nami v Tripoli.

Danes (18. septembra) je bilo morje najhujše. Vsi smo bili bolj ali manj bolni. Drveli smo naprej, nekoliko bolj proti desni strani od sonca. Čeprav smo imeli dobro hrano, ni nihče jedel. Jaz sem se dvakrat najedel mesa, pa ga obakrat nisem mogel prebaviti.

Ob petih zvečer smo zagledali afriško ozemlje. V Tripoli smo prispeli ob osmih. Čakali smo do desetih za izkrcanje, nato je prišel ukaz, da se peljemo še dva dni naprej in sicer v Derno. Šele potem so nam dovolili, da gremo spat. Iz Tripolija smo pluli naprej še 550 km.

Morje je bilo mirno. Ponoči je deževalo. Dan je bil prav lep. Zjutraj ob 6.20 smo zagledali zemljo na veliko daljavo. Na pogled z morja je dežela hribovita in pustata. Ob morju velike podrtine in prepadi. Morje je bolj črno kakor navadno. Tu pa tam je redko kakšno mesto ali vas. Hribi so goli, skoraj Kras, le malo obdelane zemlje. Ceste ni videti nobene.

Na afriških tleh

22. septembra ob osmih je parnik obstal. K obrežju ni mogel. V mesto Derno so nas peljali s čolni. Potem so nas peljali okrog 4 km daleč, na gol Kras, kjer smo si postavili šotore. Smo približno 300 m od morja. Sonce močno pripeka. Prvi obrok je bila pašasuta, a je ni nobeden niti pokusil. Tudi zvečer ni šel nihče po obrok, ker je bila kuhinja 2 km daleč.

V Dorni je bilo zelo slabo podnebje, tako da smo vsi bolj ali manj bolehal. Zlasti se zaradi tega, ker smo prišli z morja opesani in izmučeni od dolge vožnje po železnici in po morju. Vsak dan nas je bilo od 50 do 120 pri zdravniku. Res je bilo tam slabo. Velika vročina. Oči so nas tako bolele, da se nismo niti prepoznali med seboj. Drugi dan je bil vetroven. Veter je bil tako topel, kot da bi nas obilaval z lugom. Pesek je tukaj tako fin, da ga veter dviga v zrak kakor pepel.

Dnevi, ki smo jih preživeli v Dorni, nam bodo ostali v spominu vse življenje. Ko smo zapustili Derno, smo se pekli po cesti kot fige. In ker nismo mogli dobiti vode, smo vso pot trpeli žejo.

24. septembra, nedelja. Ob sedmih smo bili pri masi, ki je bila pred šotorom. Pihal je veter, da je kar majalo šotore. Prah je nametaval okrog nas kakor sneg.

30. septembra. Telovadili smo v samih spodnjicah. Nato smo se šli učiti »presentat« armi in na hrib di korsa. »

Pranje perila, obed, popoldne kopanje. Dobila sva se s Slavcem iz Crnotič.

5. oktobra sem poslal pismo v Trst za Kristino. General nam je rekel, da bomo v treh mesecih res dobri artilerci, sposobni za vsako vojsko. Popoldne smo nosili kamenje za obzidavo oficirskega tabora. 6. oktobra sem dobil prvo pismo od moje ljube ženske Kristine. Tenente mi je rekel, da od tukaj ni mogoče dobiti »licence« (dopusta). 8. oktobra sem pisal bratu Ivanu. Pisal sem tudi otrokom in stricu. 13. oktobra sem dobil pismo od našega Vaneta. Ob 12. uri je prispel ukaz, da smo »rikijamati« (vpoklicani) letniki 1902 - 1903 prosti vsakega večbanja za artilerijo. Dobro upanje. »Rancio« (kosilo) kakor po navadi; juha, meso, 1/4 litra vina, 2 kruha.

15. oktobra. Namesto da bi šel k masi, sem si opral nogavice, ker je bila ravno čista voda. Imeli smo prost izhod. Pili smo Bueco, Brajko, Cadelli in jaz. Prepevali smo. Ustavili so nas karabinjerji.

Torek, 17. oktobra. Imeli smo počitek do dveh, ker smo dobili lepo »sfilato« (parado) za generala. Zvečer sem šel po tobak. Ko sem se vrnil, sem slišal krik in veselo prepevanje. Trobente so odmevale po vsem taboru. Pred »corpom di guardia« (vojaki na straži) je bil »oficiale di piketo« (dežurni oficir), okrog njega pa velika gruča vojakov, ki so radovedno poskakovali. Sporočil jim je zadnjo novico, da so odprti »congedi« (odpust iz vojske) za Libijo. Med vojakov je ta novica povzročila veliko veselje. Vso noč je nepretrgoma odmevalo petje med golimi in pustimi hribi puščave ob levi strani Faidie.

Vzeli so nam odeje in sedaj je vprašanje, kako bomo spali, ko je ponoči tako hud mraz, podnevi pa je tako vroče in polno muh, da se ne more počivati. Že 10 dni čakamo na povratek domov, a še vedno ni upanja. Če gremo danes, bomo morali v Dorni postavljati šotore in tam spati, naj bo dež ali mraz, če ne bo parnik pripravljen. To je za nas, pozabljene od vseh, gotovo velik križ.

Odhod domov

29. oktobra ob desetih smo šli na komando podpisat »licenco«. Ob 17. uri smo odpotovali iz Faidie. V Derno smo prispeli ob 21.40. Spali smo na kamionih. Zjutraj, ko smo vstali (marsikdo že ob treh), so nas bolele kosti. Čakali smo dopoldan brez hrane. Odsli smo na pomol in čakali do treh na vkrcanje. Do parnika so nas vozili z barkami. Toda danes je bilo morje tako razburkano, da bi se zaradi velikih valov kmalu preukucnili.

V sredo 1. novembra sem ostal na kovrti (palubi) do dveh. Hudo mi je bilo videti toliko vojakov, revežev, ki so zaradi bolečin v trebuhu tulili kot volkovi. Zvijali so se na posteljah, po hodnikih in stopnicah kakor kače, trpeli so zaradi morske bolezni. Ob 4.30 sem spet vstal. Tudi jaz sem se počutil slabo. Skoraj vsi vojaki so bili na kovrti. Milo so se ozirali, da bi vsaj v daljavi zagledali svojo domačo grudo, ki jo tako močno želimo videti in obiskati naše ljube družine, ki smo jih zapustili pred dvema mesecema. Nihče izmed nas si ni mislil, da jih bomo še kdaj videli.

Vreme je megleno in vlažno. Morje prav lepo mirno, vožnja prijetna. Opazil sem ob dveh ponoči, ko sem bil spet na kovrti, brleče lučke iz Brindisija. Malo naprej je že sledilo drugo manjše mesto ob morju. Vsako toliko kakšen kup luči.

Ob štirih smo bili skoraj že vsi pripravljeni na izkrcanje. Vse je hrepenelo po domu. Nihče ni več spal. Sedaj je bilo že vse pozabljeno, kar smo prestali.

Šele ob osmih smo se izkrcali. Ob parniku smo čakali do enajstih. Financarji so nas preiskali zaradi tobaka ali drugega tihotapskega blaga. K sreči so nas malo pregledali, skoraj vse smo odnesli s seboj, kar smo si nabrali. Od tatar so nas peljali v kraljevo Elene, ki je tam blizu, kjer smo ostali do druge ure. Nato smo odšli na železniško postajo. Z vlakom ob 3.45 smo se odpeljali iz Barija proti domu. Po dveh mesecih odsotnosti, smo zagledali domače kraje. Res so se nam zdeli čudni, a nikdar pozabljeni in prijetni.

Josip Rapotec je napisal tudi tole priložnostno pesmico o življenju primorskega Slovence v vojaški suknji:

Tudi tukaj se živi,
od daljne, daljne domovine,
kot vojaki mi smo vsaki,
znatraj enake discipline.

Ce te kaporal zakliče:
Bistro fantje! Dela že se dan!
Se takoj prikaže in kliče:
Pokonci, kdor služi vojaški stan!

S papirjem v roki vpraša,
kaj bode rekel vsak,
ko zleze spod šotora,
če e še zdrav vojak.

Ko prvi predenj stopi,
od vseh slabosti vpehan,
za zdravnika ga poprosi,
a v strahu stopa stran.

Ko pred zdravnika stopi reva,
četudi štet je zvest soldat,
če ven mu ne visijo čreva,
jih hitro še vdobi od zad.

In zdaj pa še gospod sergente,
nas v vrsto stavi kar po tri,
že preden stopil je tenente,
da mu sporoča, če smo vsi.

Smo 63 in attent,
in marka visita devet,
v riposo dva in en sergente,
vsek skupaj petinsedemdeset.

Po vrtni domov je Josip Rapotec našel pravo pot. Skupaj z družino in sosačani je aktivno in organizirano sodeloval v vrstah OF. Po kapitulaciji Italije, ko je

vzplamtel splošen upor proti fašizmu na Primorskem in v Istri, je opravljal v domačem kraju razne politične dolžnosti. V NOV je vstopil 28. julija 1944. Bil je v partizanskih enotah na Slovenskem, nazadnje pa borec pri komandi mesta Sempeter. Sovražnik ga je zajel in odvedel v nemško koncentracijsko taborišče Dachau, kjer je 28. maja 1945 umrl izmučen od trpljenja. Njegovega brata Ivana so ustrelili na Opčinah 22. 8. 1944. Na robu dolinske občine je vasica Prebeneg. Stoji kot priklenjena na rebri gričevnatega sveta. Komaj preseže 100 prebivalcev.

Za svobodo je žrtvoval 18 doječinov. Med njimi so prebenediške kurirke: Marija Bandi, Ana Parovel, Elvira Kocjančič, Angela Bandi in Marija Grahonja. Padle so 29. avgusta 1944, pokončane v cvetju mladosti od fašističnih strellov na Opčinah. Mariji Bandi in njenim padlim soborkam je dolinska občina posvetila memorial.

Spomin na žrtve za svobodo bo ostal novim pokolenjem svetel in trajen kazipot.

Priredil je Vid Vremec

Dnevnik je samo malo jezikovno prirejen po izvirnem zapisu, pri čemer sta ohranjena slog pisanja in posebnosti izražanja. Pesmica je z malenkostnimi popravki izvirna.

PD in ŠD «PRIMOREC» TREBČE

želita
vesele praznike
in polno uspehov
v letu 1977

SPD «IGO GRUDEN» in ŠD «SOKOL» - NABREŽINA

želita vesel Božič in srečno novo leto vsem članom in prijateljem ter vsem zamejskim Slovincem

GOSPODARSKO DRUŠTVO KONTOVEL

vošči vsem članom ter klientom
vesele praznike in srečno novo leto!

ŠPORTNO DRUŠTVO KONTOVEL

želi vsem svojim članom, atletom, podpornikom ter vsem slovenskim športnikom
vesel Božič in srečno novo leto 1977

AMATERSKI ODER PROSEK - KONTOVEL

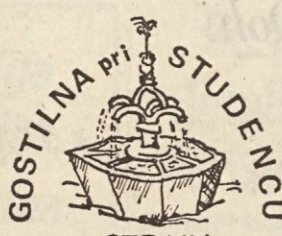
vošči vsem svojim članom in prijateljem
vesele božične praznike in srečno novo leto

LUCE E TECNICA	TORBICE
Lestenci - Električni material Ul. del Bosco 1 - Vogal Ul. Guardia 1 - Telefon 744-700 Ul. S. Marco 4 - Tel. 762-428	ANITA Ul. Oriani 1 Tel. 794-592

GOSTILNA
«PRI POŠTI»
BAZOVICA 95 — tel. 22-61-25
vošči vsem klientom vesele praznike
in srečno novo leto

bosutti
BLAGO — SRAJCE
TRG STARE MITNICE ŠT. 6 TRST

SPORTNA OPREMA
STARC
PROSEK 551
BRIVSKI SALON
STANKO DEVETAK
NABREŽINA 156
želi vesel Božič in srečno novo leto

GOSTILNA pri STUDENCU
STRAIN

Dolina št. 40

tel. 228116

Posebna postrežba ob slavnostnih pojdinah: poroke, rojstva, godovi, birne in druge slavnosti. — Možnost prenočitve. — Izbrana jedila in pijače.

Ob petkih zaprto

TRGOVINA Z DRAGULJI

BLASI già BUCHER

Corso Italia 28/I. nad.
tel. 794-090

KRZNA

— ELEGANTNI MODELI
— VISJA KAKOVOST
— VELIK PRIHRANEK

PELLICCERIA CERVO

Viale XX Settembre št. 16/III
TRST - Tel. 796-301

CISTILNICA - PULISECCO

VILMA

DOLINA 75
BAZOVICA - Ul. Gruden 27

želi vesel Božič in srečno Novo leto 1977

KMEČKA
HRANILNICA IN POSOJILNICA
V NABREŽINI

VSE BANČNE OPERACIJE TEL. 200-186

«AUTOAGENZIA CLAUDIO»

ULICA GEPPA 8 - TELEFON 62-640

ZASTOPNIK IN MOTORJEV

ŠKODA JAWA - ČZ

ŽELI VSEM KLIENTOM IN PRIJATELJEM
VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE

SPLOŠNA OPREMA

Korsic

TRST — UL. S. CILINO 38 — TEL. 54-390
(pri cerkvi sv. Ivana)

želi vsem svojim odjemalcem,
prijateljem in znancem na Tržaškem,
Goriškem in Videmskem

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO

VELOX s.a.r.l.

IMPORT - EXPORT RAPPRESENTANZE

43133 TRST, Ul. Rismondo 9 - Tel. 761-884 - 761-819

Ekskluzivna glavna zaloga:
ROGASKA mineralna voda - vrelec DONAT
RADENSKA mineralna voda - TRI SRCA
BRISKA in DALMATINSKA VINA - KRASKI PRSUT
PIVO: PUNTIGAM in REININGHAUS - GRAZ - AUSTRIA

ZERIAL

MOSTRA
ul. 7 fontane, 62

LA GABBIA
drev. XX settembre, 36

SALVARANI
ul. S. Francesco, 11

CORSO ITALIA
BABY'S SHOP
ul. S. Lazzaro, 3

Vesele praznike

FODERAMI

A. PERTOT

Ul. Ginnastica 22 — tel. 795-998

želi cenjenim odjemalcem
vesel Božič in srečno novo leto

Caat

CONSORZIO
ARTIGIANI
MOBILI
E ARREDAMENTI

Konzorcij obrtnikov pohištva in opreme

VOŠČI VESELE PRAZNIKE

IN USPEŠNO
NOVO LETO 1977

TRST — Ul. Settefontane 74 — Tel. 74-14-40

TRISPAN

želi svojim
odjemalcem
srečno novo leto

MENJALNICA

Ulica Genova 14 — tel. 34-095

TRGOVINA OCVLJEV

ALTAMODA

TRST — ULICA G. GALLINA 3 — Tel. 31-822

CAMICERIA

BOTTERI

CORSO ITALIA 10

Razmišljanja po Dohi

Odštevanje se je pričelo

Naftne cene niso edina snov za razmišljanje, več o varčevanju z energijo

Začetno presenečenje, ki so ga povzročile (prvič doslej) uradno označene dvojne cene nafte, se je že nekaj dni po katarskem srečanju naftnih ministrov držav članic organizacije izvoznice nafte (OPEC) umaknilo razmišljanjem, kakšne bodo posledice te odločitve za svetovne gospodarske tokove, za organizacijo izvoznice, ki je doslej dokaj uspešno prebrodila tako notranja nesoglasja kot tudi pritisk od zunaj, pa še, kako bodo nove cene vplivale na splošno naftno strategijo v svetu.

Prvi komentarji iz Dohi so poudarjali, da je Saudska Arabija s takšnim razpletom dogodkov tudi dejansko dobila vrsto prednosti, ki so bile doslej znane le na papirju, torej, da ima v organizaciji OPEC izjemni položaj. Saudska nafta je po kakovosti najboljša, zanjo so potrebni najnižji stroški črpanja, hkrati pa je tudi najcenejša, kar pomeni, da je najbolj privlačna za porabnike v svetu. Poleg tega ima Saudska Arabija izjemen položaj tudi na strateškem področju, saj lahko dobesečno po mili volji privaja ali odvaja naftno pipo. Zmogljivosti njenih vrelcev so namreč tolikšne, da lahko že na sedanjih črpalniških načrpa od tri in pol do skoraj dvanajst milijonov sodčkov na dan, pri čemer slednja številka pomeni približno tretjino celotnih naftnih zmogljivosti organizacije OPEC.

K številkam, ki so bile znane že doslej, se je pridružila še izjava saudskega naftnega ministra Jamanija, ki je novinarjem v Dohi na vprašanje, ali bo njegova država povečala količino načrpane nafte, odgovoril, da bo

o proizvodnji odločil položaj na trgu. Preprosteje povedano, v kolikor bi se povpraševanje po saudski nafti povečalo, bodo za toliko odvil tudi naftne pipe te puščavske kraljevine.

Kljub tej izjavi, ki je bila izrečena tik po koncu razbujljivih razprav v Dohi, je videti, da so zgoraj omenjena predvidevanja, po katerih bi Saudska Arabija zlahka iztisnila s svetovnega trga vsaj polovico članic OPEC, komajda verjetna. Pomenila bi namreč dokončen zlom doslej edine po vsej uspešne organizacije proizvajalcev, kar bi bilo navezadnje tudi v saudsko škodo, tudi če upoštevamo njihove ogromne naftne zaloge.

Bolj verjetna je druga postavka, po kateri so Saudijci v Dohi zavestno žrtvovali del naftnih dohodkov (ki jih tako in tako ne bi mogli porabiti, pač pa bi jih morali naložiti v tujini, kjer jih obžira inflacija) v zameno za strateško prednost pri pogajanjih o urejevanju položaja na Blaznem vzhodu ter na pariskih konferenci o mednarodnem gospodarskem sodelovanju. Običajno dobro obveščeni »Business Week« je celo zapisal, da krožijo govorice, po katerih naj bi Saudijci Američanom ponudili desetletno pogodbo o dobavi nafte v zameno za vodilno vlogo pri uveljavljanju trajnega miru na Blaznem vzhodu. Novica nikakor ni iz trte zvija, če jo preudarno v luči siceršnjih saudskih prizadevanj v zadnjih letih, saj se Riad čedalje bolj vključuje v diplomatsko igro za urejevanje bližnje vzhodne krize. Poleg ostalega bi takšen uspeh utrdil položaj konservativnega saudskega režima. Za to pa se izplača dati nekaj sto milijonov dolarjev, posebej še, če vemo, da so bile septembra letos Saudske rezerve 26 milijard dolarjev, do konca leta pa bodo presegle 30 milijard. Saudijci

izjavljajo, da bi tudi s prepolovitvijo sedanje proizvodnje nafte zlahka plačevali razvojne programe, zdržali pa bi tudi s proizvodnjo enega milijona sodčkov na dan, vendar bi morali porabljati v tujini naložene naftne dolžarje.

Naslednja postavka, ki ima prav tako dokaj trdno podlago in se deloma navezuje na prvo, pa je, da so si Saudijci z le pet odstotnim zvišanjem cen svoje nafte zagotovili dovolj manevrskega prostora ne le za vplivanje na urejevanje bližnjevzhodnega vprašanja, pač pa tudi za posege v primeru dokončne izjalovitve dialoga »Sever-Jug«, katerega nadaljevanje bo pred juliskim srečanjem ministrov OPEC. Nekateri opazovalci namreč z dokajšnjo gotovostjo trdijo, da so

sedanje dvojne cene zgoljčasne ter da bo že v drugi polovici prihodnjega leta prišlo do novega dogovora in do ponovne vzpostavitve enotne temeljne cene nafte, ki jo izvaža OPEC.

Dejstvo, da so ZDA v letih 1974/75 za 60 odstotkov povečale uvoz nafte iz Saudske Arabije, torej z območja, ki je le za pet odstotkov podražilo nafto, in da se ta trend nadaljuje tudi letos, daje Saudijcem velike možnosti, da vplivajo na stališče ZDA na pariskih pogajanjih. Posebej še, ker je vrsta razvitih zahodnih držav pri dosedanjih razpravah v okviru dialoga »Sever-Jug« svoja stališča močno usklajevala z amerišskimi.

Eden najbolj znanih naftnih izvedencev Walter Levy ugotavlja, da Saudska Arabija kljub velikanskim

vir: Petroleum Weekly	oktober 1976	spremembe od 1. 1975 v %	jan.—okt. 1976 količina	zmogljivi- vosti črpalnic	
Saudska Arabija	9.24	+ 57,4	8.44	+ 19,9	11.80
Iran	6.50	+ 37,6	5.73	+ 5,4	6.60
Kuvajt	2.66	+ 68,5	1.98	— 6,4	3.30
Irak	2.60	+ 4,3	2.03	— 10,9	2.80
Združeni arabski emirati	2.01	+ 21,0	1.93	+ 17,7	3.02
Katar	0.46	+ 17,6	0.49	+ 18,5	0.65
Bližnji vzhod skupno	23.49	+ 40,4	20.59	+ 8,9	27.57
Venezuela	2.36	+ 5,6	2.29	— 6,0	2.60
Nigerija	2.05	+ 7,4	2.04	+ 16,4	2.70
Libija	1.97	+ 19,4	1.90	+ 32,4	2.50
Indonezija	1.54	+ 13,5	1.49	+ 16,0	1.75
Alžirija	0.95	— 4,9	0.96	+ 2,7	1.10
Gabon	0.23	+ 12,5	0.23	+ 9,3	0.25
Ekvador	0.20	+ 10,5	0.18	+ 18,9	0.23
OPEC skupno	32.19	+ 29,8	29.68	+ 9,4	38.69

Španija po referendumu

Čas med preteklostjo in prihodnostjo

Obča zahteva: spremembe v najširših slojih družbe

Od našega posebnega poročevalca

MADRID, decembra — »Nafteni položaj je takrat, kadar se novo še ne rodi, staro pa še ne odmre,« citirajo Gramscija eden od najuglednejših španskih ekonomistov, komunistični intelektualac in partijski voditelj Ramon Tamames v svoji knjigi »Kam greš, Španija?«, sistematični, ekonomsko-politični analizi, ki je že meseca ena od najbolj iskanih knjig v madridskih knjižarnah. In prav tak položaj, o katerem govori Gramscij, doživlja Španija danes. Leto dni po Francovi smrti je dežela v mišnem obdobju, na politični »zemlji nikogar«, med preteklostjo in prihodnostjo.

V tem trenutku je razkorak med političnim sistemom in dejanskim stanjem v državi formalno še prav tak kot je bil v času frankizma, stare institucije se funkcionirajo, čeprav so z referendumom dejansko že izgubile »vrednost« in moralno moč, nove pa bodo nastale šele čez nekaj mesecev. Čeprav baza, iz katere naj bi zrastle, dejansko že funkcionira.

Vendar Španci danes ne žive v brez-zračnem prostoru. Z ene strani je čuti pritisk tiste Španije, ki jo je Franco zapel v akvarij anahronizma, z druge strani pa se tudi v večini »tistih slojev«, ki so ne samo sodelovali s Franco, ampak tudi živeli od sistema, ki ga je vzpostavil, jasno kaže politična volja za spremembe, kot izraz spoznanja, da se je dino tako močeno izogniti polarizaciji in zaostritvi. Zato se danes tu v Madridu dogaja marsikaj takega, kar je bilo ne samo pod Franco, ampak tudi zadnjega nezastopano. Ampak je še vedno logično težko razločljivo. Generalni sekretar KP Španije Santiago Carrillo je imel nekaj dni pred referendumom tiskovno konferenco sredi Madrida pred domačimi in tujimi novinarji, čeprav živi v Španiji ilegalno in čeprav je komunistična partija še vedno prenevedana. Ves madridski tisk je pročal o konferenci in v parlamentu se je med proračunsko de-

bato razvila ostra diskusija med poslanci, ki so napadali vlado zaradi popustljivosti, in drugimi, ki so se zavzemali za legalizacijo partije. A čeprav je notranji minister izdal ukaz, naj Carrillo aretirajo, nihče ne verjame, da vlada misli resno. »Policija se obnaša do nas tako, da je očitno, da nima jasnih navodil, da je izraz dvoumne politike vlade,« mi je rekel sekretar komiteja KP za Madrid Diaz Cordiel v odvetniški pisarni v središču mesta, kjer je eden od uradov KP. »V glavnem nas fizično ne preganjajo, čeprav so nam precej zborovanj prepovedali. Toda medtem ko se nas na nekem mitingu policisti vključno pozdravili in se pogovarjali z nami, so na drugem z brzostrelkami v rokah legitimirali vse prisotne.«

Med kampanjo proti referendumu so v Madridu in drugod zaprli vrsto aktivistov opozicijskih strank in policija je s solzivcem in gumijevkami razganjala manifestacije. Na drugi strani pa skoraj ne mine mesec, ne da bi teroristi iz desničarske organizacije »gerilici Kristusa kralja« razdejali kako knjigarno ali kako drugače opozorili nase. Nedavno so v znanu bohemski kavarni »Gijona« v Madridu od dveh ponoči prisilili vse prisotne, da so z dvignjenimi rokami pe- li fašistično himno »Cara al sol«. In vendar je javna tajnost, da policija ne samo ve za to organizacijo, marveč ima v njej tudi svoje agente.

Opazovalci menijo, da vlada še vedno ne kontrolira v celoti raznih »vsele« policije, ki pogosto delujejo drugače mimo druge ali celo druga proti drugi. Splošno prepričanje je, da bo reorganizacija varnostnih služb, ki jo je začel nedavno imenovani podpredsednik vlade general Gutiérrez Mellado, dolgotrajen proces z dvomljivimi rezultati. Represivni aparat, sistem privilegijev, osebnih zvez in raznih »camarillas«, od dvorne do lokalnih, ne bo izginil čez noč, čeprav je po drugi strani danes za večino Špancev žaljivka, če jim kdo reče »frankisti«.

Proces liberalizacije, ki je šel kljub vsemu hitreje, kot so pričakovali celo največji optimisti, je dobil močnejšo spodbudo v začetku julija letos, ko je kralj imenoval za novega predsednika vlade Adolfa Suarezja Gonz-

alesa, dotedanjega ministra za »movi-mientos«. Juan Carlos, na katerega ima tako zaupanje poznalci, močan vpliv njegov oče don Juan. »Don Juan je zelo zadovoljen s sinovo politiko,« mi je zatrdil ondan nekdo, ki je pred kratkim govoril z njim, »in verjetno bo v kratkem podpisal izjavo, s katero se bo odrekel prestolu,« je očitno hotel predvsem spraviti s poti Ariasa Navarra, ki je bil predsednik vlade že pred Franco in je kazal malo navdušenja za večje spremembe v državi.

Da je Suarez in večina ministrov iz iste generacije kot kralj, je verjetno vplivalo na njegovo odločitev. Vendar je poglavitni razlog gotovo v tem, da se »diktoratska monarhija« v našnji Evropi ne bi imela možnosti obdržati, kot mi je rekel predsednik ljudske socialistične stranke Enrique Tierno Galvan.

Suarezova vlada je v nekem smislu »bošča po levu« prejšnjo ekipo, v kateri sta veljala za nosilca reformatorskih težav notranji minister Fraga Iribarne in zunanji minister Arellano. Suarez je tako poslednje uredil čelav kraljevo politiko, na drugi strani pa je bila za njegovo vlado, ki so ji mnogi napovedovali, da bo »vplela« eno samo poletje, to edina možnost, da bi utrdil svoj položaj.

Rezultat te politike je politična reforma, ki predvideva neposredne volitve v obojema doma parlamenta, reformo, ki so jo Španci 15. decembra potrdili na referendumu. Vlada si je s tem močno krepiła pozicije in mnogi menijo, da se bo mladi premier obdržal tudi po volitvah, če bo zmaga la tista politična struja, na katero se opira. Suarezu tudi nasprotniki priznavajo, da je doslej zelo spretno peljal akcijo, ki mu je bila zaupana, kar pa seveda ni edini in niti ne najpomembnejši razlog za spremembe, ki jih danes doživlja Španija. Odločilni razlog je nedvomno slošna zahteva po spremembi v najširših slojih španske družbe, zahteva po svobodnejšem izražanju različnih mnenj in po večji udeležbi prebivalstva v političnem življenju — kar sicer ne pomeni, da je vsa Španija opozicijska. Na drugi strani je tudi jasno, da se Španija ne more politično in ekonomsko

vključiti v zahodno Evropo ter dobiti tako potrebne gospodarske pomoči. Za hoda brez določenih sprememb v političnem sistemu. Odtod temeljna odločitev za mešansko parlamentarno demokracijo — vendar z določenimi rekcijami, ki na eni strani omejujejo vlogo parlamenta v odnosu do vlade in kralja, na drugi strani pa, vsaj za zdaj, onemogočajo opoziciji, posebej še strankam leve, da bi se enakopravno vključile v politično življenje.

Suarezova reformistična politika je naletela na močan odpor v »corates« kajti »procuradores« so dobro vedeli, da jim vaje oblasti drsijo iz rok. Toda raje kot da bi se spustili v spopad s kraljem, so se zvečine prilagojili novemu položaju, v upanju, da se bodo v novi preobliki spomnili vrnil v parlament. Ti frankisti stare šole, ki so si nadeli figove liste z reformističnih trt, se zdaj zbirajo okrog bivšega notranjega ministra Fraga Iribarneja, ki je po odhodu iz vlade doživel obratno metamorfozo iz reformista se je brez večjih težav prelevil v frankista in zdaj upa, da se bo na čelu tako imenovane »Alianza popular« (ljudska zveza) spet pebil v politični vrh. Položaj Suarezove vlade pa je lažji tudi zaradi odnosa vojske, ki je v celoti vzeto bolj nevtralna, kot je bilo mogoče pričakovati. Res je Suarez, pravi v Madridu, obljubil predstavnikom generalskega zbora, da dveh svetih krav ne bo ubil — da ne bo dovolil »separatizma« v deželi Baskov in Kataloniji in da ne bo odprl vrst komunistični partiji. Toda po drugi strani je splošno prepričanje, da je oficirski zbor, zlasti na nižjih ravneh, precej bolj naklonjen zmernim reformam, kot je kazalo. Podpredsednik vlade general Gutiérrez Mellado, pravi v Madridu, precej bolj odseva to atmosfero kot njegov predhodnik Santiago v Mendivil, ki so ga oktobra odstavili. Podobno je tudi stališče cerkvene hierarhije, pri čemer pa je »baza« duhovščine veliko bolj levo usmerjena kot v vojski. »Preden se začne pogovarjati, naj povem, da smo se vsi, ki smo v tej sobi na referendumu vzdržali glasovanja,« mi je rekel ondan eden iz skupine mladih duhovnikov, s katerimi sem se pogovarjal v Madridu.

Če bi hoteli zabeležiti trenutno po-

možnostim in zalagam ne bo mogla hkrati nadzorovati cen in obvladovati povpraševanje po nafti. Morda že ob koncu prihodnjega leta, najkasneje pa v začetku osemdesetih let bi Saudijci morali izbrati med tem, ali bodo proizvodnjo dvignili nad sedanjo raven in s tem izgubili nadzorstvo nad cenami (ki ga danes lahko uveljavijo). Povpraševanje po nafti bo namreč tolikšno, da ostale članice OPEC ne bodo moge zadostiti povečani želji. To so drugi razlogi, ki kažejo tudi podatki o sedanji proizvodnji in zmogljivostih naftnih vrelcev. Oktobra letos so članice OPEC načrpane okoli 32 milijonov sodčkov na dan, medtem ko so skupne zmogljivosti 38,69 milijona sodčkov.

Že v prihodnjem letu, ko bodo velike naftne družbe izpraznile zaloge nakopičene med recesijo in v letosnjem letu, se bo povpraševanje po nafti dvignilo na tolikšno stopnjo, da bo potrebno povečati proizvodnjo, pri čemer ima Saudska Arabija največ možnosti. Razlika med sedanjo količino načrpane nafte in zmogljivostmi njenih vrelcev je namreč več kot 2,5 milijona sodčkov nafte na dan, kolikor je je danes načrpano v Iraku.

Drugo vprašanje, ki so ga spodbudili sklepi iz Dohi, pa se nanaša na dolgoročno naftno strategijo v svetu. Po nekaterih dokaj realnih predvidevanjih možnosti nikakor niso rožnate. Ocene o »dokazanih« zalogah nafte, ki bo tudi v prihodnjih desetletjih ostala temeljni energetski vir, ugotavljajo, da je na svetu med 90 in 100 milijardami ton nafte, vsaj takšne, ki jo je s sedaj znano tehnologijo mogoče izkoriščati, pri čemer moramo poudariti, da na vsako tono načrpane nafte ostaneta vsaj dve toni še v zemlji.

Položaj je nekoliko ugodnejši, če upoštevamo še nafto, ki jo bodo odkrili na še neraziskanih območjih (v Južni Ameriki, ter deloma v Aziji), saj poznavalci menijo, da jo je skupaj z že znanimi zalagami okoli 233 milijard ton. Bo to zadostovalo, dokler ne bodo vpeljani nadomestni viri energije?

Odgovor ni enostaven. Pred dvema letoma je bila poraba nafte v svetu 2,8 milijard ton, kar pomeni, da bi v primeru, da se povpraševanje po črnem zlatu v prihodnje ne bi povečalo (če bi torej bolj odločneje upajali nadomestne vire, kar pa je po dosedanjih izkušnjah močno smela trditev), nafta zadostovala za 82 let. V kolikor bi se poraba letno povečevala povprečno za dva odstotka, bi se trajanje zaloga skoraj prepolovilo, in sicer na 49 let, pri štiridistotni povečani porabi pa bi bilo na svetu nafte za 37 let.

Nameste sklepa, ali je mogoče doseči le tri ali štiridistotno povečanje porabe navedemo podatke, da za leto 1977 predvidevajo petodistotno pove-

čanje povpraševanja kljub dejstvu, da industrijska proizvodnja prihodnje leto ne bo dosegla pričakovane ravni, zaradi neurejevanja temeljnih navskrižij, ki so v razvitih zahodnih državah, pričeni z visoko stopnjo nezaposlenosti, inflacije, valutnimi nihanj in podobno.

Tudi skica dogajanj v Zahodni Evropi ne daje ugodnih zaključkov kljub dejstvu, da vzbuja nafta iz Severnega morja — ki bo sicer zahtevala velike proizvodne stroške, saj bo cena sodčka nafte med šest in sedem dolarji — možnosti, da se bo odvisnost Zahodne Evrope od uvoza nafte bistveno zmanjšala.

Zahodnoevropske države kupujejo v tujini okoli 97 odstotkov nafte, ki jo potrebujejo, največ prav iz držav OPEC. Kot ugotavlja »Petroleum Weekly Intelligence«, naj bi se do konca osemdesetih let, ko bo proizvodnja nafte v Zahodni Evropi dosegla približno sedem milijonov sodčkov na dan (plastičneje: to je današnja iranska proizvodnja), odvisnost zahodnoevropskih razvitih držav od uvoza zmanjšala na 60 odstotkov. Skok je očitno, a malo uporaben, saj se bo hkrati povečevala tudi poraba. Izvedenci namreč predvidevajo, da bo Zahodna Evropa konec stoletja potrebovala okoli 20 milijonov sodčkov nafte na dan, kar je 70 odstotkov lanskega izvoza OPEC, približno toliko pa bo tudi tedaj, saj izvoznic nafte ne bodo mogle bistveno povečati sedanjih zmogljivosti naftnih nahajališč. Za primerjavo: lani je Zahodna Evropa — brez nafte iz lastnih črpalnic — kupila 45 odstotkov izvoza organizacije OPEC.

Očitno je torej, da kljub optimističnim napovedim o novo odkritih zalogah naftne perspektive nikakor niso ugodne ter da bo v prihodnje potrebno temeljiteje uveljavljati uvažanje nadomestnih virov in varčevati s porabo energije, predvsem v razvitih zahodnih državah, ki trošijo več energije, kot bi bilo potrebno.

V tej luči gre praznati tudi dogovore naftnih ministrov iz Dohi. Gre namreč za to, da danes ni več temeljno vprašanje, ali se bo sodček surove nafte na trgu prodal po 12 ali nekaj dolarjev več (četudi so nove cene nafte močno prizadele vrsto držav v razvoju in bo potrebno marsikaj storiti za olajšanje njihovih plačiloblastnih težav), pač pa za dejstvo, da nafta zmanjkuje in so varčevalni ukrepi več kot nujni. Nafta je danes predvsem temeljni vir energije, manj znano pa je, da je iz nje mogoče pridobiti okoli 4000 derivatov, med katerimi je vrsta takšnih, ki so za človeštvo izrednega pomena. Takšno je posredno sporočilo iz Dohi. Dan nič, ko bo nafta dokončno zmanjkala, se bliža čedalje hitreje.

Božo Mašanović

litično analizo povprečnega Španca, bi lahko z gotovostjo rekli le to, da je po njegovem bolje, če so v parlamentu voljeni poslanci kot pa imenovani. Pluralizem in svobodne volitve torej, bi rekli s pomembnejšimi izrazi, vendar pa v redu in miru, kajti Španci še vedno čutijo v kosteh strah pred nasiljem, pred državljansko vojno, na drugi strani pa si ne želijo takih sprememb, ki bi jim ogrozile doženo življenjsko raven, ki so jo, tako poudarjajo neredki, vendarle dosegli pod Franco.

Referendum je ne samo okrepil pozicije vlade, ampak ji je vili tudi večjo samozavest. »Kajti doslej je vlada ukrepala tako rekoč od dne do dne,« mi je rekel ugleden madridski odvetnik z dobrimi zvezami v vladnih krogih, »in niti malo ni bila prepričana, da ji bo uspelo stvar speljati do konca. Najprej so se bali, kaj bo na obletnico Francove smrti, potem so se bali, kaj bo na referendumu. Nedavno mi je rekel pomemben član vlade: »Kaj neki bomo storili, če dobimo na referendumu samo 45 odstotkov?«

Referendum pa je tudi pokazal, da skrajna fašistična desnica praktično nima nikakršne voljne baze. Seveda je sicer še ohranila določene pozicije v velikem kapitalu ter finančni in zemljiški oligarhiji, vendar pa se tudi tu težije vse bolj seli k tistemu delu konservativne desnice, s katero jo v bistvu vežejo identični interesi, je pa dovolj spodobna, da lahko računa na razmeroma trdne pozicije v novem parlamentu.

Enrique Tierno Galvan, ki že dolgo trdi, da je skrajna desnica »papirnat slon«, pravi, da »nevarnost ni skrajna desnica, ampak desnica nasploha«, in to je prepričanje, ki ga izražajo v vseh opozicijskih skupinah. Vsa prizadevanja demokratske opozicije so zato zdaj usmerjena na pogajanja z vlado, pogajanja, ki naj bi predvsem zagotovila tak volilni zakon, ki bi omogočil enake možnosti v volilni kampanji in na samih volitvah za vse stranke.

Opozicija je sicer zdaj malo zadahana, ker ji je Suarezova reforma pobrala precej vetra iz jader, pa tudi zaradi razdrobljenosti in centrifugal-

nihi teženj. Vendar so v osnovnih zahtevah najpomembnejše skupine še vedno enotne. Moč opozicije je predvsem v tem, da predstavlja tolikšen del prebivalstva, da bi bile volitve brez nje nesprejemljiva farsa, na drugi strani pa so svobodni sindikati praktično v celoti povezani z opozicijskimi strankami, tako da vlada ne more računati na uspeh ekonomske stabilizacije, če ne bo vključila opozicije v politično življenje in če ne bo zagotovila sindikalnih svobod, kar je tudi ena izmed zahtev, ki jo sobesednikom iz španske vlade močno poudarjajo v zahodni Evropi.

Pričakovati je torej, tako mislijo v Madridu, da bo vlada ne samo razglasila amnestijo za vse politične pornike, ampak da bo tudi modificirala togi zakon o registraciji strank ter omogočila kolikor toliko svobodno volilno kampanjo. Vendar pa je pri tem treba računati, da zelo verjetno komunistična partija pred volitvami ne bo legalizirana in da bo vlada nasploh — četudi bo formalno verjetno igrala vlogo arbitra nad strankami — odločno in najbrž niti ne posebno diskretno podpirala konservativne stranke, ne samo s kampanjo po radiu in televiziji, ki prav gotovo ne bosta dostopna v enaki meri za vse, ampak tudi tako, da bo poskušala čimbolj razcepiti in oslabilo opozicijo, zavlačevati pogajanja z njo, odlagati posamezne ukrepe itd. V bistvu gre namreč za to, da je vlada izraz tistih družbenih sil, ki nikakor nečejo globljih sprememb v družbenih odnosih. Zato je mogoče pričakovati, da bi vlada storila vse za zmago konservativne desnice, za to, da bi demokracija funkcionirala toliko, da ne bi prišlo do polarizacije, vendar s rekcijami, ki bodo čimbolj oslabilile moč opozicije.

V Madridu nasploha mislijo, da se bo Suarezu to tudi posrečilo, če ne bodo teroristične akcije omajale notranjega ravnotežja, če ne bodo ekonomske težave izzvale ostrejšje politične konfrontacije, če ne bo vlada tako zavlačevala in manevrirala, da bo iz zvala novo polarizacijo...

Andrej Novak

Berite

PRIMORSKI DNEVNIK

SODELOVANJE MED ARMADO IN PREBIVALSTVOM

Solidarnost pomeni moč

Pogovor z generalpodpolkovnikom Milanom Daljevičem in predsednikom RK ZSMS Ljubom Jasničem posebej za Delo - Skupne akcije vojakov in mladine

LJUBLJANA, decembra — Sodelovanje med pripadniki jugoslovanske ljudske armade in ljudstvom, družbenopolitičnimi organizacijami in skupnostmi, posebno še med vojniki in mladino, je bilo v letošnjem letu v Sloveniji zelo uspešno. To se je pokazalo zlasti ob praznovanju dneva JLA, ki ga praznujemo kot vseljudski praznik, kar govori o tem, da je JLA ljudska, revolucionarna armada, armada delavskega razreda in naše samopravne socialistične družbe. Poseben pečat letošnjim skupnim dejavnostim je dala 35-letnica vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti in ustanovitve JLA. Vrsta pomembnih dogodkov v tem letu, od otvoritve izobraževalnih centrov JLA za obrambno vzgojo mladine, dejavnosti pri uresničevanju ustave in statuta X. kongresa ZKJ, do razprav in sprejemanja zakona o združenem delu, znameniti pa ne gre, da je letošnja najboljša bera uspehov tudi plod naporov in izkušenj iz prejšnjih let, posebej še od začetka leta 1975, ko so v enotah JLA ustanovili mladinske organizacije. Takšno oceno sta posebej za Delo dal pomočnik pooveljnika ljubljanske armadnega območja generalpodpolkovnik Milan Daljevič in predsednik republiške konference ZSMS Ljubo Jasnič.

V vrsti skupnih akcij mladine in pripadnikov enot JLA oba sogovornika postavljata na prvo mesto, poleg tekmovalnosti »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti«, tekmovalnosti »Odlivci 22. decembra«, ki se je končalo (z zmago Kranjčanov) pred nekaj dnevi. Tekmovanje, v katerem delujejo občinske konference ZSMS in garnizija JLA, je na prvem mestu predvsem zato, ker zajema kar 28 različnih skupnih dejavnosti, obenem pa ta akcija poteka skozi vse leto. Tudi ne gre pozabiti, da je to edina tovrstna akcija v vsej Jugoslaviji. Pravzaprav se vse sodelovanje med mladimi in vojašnicami in izven njih najbolj odraža v tem tekmovalni. Prav rezultati letošnjega tekmovalstva, ki so bistveno boljše od rezultatov, doseženih v prejšnjih letih, govorno pričajo o posebno intenzivnem sodelovanju v letu 1976.

Sicer pa sploh ni več aktivnosti mladim, v katerih ne bi na tak ali drugačen način mladinske organizacije in JLA sodelovale v mladinskih organizacijah ali na terenu. Ne gre samo za najbolj razširjene in doslej najbolj znane oblike sodelovanja v kulturnoizolativni dejavnosti ter pri rekreaciji in športu. Vse bolj v ospredje stopa skupno idejno-politično izobraževanje, z raznimi sestanki in predavanji v šoli ali v vojašnici, skupno obiskovanje muzejev in spomenikov, pogovori z narodnimi heroji in drugimi udeleženci naše revolucije. Vse to prispeva k vzgoji mladine na osnovi revolucionarnih tradicij, predvsem pa pri raz-

LJUBO JASNIČ

to izredno uspešna oblika obrambne vzgoje mladim. Mladim so na teh taborjenjih pokazali veliko odgovornosti in delavnosti in tak je resnični odnos mladim do obrambe domovine. S tem so zmanjšali nekatere govornice, češ da jim obrambne priprave niso mar. Ljubo Jasnič je ob tem povedal, da se je samo sodelovanje, ki ima neposredne rezultate, močno povečalo v februarju 1975, ko so v enotah JLA začeli uresničevati kongresni sklep o ustanavljanju organizacij ZSMS v armadi. Tako številni častniki JLA, ki so zelo aktivni v svoji mladinski organizaciji, redno so-

delujejo tudi z mladinsko organizacijo na terenu. Prav do vojakov in častnikov v specializiranih mladinskih organizacijah (taborniki, radioamaterji in drugi) pa je še ena pomembna vez, ki sodi k uresničevanju sistema splošnega ljudskega odpora. Predsednik slovenske mladine meni, da so zahteve občinskih konferenc za sodelovanje z enotami JLA že takšne, da v vojašnicah tako obilnega programa sodelovanja že skoraj ne zmorejo več. Tudi v krajih, kjer ni vojašnice, se mladi znajdejo. Tako se na primer mladina Laškega povezuje z vojniki v Postojni in Celju. Vzporedno z vse večjimi željami za sodelovanje pa so tudi vse vrste bolj odprta: zaprtosti sploh ni. Dosedanje sodelovanje resnično velja nadaljevati, predvsem pa je še treba izkoristiti precejšnje možnosti za sodelovanje v centrah JLA za obrambno vzgojo mladine in v mladinskih delovnih brigadah.

MILAN DALJEVIČ

STAR LJUDSKI OBIČAJ NA ŠVEDSKEM

Luč v mračni zimi

Lucijina noč je po ljudski tradiciji najdaljša noč v letu — Celó živalim privoščijo na ta dan boljšo hrano

STOCKHOLM, decembra — Lucijino rajanje je za nami. Vendar so kolački, prepevanje in belo oblačeni otroci po cestah, po televiziji in časopisih ter sveče v temničnih jutrih prinesli s sabo duha prazničnih dni in doživljanje ob koncu leta. »Dan svete Lucije«, 13. decembra, spada v krog božičnega praznovanja, vendar v glavnem nima le krščanskega obeležja, temveč poganski element prinašanja luči, oziroma magične moči in svetlobe, sončne luči v mrakobno zimo. Na indikacijo sonca kažejo oblike in imena, včasih votivnega, zdaj pa že močno profaniranega krukha »Lussekat« (Lucijina mačka), »Jolvagn« (božična kolesa) in »gullvagn« (rumena kolesa).

Če si ogledamo samo eno Lucija, izvira le-to iz latinske besede lucis in pomeni svetlo. Svetnica Lucija pa naj bi umrla mučeniška smrt leta 304 in je postala zaščitnica Strazake. O njenem življenju in smrti krojijo številne legende. Ena izmed zgodovinskih pravi, da se je neki poganjski mladenček zaljubil v njeno lepo oči. Lucija si jih je iztaknila in jih poskušala mladenčku na kroglično, kar je zaljubljenca spreobrniti v krščanstvo. Zato je dobila oči boga še mnogo lepše oči. Oči na kroglično so postale ikono loško znamenje za Lucijo. Lucijina noč je po ljudski tradiciji najdaljša noč v letu, živalim pa je tedaj dana magična moč gojenja. V nekaterih delih Švedske so si razlagali Lucijino noč kot nevarno in so se le neradi podali ponoči iz hiše. Dekleta so na to noč bedela in si pripravljala božične kroge iz slame.

Praznovanje Lucije se je začelo zgodaj zjutraj. Že med drugo in tretjo uro ponoči so ljudje vstali in se lotili »Lussefrukost« (Lucijinega zajtrka). V mnogih krajih so menili, da je treba pred jutrom pospraviti vsaj sedem zajtrkov. Pojedli so jih kar v postelji ali pa se je vsa družina zbrala v hiši. Gostili so se s slanimi klobasami, prašičimi parčki in podobnim. V nekaterih predelih Västmanlanda (zahodna Švedska) pa so jedli sir, ržen kruh, božični kruh s kavo, slanimi meso in klobase ter spodnjo polovico svinjske glave, zgornjo polovico pa so prihranili za božič. Vse to so zalivali s krompirjevim žganjem.

Celo živalim se je na ta dan godilo bolje kot na delavnik. Privoščili so jim boljše hrano in to zelo zgodaj, zjutraj. Zdalj ko so družina in živali pospravili svoj zgoznan zajtrk, je bil spet na vrsti počitek, ponekod pa so se odpravili v skedenj. Po stari tradiciji je bilo treba mlave oprati.

Tako je bilo v starih časih. Danes je bilo oblačeno s svečami okrašena figura ali »Lucijina nevesta« osrednja osebnost v praznovanju Lucije. Njen prihod je novejšega datuma, kajti včasih so slavo pomenili le »Lucijino moč« in pa »Lucijin zajtrk«.

Najstarejša znana sporočila o belo oblačeni Luciji so iz zahodnega Götlanda iz leta 1764, vendar je bilo de bliz brezveze na glavi. Možno, s svečami osvetljeni Lucioj prvič srečamo v 19. stoletju, in to zgolj po gradovih, župniških in v mestih

Glede možnosti za boljše sodelovanje v mladinskih delovnih brigadah je general Milan Daljevič poudaril: Dobivamo veliko prošnje, da bi vojniki sodelovali pri gradnji cest, vodovodov in podobnega. Vendar pa je naša glavna naloga, da izpolnimo učni vojaško-strokovni in idejno-politični program. Zato vojniki lahko sodelujejo pri takih delih le v prostem času, ob sobotah in nedeljah. So pa druge možnosti: naše specializirane enote, npr. inženirski, se v takih delih včasih vključujejo. Vendar le v primerih, ko se zanje dovolj zgodaj dogovorimo, tako da jih lahko vključimo v naš program urjenja, obenem pa se odločimo za objekte, ki so pomembni z vidika SLO.

Poseben pomen skupnih akcij mladim iz armade in na terenu je prišla do izraza v solidarnosti akciji za pomoč Posočju. Solidarnost se je pokazala na več načinov, od reševanja prebivalcev in dajanja zdravniške pomoči, do formiranja posebnega odreda JLA za pomoč Posočju in angažiranja helikopterja za prevoz materiala v oddaljene kraje; solidarnost se je izkazala tudi v množičnem odzivu na akcijo, da dajo vojaško plačo kot pomoč posrečencem.

Nasploh pa oba sogovornika menita, da je sodelovanje v Sloveniji dobro načrtovano, da se zanj dogovarjajo vsaj za leto v naprej, tako, da ga lahko oboli vključijo v svoje programe. Prav v takem skupnem programiranju pa so nadaljnje možnosti za širše in kvalitetnejše sodelovanje.

Sodelovanje mladim se je letos odrazilo tudi na tako pomembnem področju, kot je kadrovanje mladim iz SR Slovenije v vojaške šole in akademije. Kandidatov za vojaško šolanje je zato več. A še ne dovolj. Ob večjem kadrovanju, pri čemer bi morale občinske organizacije ZSMS opraviti precejšnje delo, pa naj bi začeli stremeti tudi za tem, da bi v vojaške šole pošiljali učence, ki so dosegli v šolah boljši uspehi in ki imajo ustrezne moralno-politične kvalitete. V teh, pa tudi v številnih drugih naporih, naj bi tudi v naprej sodelovale organizacije ZRVS, ZZZ NOV in štabi teritorialne obrambe.

Če smo letos na izkušnjah prejšnjih let dosegli v sodelovanju mladine v uniformah iz brez nekega dosežka, je ob nadaljnjih naporih pričakovati, da bodo ti rezultati v prihodnjem letu, ko bomo slavili 40-letnico prihoda tovarisa Tita na čelo ZKJ, še večji.

„Zlati Merkur“ Emoni

Visoko mednarodno priznanje našemu kolektivu za razvoj trgovine

LJUBLJANA, 22. dec. — V Teheranu so pred dnevi slovesno podelili letošnja mednarodna priznanja »Zlati Merkur« najpomembnejšim svetovnim podjetjem za razvoj mednarodne trgovine in ekonomskega sodelovanja.

Na zasедanju ustanove »Zlati Merkur« so med 108 podjetij iz 27 držav izrekli in podelili »Zlatega Merkurja« tudi delovni organizaciji »Emona« iz Ljubljane, kot edini jugoslovanski delovni organizaciji letos.

Svečanosti v Teheranu se je udeležil in sprejel iz rok ministra za industrijo in rudarstvo ter predsednika častnega komiteja H. E. Farokha Najmabadija »Zlatega Merkurja« Franc Nebec, generalni direktor Emona.

Med jugoslovanskimi delovnimi organizacijami so to priznanje doslej prejeli: »Crvena zastava« iz Kragujevca (1970), »Rade Končar« iz Zagreba (1972), »Slovenijale« iz Ljubljane (1974) in »Centrotekstil« iz Beograda (1975).

ZVONE GUJURIN

Vaš dnevnik - Primorski dnevnik

JASNA CARLEN

Še dolga pot do covalitina

Covalitina, najnovejšega zdravila, ki menda pomaga proti ledvičnim kamnom, odkrije romunske kemičarke dr. Tine Covalliu, pri nas se ne bodo tako kmalu proizvajali, čeprav je bila javnost o tem v nekaterih časopisih napak obveščena. Romunska znanstvenica je sicer ob svojem nedavnem obisku v Sarajevu imela predavanje, med katerim je zdravniške raziskave covalitina (na poskusnih živalih); drugič: popolna toksikološka analiza zdravila (prav tako na živalih); tretjič: klinično-farmakološka raziskava na približno 300 bolnikih.

Ti pogoj so naslednji: prvič: popolne farmakološke raziskave covalitina (na poskusnih živalih); drugič: popolna toksikološka analiza zdravila (prav tako na živalih); tretjič: klinično-farmakološka raziskava na približno 300 bolnikih.

Tako bi lahko prišli do rezultatov, na temelju katerih bi predlagali registracijo tega zdravila v naši državi.

Do junija letališče v Turiški vasi?

Zgradili bodo 900 m dolgo in 29 m široko pristajalno stezo

SLOVENJ GRADEC, 22. dec. — Če bo šlo vse po načrtih, bodo v Turiški vasi do slovenjgraškega občinskega praznika v začetku junija leta 1977 zgradili 900 metrov dolgo in 29 metrov široko letališko pristajalno stezo ter manjši kontrolni stolp.

Investitor pri izgradnji letališča bo aerodrom Ljubljana-Pula. Izgradnja pristajalne steze in kontrolnega stolpa bo predvidoma veljala 13 milijonov dinarjev. Denar za izgradnjo tega turističnega in poslovnega letališča naj bi prispevale koroške delovne organizacije, računajo pa tudi na delež veleposredniškego gospodarstva. V javni razpravi je tudi samoupravni sporazum o financiranju izgradnje letališča oz. o obveznostih pri odplačilu anuitet, ki naj bi jih prevzelo gospodarstvo. Pri Lesni v Slovenj Gradcu pravijo, da je odziv zdaj dober.

V Slovenj Gradcu si od izgradnje letališča (pristajalno budo lahko letala, ki sprejmejo do 40 potnikov) obeta predvsem hitrejši razvoj turizma, tako letnega kot zimskega, letalskih uslug pa se bo, tako predvidevajo za gospodarske inženirje letališča, poslujevalo tudi koroško in velenjsko gospodarstvo.

I. PRAPROTNIK

OB NOVM LETU

Srečanje zdomceev

Namen: zdomce natanko informirati o dogajanjih v domovini, razvoju, družbenopolitičnem položaju, zaposlitvi

LJUBLJANA, 22. decembra — V ponedeljek bo v številnih slovenskih občinah in krajevnih skupnostih stekla vsakoletna akcija: sestanki z našimi delavci, ki so na začasnem delu v tujini.

Po občinah in krajevnih skupnostih so se na sestankih, ki jih pripravljajo društva, naših delavcev, ki so na začasnem delu v tujini, temeljito pripravili. Vzrokovi za pripravljanje teh sestankov, ki se zdela niso edina oblika sodelovanja z našimi rojaki, je več. Zdomci so v tujini izpostavljeni različnim pritiskom, sovražniki Jugoslavije razširjajo med njimi neresnice in enostranske informacije, zato je toliko bolj pomembno, da so naši rojaki točno obveščeni o svoji domovini, razvoju, napredku, družbenopolitičnem položaju ipd. Vemo tudi, da se bo v naslednjih letih vrnilo v domovino na desetisoce rojakov, zato morajo biti sproti seznanjeni z realnimi možnostmi ponovne zaposlitve v domovini. Tako se bodo na sestankih, ki jih bodo po občinah in krajevnih skupnostih pripravili od 26. decembra do 4. januarja, pogovarjali tudi o tistem delu zakona o združenem de-

lu, ki govori o možnostih združevanja sredstev zdomcev za razširjanje proizvodnje.

Na sestankih, ki bodo povezani tudi z obiski domačih organizacij združenega dela, se bodo pogovarjali tudi o samoorganiziranju rojakov v tujini, o solidarnostnih akcijah za Posočje, o posojilu za Posočje, o posojilu za ceste in samoprispevku, o boljši informiranosti iz domovine, ki naj bi jo dosegli predvsem z rednejšim pošiljanjem lokalnih časopisov in glasil rojakom v tujino, o dopolnitvenem pouku slovenskega jezika, o letovanju otrok naših rojakov v domovini ter o številnih drugih aktualnih problemih. Predvsem pa se morajo v občinah in krajevnih skupnostih, kjer bodo pripravili v naslednjih dneh preko 60 sestankov, zavedati, da ti sestanki in pogovori še zdaleč niso edina oblika sodelovanja z našimi rojaki v tujini, temveč mora takšno sodelovanje postati res kontinuiran proces.

TINE GUZEJ

Letos manj zdomceev

GRADEC, 22. dec. — Avstrijski časopisi poročajo, da je letos na njihovih cestah izostal naval zdomcev, ki so vsako leto ob tem času preplavili avstrijske ceste. Poročajo, da so se v Zahodni Nemčiji nekatere večje delovne organizacije odpovedale božičnim in novoletnim počitnicam. Tako med drugim ne bodo v tem času zaprti svojih podjetij Mercedes, Ford, Bayer, Man, Opel pa je še precej Jugoslovancev, medtem ko bodo turski delavci ostali v Nemčiji, ker je čas počitnic prekrake. Nekateri delavci pa se bodo na letošnji Božič odpravili na turo zaradi tega ne oddajo za praznike domov. Nemski delodajalci pa so sporočili, da se ni treba nikomur bati za delovno mesto, če se bo pravčasno vrnil. N.S.

Samo žlahtna trta

Kakovostne sadike za obnovo vinogradov so temeljna naloga slovenske poslovne skupnosti za vinogradništvo

SEZANA, 22. dec. — V Sloveniji si moramo zagotoviti dovolj kakovostnih sadik za obnovo vinogradov. To naj bi bila ena od temeljnih nalog poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo v tem srednjeročnem obdobju, je bilo rečeno na današnji seji izvršnega odbora poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo, ko so razpravljali o nalogah poslovne skupnosti v zvezi z izvajanjem samopravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnih načrtih razvoja kmetijstva in živilske industrije ter srednjeročnih načrtih razvoja vinogradništva in vinarstva.

Preskrba s cepljenkami namreč že dalj časa šepa in je postala prava cokol razvoja vinogradništva in vinarstva v Sloveniji. Vinogradniki zaradi nezadostne proizvodnje v Sloveniji namreč upražajo sadilni material iz drugih republik in tudi v tujini. Pokazalo pa se je, da uvoz ne more nadomestiti domače proizvodnje, ker gre večinoma za slabe cepljenke ali pa za povsem druge sorte kot so jih naročili. Še najdlje na tem področju so prišli na Primorskem, kjer so vinogradniki in tržničarji podpisali samopravni sporazum o proizvodnji sadilnega materiala za pri-

morski vinorodni okoliš. Podobno naj bi to vprašanje rešili tudi v drugih vinogradniških rajonih. Gre namreč za to, da je proizvodnja sadilnega materiala eden od osnovnih pogojev za dosledno izpolnjevanje srednjeročnega načrta v oja vinogradništva in vinarstva, s katerim predvidevajo okoli 620 ha obnov-

ljenih vinogradov letno. Kljub temu, da se je uvoz cepljenk pokazal za nezanesljivega in zelo draga, ker ne daje pričakovanih rezultatov, so se dogovorili, da bodo v začetku, dokler si ne bodo zagotovili naročene domače proizvodnje, cepljenke še uvažali, ker drugače ne bo moglo izpolniti zastavljenega

programa obnove vinogradništva.

Razen tega so se dogovorili, da bodo dajali prednost skupnim obnovam, kjer so za to pogoj. Se naprej pa si bodo prizadevali, da bi čimprej rešili nekatera odprta vprašanja, kot so: razpravi za obnovo vinogradništva register sadilnega materiala, program proizvodnje cep- ljenk, zakon o obnovi vinogradništva itd.

V naslednjem letu naj bi utrdili tudi medsebojne odnose v poslovni skupnosti in odboru za proizvodnjo in promet z vinom ter vpeljali ugodnovalne odnose, ki so predvideno z zakonom o združenem delu Samopravnih skupnosti o oblikovanju poslovne skupnosti za vino gradništvo in vinarstvo in samopravni sporazum o proizvodnji in prometu z vinom, ki je sedaj podpisala večina proizvodnih, predelovalnih in trgovskih organizacij, zunaj je ostalo le še gostinstvo, ki

bo samopravni sporazum podpisal takoj, ko bodo uredili podobno kategorizacijo gostinskih lokalov kot jo imajo npr. hoteli. Na ta način — računajo, da bo to v začetku prihodnjega leta — bo v gostinskih lokalih prišlo do enotnih cen vina, odvisno seveda od kategorije, v katero bo spadala gostilna, bife, hotel itd. Brez dvoma bo to precejšen korak naprej, saj s tem ne bodo naredili le reda pri prodaji vina v gostinstvu, ampak tudi prvi korak pri vključevanju gostinstva v dohodkovne odnose na tem področju. Zaradi uvedbe dohodkovnih odnosov, ki so jih do neke meje že začeli uvajati s posebnim samopravnim sporazumom za prodajo vina, so se dogovorili, da bodo pripravili anketo o dejanskih stroških in proizvodnji, predelavi in prometu z vinom, ki naj bi služile kot podlaga za bodoče dohodkovne odnose.

RAJKO OCEPEK

BERITE REVJO DAN

Chirac na pohodu

Snubljenje »tihe večine« v Franciji - Chiracova preobrazba golistične stranke - Reakcija KPF in socialistov

OD NAŠEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, decembra — Tisti neopredeljivi center, ki naj bi po navadi slišal in uslišal pozive političnih voditeljev, naj se jim pridruži, je zelo verjetno velikega pomena za prihodnost Francije, po tradiciji razklane v dva tabora. Predsednik republike Giscard ne skriva svoje želje, da bi Francija imela centrističen režim, generalni sekretar KPF Marchais je nekaj mesecev poziva rojake v »zdrženo francoskega ljudstva«, tiste stranke, ki niso ne na levi ne na desni, mislijo, da je »tiha večina« njihovo lovišče, naposled pa je nekdanji premier Chirac s kratko preobrazbo degolistične stranke UDR v RPR pozval Francoze, naj se zberejo za njim: zborijo, kajti beseda je že v novem imenu stranke: »Rassemblement pour la République« (zbor za republiko).

Razglabljanje o tem, ali je De Gaulle proti koncu svojega življenja res uvidel, da je treba spremeniti družbene in politične strukture Francije, ali pa, kaj bi storil Pomje, ali pa, kaj bi bolezen ne umislila, je morda žalostno. Nova golistična generacija, ki jo posebej Jacques Chirac, o tem niti mnogo ne razmišlja. Trenutno ima drugačne skrb, pri čemer beseda, »tretno« bolj pomeni politično kot časovni trenutek.

Giscardova prednost v igri

Golisti — tako politiki kot volenci — so bili dolga leta vajeni korakati za svojimi voditelji in ko so leta 1974 nenadoma izgubili Pompidouja, niso imeli nikogar, ki bi ga mogel naglo nadomestiti. Njihov predsedniški kandidat Chaban-Delmas je bil tako v prvem krogu volitev poražen. Vendar ne samo zaradi tega, ker prevzaprav ni bil golisti generalno ali Pompidoujeve vrste, temveč tudi zato, ker so v lastnem taboru spletkarili zoper njega.

Giscardova prednost v tej igri je bila v tem, da je bil leta 1974 izvoljen za sedem let, se pravi, da ga po ustavi ne more vrediti niti morebitna zmaga levice na parlamentarnih volitvah leta 1978. Zato si je postavil cilj: z reformami je treba tako spremeniti in izboljšati poli-

tično, družbeno in gospodarsko življenje Francije da bo leta 1978 poslaša se več poslancev »predsedniške večine« v parlament.

Jacques Chirac, v čigar glavi je država tudi pomembnejša od naroda ali družbe, že po svoji biti ni bil naklonjen reformam, ker pa drugega ni mogel storiti, je predlagal Giscardu, naj pred razpisne volitve in se s tem utrdi — seveda z največjo pomočjo golistov. Odločno je tudi zavrnil Giscardovo »sarkastično« domnevo, da bi bilo mogoče razbiti združeno levico ter pritegniti v »centrno« socialiste. In če bi bilo to manj sanjsko, bi bi lo nevarno predvsem za goliste, kajti v tem primeru bi bili izključeni iz vladajoče večine.

Tako je poleti letos moralo priti do spora in do Chiracovega odstopa, s tem pa tudi do čistje igre golistov v nekaj mesecih je Chirac preobrazil golizem, ga na velikem shodu 5. decembra spremenil v zbor za republiko, pri čemer je skušal dopovedati, da je tako sam kot njegova stranka sad nekakšne politične enačbe: »enkvintost plus novost plus tradicija«.

Nekdanji nasprotnik reform je nenadoma začel govoriti o reformi podjetja in davčne politiki, boju proti neenakostim, pogajanjih s

sindikati, celo o »laburizmu« in »kulturni revoluciji«. Priказal se je kot učinkovit politik (njegov simbol je buldožer), pri čemer je bil tako spremen, da je svojo politično nebuloznost spremenil v splošen vtis, da predstavlja predvsem voljo. To pa je tisto, kar sedanjim vladajočim večini primanjkuje.

Cilj je »strankarski režim«

Na ustanovnem zboru RPR je Chiracova kritika letela na vse strani in če je občinstvo mirno preneslo napad na samopravljavanje kot »najvišjo obliko anarhije« (pri čemer se je morda kdo spomnil, da je De Gaulle veliko razmišljal o nečem podobnem, kar je imenoval participacija), pa so vsi opazili spremembo v delovnem predstevstvu: na dopolnitvenem delu zborovanja so Chiraca obkrožali »barbari golizma«, nekdanji De Gaullovi sopotniki, popoldne pa so bili okoli novega predsednika sami mladi in neznanji ljudje.

Bistven Chiracov cilj je zmagati na volitvah oziroma premagati »kollektivistično« koalicio spomladi 1978. Vendar je značilno še marsikaj drugega: jasno izražena volja, da v Franciji spet zavladajo »strankarski režimi«, ki ga je De Gaulle tako sovražil, se pravi, da RPR po novem ne bo slepo stopala z

Giscardom, marveč bo tudi delovala proti njemu. Kajti volitve leta 1978 naj bi prinesle zmago ne le večini, temveč predvsem golistom. RPR naj bi torej zbral okoli sebe ne le tiste volice, ki so se v zadnjih letih zbrali okoli socialistične partije, marveč naj bi pobrala politike in volice tudi Giscardovim neodvisnim republikancem in omahujočim centristom.

Od tod tudi reakcije. Za KPF sta Giscard in Chirac eno in isto, torej nasprotnika levice, za socialiste je nekaj razlike med njima; se pravi, da je Chirac nevarnejši zaradi tega, ker je izrazitej na desni in ker predstavlja pravo reakcijo. Toda Chirac je nevaren tudi partnerjem iz večine.

»Kampanja obrekovanja«

Po besedah voditelja neodvisnih republikancev Poulitowskega gre za »kampanjo obrekovanja, katero vodijo tisti, ki imajo raje neigibnost in konservativizem kot vse ideje napredka, katere predsednik ponuja dožeti Premier Barre se upira »ne-neduhu« priškuju »partija« vodja radikalov Servan-Schreiber pa meni, da večine Francozov ne bo nikoli potegnili za seboj negibni program, ki slavi preteklost.

Tako Mitterrand kot politiki in publicisti, ki tehtajo svoje besede, menijo, da je velika nevarnost Chiracovega gibanja v tem, da po eni strani zabrede v skrajno desnico, po drugi strani pa preveč lahkomišelnosti »opravi« s tistim, kar je vendarle pozitivnega v golizmu kot politični tradiciji.

Ni naključje, da so shod 5. decembra razglasili za »Nürnberg« tudi nekateri drugi listi, ne le satiristi »Le Canard Enchaîné«, kajti RPR je vabljal ne le za goliste, marveč za vsa tista »tiha večina« ki se boji prihodnosti, predvsem pa zmage levice. V času gospodarske krize je takšen strah mogoče izbrati in če je danes jasno, da »Chirac in njegovi niso fašisti, so vendarle

nevarni kot prestrašena čreda«.

Nevarna struktura RPR

Iz tega zornega kota gledano je bolj zanimivo, kaj bo Chirac storil z golistino zapuščino. Kot je zapisal Maurice Duverger v »Le Monde«, lahko »močna« desničarska stranka pomaga pri delovanju države, vendar s pogojem, da je republikanska, tu pa je RPR sumljiv. Nevarnost RPR od osebnosti Chiraca je namreč struktura RPR, kajti v tem je popolnoma avtokratična: Jacques Chirac kot predsednik stranke sam imenuje celotno vodstvo, od generalnega sekretarja in političnega delegata do političnega sveta (nekakšne »vlade v senatu«) in izvršne komisije, lahko pokliče v vodstvo katerokoli osebnost. Njegove oblasti ne omejuje nihče, če izstavimo dvo-stolični centralni komite, katerega moč pa je zelo teoretična.

Nevarnost RPR je torej v tem, da bi Chirac utegnil zlorabil neznanostno oblast, ki jo ima, kajti če je De Gaulle vse svoje življenje ravnal po istem, kar je sicer jasno po značilno imenovali »sune certaine idee« da je Francos (»neka ideja«, neka predstava o Franciji) pa bi bilo nevarno, če bi Chirac deloval po »neki ideji o samem sebi«. Kajti če je bil De Gaulle avtoritativen kot Chirac in prepričan o potrebnosti močnej in dinamične vlade, je tudi vedel, da so svoboda, demokracija, spoštovanje opozicije, podrejenost pravilu večine zapisane v francoski zgodovini. Tako se De Gaulle ni uprl ljudski sodbi leta 1969 in se je dostojanstveno poslovil iz Elizejske palače. De Gaulle je spoštoval opozicijo in v sočasnem pismu ob smrti Mauricea Thoreza je sporočil KPF, da je komunistična partija sestavni del francoske skupnosti. Prav zato je veliko vprašanje, ali bo Jacques Chirac v svojem dircu v neznanost mogel in hotel ohraniti protislovje golizma med organizacijsko strukturo in politiko, ki jo je vodil.

STANE IVANC

Jadranski koledar 1977

zanimiv in koristen zbornik

Zajetni in bogato opremljeni Jadranski koledar se je skupno s knjižno zbirko tudi letos pojavil na našem knjižnem trgu. Na 256 straneh se spet vrstijo prispevki, ki govorijo, razmišljajo, analizirajo o našem življenju, naši preteklosti in ustrajnosti, ki česar lahko bolj smotno in racionalno razmislimo tudi o naših prizadevanjih za bodočnost, o našem bodočem boju in ciljih.

Vendar se že v pestrosti gradiva v letnišnji koledarji, ki verno odražajo s pozitivnimi in žalostnimi dogodki razgibano leto 1976, v tem raznolikem bogastvu nakazuje dilema, ki se je gotovo zavedal urednik Jože Koren: komu in čemu publikacija. Naj bo letna informacija, zbornik, ki poroča in informira o delu naših ustanov in ustvarjalcev? Naj bo letna revija, ki razmišlja ob najpomembnejših dogodkih, se do njih opredeljuje, strokovno sreje, stališča, prijeme, kratkoročne in dolgoročne cilje? Ali naj bo koledar, ker je pač povezan z ljudsko knjižno zbirko, poljudnejše vsebine: z antologijo tekstov domačih avtorjev, s sugestivnimi spominskiimi zapismi, s poljudno, razlagajo političnih, gospodarskih, kulturnih pojavov in dogodkov, predvsem pa sveda s kopico drobni navedb, napotkov, informacij za vsakdanjo rabo naših ljudi?

Ta dilema pač jasno kaže na stisko manjšinske skupnosti, ki si ne more privoščiti vseh profilov periodičnega tiska, ki so sicer kot socialna veda potrebni. Letošnji koledar skuša zadostiti vsem potrebam in ni mogoče, da deluje neenotno, nekoliko razkuštrano: zato pa bo vsako našel v njem kaj zanimivega in koristnega, več pa je tudi takega materiala, ki nas bo tako obnavljal, kakal, da na uporabo morda šele čez več let.

Koledar uvaja prispevke o najpomembnejših zgodah in neizgovornih letih: Boris Ruce razmišlja o otrovno dalnosednem in silno pomembnem osimskem sporazumu, ob katerem beleži poleg zadovoljstva zbranih premikov tudi široko problematiko, dileme in politične perspektive, ki bodo Slovincem v Italiji narekavale politično delo, prizadevanja in boje. Karel Šiško-rič skrbno dokumentirano razčlunjuje drug, tokrat notranjopolitični premik leta, ki se v teh dneh izteka, namreč o junjskih volitvah, iz njegovih izjavajih ves čas pronika optimistična zaznava spontane ljudske volje, ki se vse bolj odločno zavzema preko volilne instrumenta za perspektivnejše poti v prihodnost socialne pravice, miru, ustvarjalnega sožitja.

Prav gotovo bi ne bilo prav, če bi od drugih dogodkih svedeli peto zborovanje neurskega avgusta v Kolombu: četudi nas navidez pobliže ne zaveda, je pa v resnici še kako pomemben mednarodni dogodek v času, ko so interesi sveta tako prepleteni in ko je svet ves v vretju. Pregledni, kljub poglavitnosti dovolj zanimivo napisani prispevek Draga Kosić, je dračoven tudi zaradi tega, ker nam odpira pogled v svetovna dogajanja, da ne bi ostali zamejeni v svojo mikro problematiko, da ne bi trajnejša mednarodna prizadevanja šla čisto mimo nas.

O dolgi poti političnih in pravnih prizadevanj naše skupnosti za lasten razvoj in obstoje govori članek Stanislava Renka od Pariza do Osima. Na nesrečni, tragični potresi v Furlaniji in na Tolminskem nas opozori še subtilna platnica letošnjega koledarja: rdeča razpoka zaznamuje lomljenje zemeljske skorje, vendar simbolizira tudi vez solidarnosti slovinci, ki je obdala prizadele kraje: posebno za našo Benečijo upamo, da bo ta žareča rana tudi mejnik v njeni zgodovini, da se bo odzle izlekla iz gluhe loze nezaznanevanja ali celo bojkota o blasti, da bo posledje začetva v ekonomskem, političnem, narodnostnem, kulturnem življenju takol, kot je prav v našem stoletju in našem prostoru. Sicer pa sprejeto o furlanskih potresih kot o naravnoslovesnem potoku znanstvenik Ivan Gams, z drugega vidika pa obravnava to problematiko Nasko Kriznar, sodelavec Goriskega muzeja v Novi Gorici: s številnimi slikami nam spregovori o zaslikih bitalističnega na Tolminskem in Goriskem: dragoceno etnografsko blago iz današnjih časov, ki prčuje in najdljivosti življenjski prilagodljivosti ljudi v tragičnih okoliščinah. Prispevek prčuje o risiki strokovnosti in veliki človeški pozornosti slovenske etnografije.

Tudi drugi dogodek je bil po svoje tragičen, žalosten, namreč spretevanje Slovincem v Hrvaatov v Avstriji: žalostno pričevanje o šovinizmu, zadržki nestranosti socialne sredine, ki obdaja ob manjšini. O tem nam spregovori Jaka Štular in Boro Borovčič.

Plast študijskih obravnav posameznih področij oziroma obravnav raznih znanstvenih in ustvarjalnih dejavnosti v zamestju uvaja že tradicionalni izbrani pregled rasti in življenja naših šol, ki pa je pripravil Albin Bubič. Pavel Stranj govori o dejavnosti in nalogah Slovenskega raziskovalnega inštituta v njegovem tretjem delovnem letu. Marjan Pertot je pripravil vsakoletni pregled slovenskega tiska v Italiji v zadnjih 12 mesecih. Zdi se pomembno opozoriti, da je njegovemu sicer vestnemu očesu le ušla tu pa tam kaka publikacija. Med študijske obravnave ali vsaj znanstveno gradivo lahko štejemo F. Hajosa Pravice in položaj madžarske narodnosti v Sloveniji, ki odpira za nivo in namen Jadranskega koledarja morda manj zanimivo ali vsaj prespecifično temo: dragoceno doprinosu v kulturi v medvojnem Mariboru. Manj smotni je tudi ponatis iz knjige Prekomorci v NOV o Gramscijevem bataljonu. Marko Oblak navaja seznam slovenskih zadrž na Primorskem, z datumi, kdaj so bile ustanovljene in kdaj so jih ukinili ali so zamrle. O demografiji Trsta od leta 1800 do 1921 govori prispevek Borisa Valentica. V širše primorsko zaledje posegajo precizne in mnogostranske obdelave Šentivške planote med Bačo in Jarčico, pa sestavek o zgodovini Trente, oboje je napisal Branko Marušič, ravnatelj Goriskega muzeja. Dušan Fortič je prijetno spregovoril o pomembnem informativnem mediju, kakršen je v poslednjem času za javnost TV Koper.

Preteklo in prihodnje leto znanuje tudi kot obletnic, nekaj je bilo tudi žalostnih slovesov od pomembnih ljudi in ustvarjalcev, ki so bili navezani na naš prostor; s primernimi bibliografijami je podprta življenjska pot Srečka Vilharja, Albina Reja, Frana Vatočca, obletniški zapisi obogateni z novimi spoznanji o njihovem delu, so še o Mariju Kogoju, Vinku Vodopivcu, Alojzu Gradniku (o nacionalni problematiki pa tudi kulturnozgodovinske obravnave, so prispevali Jože Koren, Branko Marušič, Tomaž Pavšič, Ace Mermolja, Fran Juršičevič. Sem bi po obletniškem značaju sodili tudi žal zadnji prispevek Alberta Reica o Kobariškem preboju pred 60 leti.

In že so tu sestavki, ki bodo zanimali širše občinstvo, ki so primerno informativni in poljudno napisani: o črni gradnji na Krasu piše Borja Brezinar, o zelenih načrtih Stanislav Oblak; z nekoliko polemično ostrino je prispevek Draga Pahorja o finančni samopomoči Slovincem v naših krajih, ko so gradili svoje šole, svoje kulturne, gospodarske in politične

centre. Pagon Ogarev poroča o svojem zasledovanju usode lovske puške Trentarja Tožbarja, Marija Rutar je prispevala z osebnimi pričevanji bogat spominski zapis o obisku med konfiranci na otoku Ponci v času prvega tržaškega procesa. Ob koncu naj omenimo še manj obvezujoč, verjetno pa ga bo kljub obsežnosti marsikdo od naših planinskih navdušencev prebral, sestavek o hriloblastništvu Emla Frelaha po Julijskih Alpah. In še troje pesmi Aceta Mermolja, ki so razsejane tu in tam in ki nikakor ne morejo ne opozoriti ne pričevati o sicer bogatem zamejskem literarnem ustvarjanju.

Pred zborniškim delom, ki smo ga tule predstavili, je še koledarski del, ki nas tudi opozarja na pomembnejše obletnice in dogodke. Žal je tudi letos prav pri koledarskem delu nerodnost, ko ni dosledno upoštevani ne prazniki v Italiji ne v Jugoslaviji, pa bi bilo koristno, če bi bili označeni tako eni kot drugi. Morda bi kazalo prihodnje leto tudi ta del koledarja obogatiti s seznamom najvažnejših slovenskih ustanov na Tržaškem, Goriskem in v Benečiji.

Marko Kravos

Primorske bibliografske vesti

SODOBNOST. 10., 11., 12. - 1976. V 10. št. Milko Matičetov objavlja Predum iz druge knjige Slovenskih ljudskih pesni (873-885). V tem odlomku iz knjige, ki ima v kratkem iziti, je tudi rezljavski pesem o Mariji in Jezusu Tičica peštra. V isti številki (886-899) najdemo tudi pohvalno oceno knjige Pavleta Merkića Ljudsko izročilo Slovincem v Italiji, zbrano v letih 1965-1974, spod peresa Boruta Loparnika (ponatisnjeno tudi v Primorskem dnevniku).

Pesniško zbirko Cirila Zlobca Kras je v 11. št. ocenil Janko Kos (961-965).

Zadnja letošnja številka Sodobnosti posveča svojih prvih 19 strani Srečku Kosovelu; pod skupnim naslovom Petdeset let po pesnikovi smrti se zvrstijo prispevki Dimitrija Rupla (Družbene dileme v tekstih Srečka Kosovele, 1001-5), Aceta Mermolja (Prispevek k branju Srečka Kosovele, 1005-10) ter Franca Zadavca (Barvne besede in Kosovelevo poezija, 1010-19).

MOHORJEV KOLEDAR (celjske MD za leto 1977 ima več prispevkov, ki predstavljajo primorske javne osebnosti. Med nekrologi najprej srečamo in prof. Rada Bednarika, ki se ga je spomnil Joško Kragelj (108-110). Slikar, kipar in grafik Tone Kralj zaradi svojih številnih del, ki jih je napravil na Primorskem, spada v naše kulturno zanimanje. Tudi njemu je napisal spominski članek Joško Kragelj (111-117). Isti avtor je prispeval tudi članek, ki bralcem predstavlja starostno primorskih zamejskih duhovnikov: msgr. Antona Rutarja. Rutar, ki je bil rojen v Drežnici in je znan zaradi zvestobe do slovenstva, zaradi česar je bil pod fašizmom preganjan, je letos slavil visok jubilej - devetdesetletnico (107-108). Po rodu Tržačan je dr. Niko Kuret, ki je letos praznoval svoj 70-letnik. O njem in zlasti o njegovem delu na področju etnologije je pisala Zmaga Kumer (106-107).

SOT LA NAPE. 2-3. - 1976. Ta furlanska revija je svojo dvojno številko v celoti odstopila gradivu o potresu, ki je letos vsestransko prizadel Furlanijo in uničil ali hudo poškodoval tudi njene umetnostne spomenike. Prvi del zajetne številke navaja nekaj zgodovine potresov, drugi del, kar 191 strani pa zavzemajo izredno čiste slike, ki prikazujejo zlasti škodo na kulturnih spomenikih, pa tudi razjede, ki je po potresu nastalo v raznih krajih na potresnem ozemlju. Od beneških vsaj najdemo slike Azle, Cenebole, Podbonesca, Porčinja, Plešič, Podbarda, Sedilge, Gorjanov, Njive v Režiji in drugih krajev. Ta številka Sot la nape ima še drugi, priložnostni naslov TARAMOT IN FRIOL.

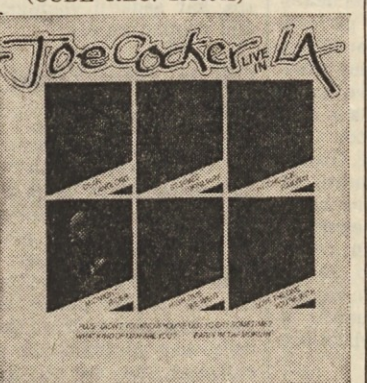
T. P.

gova zadnja plošča «Concerto Retitled». Gre za posebno dobro antologijo, v kateri najdemo čisto začetnega Zwinula, se pravi še za časa nastopanja z ansamblom Weather Report. Pri nekaterih skladbah je prisoten drugi tak velik as klaviratu, to je Herbie Hancock. Da ne bi postalo to pisanje preučeno in tudi zaradi pomankanja prostora, bom imela saksophonist, trobentačev in bobnarjev kar opustil, čeprav si marsikatero ime tega ne zasluži.

Na plošči, z zanimivim ovitkom, je posnetih osem motivov, po štirih na vsaki strani. In če bi hoteli izbrati najboljšega, bi si lovoriko zaslužili petminutni «From Vienna with love», ki ga je napisal Friedrich Gulda. Tega in še kakega drugega boste poslušali jutri.

JOE COCKER

Live in L. A.
(CUBE REC. 2326041)

Saj res, Joe Cocker! Marsikdo od vas se bo zdaj upršel: le kam je izginil ta izredni pevec, ki smo ga nekoli tako vneto poslušali? No, vidite, prav za ti gre. Če ne bi bil Cocker za glasbeno industrijo «mrtev» (čeprav še živi), bi ta plošča najbrž ne šla tako v prodajo. Gre namreč za antologijo najlepših motivov, ki jih je Cocker posnel na raznih koncertih po Kaliforniji okrog leta 1972, se pravi v njegovem «zlatem» obdobju. Potem, pod vplivom želje po lahkem zaslužku v diskografski industriji, je Cocker vedno bolj popuščal, pošel mu je glas, pa tudi volja do petja: žrtvovali so ga zato, da bi lažje prodajali njegove pesmi.

LE ORME

Verità Nascoste
(PHILIPS 6323045)

Samo nekaj besed za ta italijanski ansambl, saj ne moremo trditi, da spada med najboljše niti v italijanskem okviru. V nasprotju z drugimi pa je ta skupina pri italijanski mladini zelo znana. Popularna je po mojem zaradi tega, ker igra lahke poptevke pod krinko angažiranosti, kakršno včasih zaznavamo v njihovi glasbi. Naj ne bodo ljubitelji te skupine hudi zaradi te moje morda res preostre ocene: poslušajte poptevke, posnete na zadnjem albumu in slišali boste, da imam res do neke mere prav, saj ne boste zasedili ne v glasbi, še manj pa v besedilu, nobenega trenutka, ki bi vas posebno prevzel. V terek bo v pojasnilu na sporedu en motiv.

Sandi Pertot in Pavel Ugrin

Petek, 24. decembra 1976

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Vozgona TV: — ZDA: Potovanje v človeka
13.00 Nini Rosso in Johnny Sax
13.30 DNEVNIK
16.00 Bieltmonte: Paralelni slalom
16.55 Jutri bo še vedno božič
18.00 Vozgona TV: — ZDA: Potovanje v človeka
18.30 Nabožna oddaja
18.45 Srečanje z Warwick
19.20 Jaz in moji trije sinovi, TV film
20.00 DNEVNIK
20.45 Noč v Casablanci
22.15 Dnevnik 1 — REPORTER
23.00 Scena proti sceni
23.50 Razmišljanje o božiču
23.55 Vatikan: Maša, v svetovnem prenosu

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.00 Vozgona in dežele: Besede in njihov čas
16.40 Pravljica iz Uzbekistana: SEMURG
18.00 Politika: Portret mesta
18.25 Rubrika Dnevnik 2 — Sport
18.45 Crisis: General Camillo, TV film
19.45 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
20.45 Trije mušketirji, 2. nadalj.
21.00 Mednarodni festival cirka
21.50 Nižinski: Življenje in mit večke plesalca

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

8.10, 10.00, 16.00 TV v SOLI:
17.10 Križem krašem
17.25 HOKEJ VCERAJ IN DANES
17.55 Obzornik
18.10 Zbori sveta: Wales
18.45 ZVOKI IN BARVE GORNJE RESAVE
19.30 DNEVNIK
19.55 Notranjepolitični komentar
20.05 ZE DOBITE? nadaljevanje
20.40 Ponaređiti iz Neaplja
21.20 OKUZENI, film
21.30 Za napet petkov zaključek TV soreda bo poskrbel film DNEVNIK

Koprska barvna TV

20.15 DNEVNIK
20.35 New York proti Stockholm, Film
22.05 Rock koncert

Zagreb

17.45 Pahljaga
18.15 Aktualna oddaja
19.05 Kulturni pregled
20.30 DNEVNIK
20.00 Okvir za nekaj poz
21.05 JEZDECA, serijski film
22.10 NARKOMANI dokumentarna oddaja

TRST A

7.00, 10.00, 12.45, 15.30, 19.00 Poročila; 7.20 - 12.45 Dobro jutro: Glasba in kramljanje; Slov. žene; Koncert; Bliza se božič; Božič v sol; Glasba po željah; 13.00 - 15.30 Sestanek; Kulturna beležnica; Z glasbo po svetu; V zrcalu časa; Glasba; 16.00 - 24.00 Simf. glasba; Za najmlajše: Prirovedniki naše dežele; Božično pričakovanje;

KOPER

6.30, 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15, 7.00, 7.40 Glasba za dobro jutro; 9.30 Plošče; 10.45 Glasba in nasveti; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Tržaške narodne; 14.10 Plošče; 14.35 LP plošče; 16.50 Prirovedniki; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Vročih 100 kW; 18.35 Zapoje mo v zaigranju; 19.30, 20.35 Glasbeni week-end; 22.00 Plesna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.00, 8.40 Jutranji spored; 9.00 Vi in jaz; 12.00 Božična poslanica: urbi et orbi; 13.30 Preizkušajo se dilemti; 14.10 Plošče; 15.00 Radio: danb in jutri; 18.20 Jaz; 19.30 Osebnost; Prietragli; 20.00 Radijska igra; 20.55 Dekla z Divjega zahoda; 23.20 Nočni spored.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 19.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.20 Na današnji dan; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Mladina poje; 10.45 TV glasbene tradicije; 10.45 Turistični napotki; 11.03 Po Talijnih poteh; 12.10 Revija orkestror; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočila vam...; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Glasbena pravljica; 14.20 Naši umetniki; 14.30 Glasba po željah; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 Glasbeni intermezzo; 15.45 Naši gosti; 16.00 «Vrtljaki»; 16.05 Veliki interpreti; 19.20 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Ansambel Bratov Avenik; 20.00 Stop, pops 20; 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakih; 22.20 Besede in zvoki.

TOREK, 28. decembra

8.00, 10.05, 14.00 TV v soli; 16.05 Solška TV; 17.05 Čudovito žerjavovo darilo; 17.25 Debelinko; 17.55 Obzornik; 18.15 TV trim test; 19.05 Risanke; 19.30 Dnevnik; 20.00 Kruh nas vsakdanji; 20.55 Balzac; «Blisli» in beda kurizant.

KOPRSKA BARVNA TV

19.30 Odprta meja; 20.00 Otroški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.35 Dekle, film; 22.05 Aktualna tema; 22.35 Kvartet Ledina in trio Mihe Zajca.

SREDA, 29. decembra

8.10, 9.00, 14.10 TV v soli; 17.10 Otroška oddaja; 17.30 Italijanski muzeji; 18.00 Obzornik; 18.15 Ne prezrite; 18.45 Miniature; Svetila;

Sobota, 25. decembra 1976

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

11.00 Maša
11.55 Papeževa poslanica
12.30 Komični filmi
13.30 DNEVNIK
14.00 Figarova svatba
16.00 Cirkus Orfei
17.00 G. Rossi išče srečo.
18.20 Iz gledališča Dante Alighieri iz Ravene:
19.20 Jaz in moji trije sinovi, 19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.45 DVA NEPOBOLJSLJIVKA
21.50 Skrito ogledalo
Filmske premiere, DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

12.30 Shirleyin svet:
KROJASKI SALON, TV film
DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.30 VESEL BOŽIČ, OTROCI, risani filmi
14.30 Rumena podmornica
15.40 Gala Midem 76, glas. oddaja
16.35 Il Giorno della tartaruga, glasbena komedija
18.00 Nos
18.30 In 21.00 Nervo Wolfe:
ZA CEZARJEVO SLAVO
DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
20.45 TRIJE MUŠKETIRJI, 22.10 CAT BALLOU, film
Film je režiral Elliot Silverstein. V glavnih vlogah igrajo Yane Fonda, Lee Marvin, Michael Callan itd.

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

10.00, 11.00, 12.00 TV v SOLI
10.30 Kosarka; Cibona - Radnički
17.50 Izobraževalni film
18.05 Obzornik
18.25 Risanke
18.35 Oč neuhite, film
19.00 Sprejem v dvorcu, film
19.15 Risanke
19.30 DNEVNIK
19.55 Znanjepolitični komentar
20.00 Suzana in Jeremij, film
21.35 Šopek sedmih vrtnic, zabavna oddaja

Koprska barvna TV

18.00 Kosarka: CIBONA - RADNIČKI
19.30 Otroški koteček
20.15 DNEVNIK
20.35 Po sledih Divjega zahoda, TV film
21.25 Raziskovalci: ROALD AMUNDSEN
22.15 Zemlja, film

Zagreb

16.20 Kosarka: CIBONA - RADNIČKI
17.55 Salaš v Malem ritu
18.45 TOVARISA, humor. serija
20.00 Nori sad - Atene ekspres

TRST A

8.00, 12.00, 19.00 Poročila; 8.15 - 13.00 Vesel božič; Glasba in kramljanje; Družina v sobodni družbi; Mladinski oder; Pratikla; Glasba po željah; 13.00 - 15.30 Sestanek; Kulturna beležnica; Z glasbo po svetu; V zrcalu časa; Glasba; 15.30 - 19.00 Iz tedenskih sporedov: Božični koncert; Diskoteka; Radijska igra; Lahka glasba.

RADIO 1

6.30, 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.45 Zaigramo; 10.15 Glasbeni portret; 10.45 Glasba in nasveti; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Tržaške narodne; 14.10 Plošče; 14.35 LP plošče; 16.50 Prirovedniki; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Vročih 100 kW; 18.35 Zapoje mo v zaigranju; 19.30, 20.35 Glasbeni week-end; 22.00 Plesna glasba.

RADIO 1

8.00, 12.15, 13.00, 17.00, 19.00, 20.50 Poročila; 6.00, 8.40 Jutranji spored; 9.00 Vi in jaz; 12.00 Božična poslanica: urbi et orbi; 13.30 Preizkušajo se dilemti; 14.10 Plošče; 15.00 Radio: danb in jutri; 18.20 Jaz; 19.30 Osebnost; Prietragli; 20.00 Radijska igra; 20.55 Dekla z Divjega zahoda; 23.20 Nočni spored.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 19.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.20 Na današnji dan; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Mladina poje; 10.45 TV glasbene tradicije; 10.45 Turistični napotki; 11.03 Sedem dni na radiu; 12.10 Godala in ritmu; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domači napetki; 12.30 Zabavna glasba; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 Glasbena mladina Slovenije; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 Glasbeni intermezzo; 15.45 Naši gosti; 16.00 «Vrtljaki»; 16.05 Veliki interpreti; 19.20 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Ansambel Bojana Adamića; 20.00 Spoznavajmo svet; 21.15 Za prijetno razvedril; 21.30 Za naše izseljence; 0.30 Zvoki iz naših krajev; 1.03 Vaš gost.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 28. DECEMBRA 1976 DO 1. JANUARJA 1977

19.05 Risanke; 19.30 Dnevnik; 20.00 Opuščen, film; 21.20 Koncert; 21.50 Vračanje Cirila Zlobca; 22.15 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Otroški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.35 Pustolovski simpliciisimus, nadalj.; 21.25 Krila v vetru, film; 21.45 Jaz Ljubljana 75.

CETRTREK, 30. decembra

8.00, 9.00, 14.00 TV v soli; 14.40 Solška TV; 15.20 Smučarski skoki; 17.10 Mala čebelica; 17.25 Jole, jole; 17.55 Obzornik; 18.15 Večerni poptevki, film; 19.05 Risanke; 19.30 Dnevnik; 20.00 Iljevski Pot v prihodnost; 20.55 Kam in kako na odhiti; 21.05 Cas, ki živi; 21.35 Glasbeni magazin; 22.05 Dnevnik.

Nedelja, 26. decembra 1976

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

11.00 Maša
13.00 DNEVNIK OB 13. URI
13.30 DNEVNIK 2 — VESTI
14.00 Sportni dogodki
15.20 Orson Wells: SLAVNOSTNO KOSILO, TV film
16.05 Sportni dogodki
17.00 CHI? — nagradno tekmovanje
18.20 V evroviziji: Igre pod božičnim drevesom
20.00 DNEVNIK
20.45 PET LETNIH ČASOV — zaključno nadaljevanje
21.45 Sportna nedelja
22.45 Napoved programa za prihodnje dni
Ob zaključku DNEVNIK in

NOGOMET

V PRIJATELJSKI TEKMI V LIZBONI

Portugalska zasluženoma zmagala «Azzurri» so tokrat razočarali

Domačini so bili v vseh elementih igre odločno boljši od Italijanov

Portugalska — Italija 2:1 (1:0)

PORTUGALSKA: Bento; Barros, Laranjeira; Mendes, Tai, Humberto; Octavio, Albertino (v 80. min. Toni), Nenê, Alves, Chalanca (v 88. min. Francisco Mario).

ITALIJA: Zoff; Cuccureddu (v 45. min. Danova), Tardelli; Benetti, Gentile, Scirea; Causio, Capello (v 58. min. Claudio Sala), Graziani, Antognoni (v 48. min. Zaccarelli), Betegda.

SODNIK: Emilio Carlos Guruceta Muro (Španija).

STRELCI: v 17. in 66. min. Nenê ter v 78. min. Bettiga.

V prijateljski tekmi sta se v sredo zvečer v Lizboni spoprijeli reprezentanci Italije in Portugalske. Italijani so občutili praznično vzdušje ter zaigrali lagodno ter brez idej. Domačini pa so presenetili zaradi svoje hitrosti in mobilnosti, čeprav ni bil teren prav idealen za hitro igro (deževalo je namreč skozi vso tekmo). Italijani so predvsem popustili na sredini igrišča, kjer Antognoni in Capello nista bila zmožna organizirati nobene akcije. Prav nasprotno pa bi morali reči o portugalskem režiserju Alvesu, ki je odlično vodil igro svoje ekipe. Izredno dobro je zaigral tudi bek Tai, ki se je večkrat podal v napad ter spravil v zagato italijansko obrambo.

Domača ekipa je že v začetnih minutah prikazala boljše igro in ustvarila več priložnosti za gol. Do zadetka je res prišlo v 17. min., ko je Albertino z glavo preusmeril žo-

SNEŽNE RAZMERE

TRBIZ	15 cm
ZABNICE	15 cm
QVČJA VAS	15 cm
VISARJE	90 cm
MATAJUR	0 cm
SAPPADA	20 - 70 cm
PIANCAVALLO	20 - 60 cm
AMPEZZO	5 cm
NEVEJSKO SEDLO	20 cm
FORNI AVOLTRI	0 cm
FORNI DI SOPRA	5 cm
PRAMOLLO	80 cm
STUDENA ALTA	60 cm
RAVASCLETTO	0 cm
ZONCOLAN	30 cm
SAURIS	20 cm
VELIKA PLANINA	15 - 30 cm
KRVAVEC	45 - 70 cm
VOGEL	80 cm
KOMNA	80 cm
ZELENICA	60 - 80 cm
LJUBELJ	5 cm
KRANJSKA GORA	20 cm
ZATRNIK	8 cm
POKLJUKA	30 cm
STARI VRH	0 cm
GRNI VRH NAD IDRIJO	0 cm
POHORJE	10 - 30 cm

TOTIP

1. — prvi	2 1 X
2. — drugi	1 2 2
3. — prvi	X 2
4. — drugi	2 X
5. — prvi	2 2
6. — drugi	1 X
7. — prvi	X 1
8. — drugi	1 X
9. — prvi	2 2
10. — drugi	X 1

BERITE REVIJO

DANI

KAREL PRUŠNIK - GAŠPER

Gamsi

na plazu 100.

Ker mu je bila policija vedno bolj za petami, je sklenil, da skoči čez skalo v prepad in se ubije. Zivega ga le ne bodo dobili! Ze se je pognal čez planjavo proti skali, ko se odtrga plaz in ga odnese globoko proti dolini. Tik pred globokim prepadom, kamor je zdrvel plaz, se je oklenil mlade smreke, ki jo je sneg neusmiljeno lomil. Pavel je bil rešen.

Zgoraj je še vedno pokalo, kakor da imajo opravka z najmanj toliko partizani, kolikor jih je bilo samih. Oči vseh, tudi policistov pri Mlečniku, so bile uprte tja, koder so streljali. Pavla ni na plazu nihče videl, čeprav je bil svet odprt in ga je bilo videti od Mlečnika kakor na dlani. Opazili so ga drvarji, ki so delali na nasprotnem pobočju grape. Z zili so mu kazali, kam naj se umakne. Hotel je, kolikor mu je pač dovoljevala noga. Za Tomkom in Jeršovim lo- gom je prišel na koncu Mihevega klanca na cesto. Šel je naravnost k Mihu. Miheč Peter (Zablačan) ga je zakopal v otavo in mu stregel s hrano in z zdravili.

Cez dva dni je odšla policija. Ko je nekdo izmed doma- činov povprašal policista o uspehu, je ta odvrnil: «Sepastega smo lovili, pa še ta nam je ušel!»

Toda sneg ni bil usoden samo kurirjem. Februarja so pobili nekaj dobrih aktivistov velikovškega okraja. Ko so

10. julija v Tunisu. Od evropskih e- kip bodo nastopale Madžarska, Ita- lija, Španija, Francija, Sovjetska zveza in Avstrija.

AVTOMOBILIZEM

Prva velika nagrada prihodnje se- zone bo v Argentini 9. januarja. Dirka bo organizatorje stala 600 ti- soč dolarjev. Svojo udeležbo so že zagotovili vsi najboljši piloti.

SMUČARSKI TEK

«Marcialonga», tradicionalni smu- čarski maraton, bo 30. januarja. Ka- že, da ne bo letos problemov glede snega, saj je že sedaj vsa proga zasnežena.

Nogometne tekme naših enajsteric navijači prav radi obiskujejo.

KOŠARKA

V PRVI ITALIJANSKI LIGI

Goričani še vedno na dnu lestvice Tržačani po predvidevanju izgubili

V Vidmu so dosegli kar 246 točk, Američan Bob Morse pa sam 50

V prvem povratnem kolu obeh prvih italijanskih košarkarskih lig so naši deželni zastopniki ostali praznih rok.

A — 1 LIGA

Goriški Pagnossin je gostoval v Sieni. Goričani so takoj povedli kar s 23:5 in vse je kazalo, da bo Pa- gnossin le iztržil dragoceno zmago. Nakar pa so košarkarji Saporija s pazljivo igro začeli zmanjševati razliko in so Goričane v 33. minuti dohiteli. Začel se je pravi boj za vsako žogo in v ključnih trenutkih so imeli domačini le več moči in tudi zmagali s tremi točkami raz- like.

Pravi maratonski boj pa se je bil v Vidmu, kjer sta igrala doma- či Snaidero in evropski prvak Mo- bilgirgi. Zmagali so gostje, a šele po dveh podaljških. V tem sreča- nju so tako skupno dosegli kar 246 točk. Zmagal pa je Mobilgirgi z odličnim Američanom Morsem, ki je dal kar 50 točk. Zelo uspešen je bil tudi Američan Snaidera Flei- sher, ki je zbral 43 pik.

Zopet je presenetil bolonjski Al- co, ki je slavil v Benetkah. V go- steh je bil uspešen tudi milanski Xerox, ki je zmagal v Rimu.

IZIDI 12. KOLA	
Canon - Alco	78:80
Sinudyne - Brill	93:85
Jolly - Forst	85:88
Snaidero - Mobilgirgi	120:126
Sapori - Pagnossin	70:67
IBP Rim - Xerox	84:86

LESTVICA

Sinudyne Bologna 20. Mobilgirgi Varese, Forst Cantù in Alco Bolo- gna 18. Brill Cagliari in Canon Be- netke 12. Sapori Siena in IBP Rim 10. Xerox Milan 8. Pagnossin Go- rica, Snaidero Videm. Jolly Forli 6. PRIHODNJE KOLO (26.12.)

Forst - Canon, Alco - IBP Rim, Jolly - Mobilgirgi, Brill - Sapori, Xerox - Snaidero, Pagnossin - Si- nudyne.

A — 2 LIGA

Tržaški Pallacanestro v tem kolu ni imel sreče. Tržačani so namreč dopotovali v Milan s skoraj uro zamude (zaradi okvare letala v Ronkah).

Tekma Cinzano - Pallacanestro ni izpolnila pričakovanj. Zmagali so sicer domačini kar z 28 točkami razlike. Videti pa je bilo, da so gostje neznatno, tako da so Milan- čani brez večjih težav zmagali.

Zanimivo je, da so v tem kolu zmagale vse domače peterke. Iz-

redno visoko zmago pa je osvojil Chinamartini, ki je premagal rim- sko peterko GBC kar s 124:95.

IZIDI 12. KOLA

Cinzano - Pall. TS	95:67
Brina - Brindisi	77:71
Emerson - Vidal	98:90
Chinamartini - GBC	124:95
Fernet - Roller	91:72
Cosatto - Scavolini	78:74

LESTVICA

Fernet Tonic Bologna 22, Cinza- no Milan in Emerson Genova 20, Brina Rieti 16, Chinamartini Turin 14, GBC Lazio Rim 12, Pallacan-astro Trst in Vidal Mestre 10, Sca- volini Pesaro 8, Cosatto Neapelj in Roller Firenze 6, Libertas Brin- disi 0.

PRIHODNJE KOLO (26.12.)

Pallacanestro Trst - Emerson, Rol- ler - Brina, GBC Lazio - Cinzano, Vidal - Cosatto, Brindisi - Fernet Tonic, Chinamartini - Scavolini.

HOKEJ NA LEDU

Član juniorske hokejske ekipe iz Vipitena je v dveh tekmah prejel 118 golov, kar predstavlja prav go- tovo svojvrstven negativni rekord. Prva tekma se je končala z izidom 61:0, druga pa 57:0.

Hansi Senn, tako se imenuje vra- tar, ima šele enajst let.

ODBOJKA

TEDENSKI KOMENTAR

Borovi šesterki bosta v drugi ligi igrali v skupini najboljših ekip

Deklice Sloge na prvem mestu lestvice - Sokolu ni uspel podvig

poznan šesterki Bolzana in Sale iz Trenta. Če je prvem uspel ta ve- liki met, pa ni drugim, katere je presenetila Casalasca iz Cremona. Ta ekipa je prve tri tekme izgubila in je kazalo, da nima kaj več iska- ti. Zagrizene odbojkarice iz Cremo- ne pa so v ostalih treh srečanjih zmagale in si tako priborile drugo mesto. Sala je z enakim številom točk tretja in ima slabši količnik v setih.

IZIDA 6. KOLA

Casalasca - Bonate Sotto 3:1

Bolzano - Sala Trento 3:2

Bonate Sotto 6 2 4 12:14 4

Nasemu edinemu zastopniku — Sokolu iz Nabrežine — v zadnjem kolu v Pordenonu ni uspel velik podvig, da bi premagal neposred- nega tekmeča Libertas in se tako pomaknil na drugo mesto lestvice. Nabrežinke so tokrat odigrale le- tošnje najslabšo tekmo in gladko izgubile s 3:0. Izdala jih je velika psihološka obremenitev in tako do- mačinke niso imele težke naloge do dveh zlata vrednih točk. V prvih šestih nastopih Sokol ni dosegel za- danega cilja in bo v drugem delu prvenstva igral med šestimi ekipa- mi, ki se bodo borile za obstanek v tej konkurenci. Vodeči Volley Ball, prav tako iz Pordenona, ni imel velikih težav za osvojitve nov- de para točk, pa čeprav je igral v Gorici. Zastopnice ekipe Agi so ostale brez osvojenega niza in s tem tudi na zadnjem mestu te skupine.

IZIDA 6. KOLA

AGI Gorica - Volley B. PN 0:3

Libertas PN - Sokol 3:0

KONČNA LESTVICA

Volley Ball PN 6 5 1 17:7 10

Libertas PN 6 4 2 14:11 8

Sokol 6 2 4 10:14 4

AGI Gorica 6 1 5 8:17 2

V tretji podskupini je bil zadnji, šesti prvenstveni zavrtljaj le gola formalnost. Mogliano Veneto in Bor- sta imela prvo in drugo mesto že trdno v rokah. Tržačanke so po do- bri igri premagale v gosteh slabo Primavera po treh setih igre. Konč- na zmaga gostji ni bila nikoli v dvomu, ne glede na to, da je to pot igralo vseh enajst razpoložli- vih igral. Mlade Brežanke so bile v neposrednem obračunu z v. vodečim Moglianom Venetom že na pragu velikega presenečenja. Potem ko so izgubile prvi set so bile v na- daljevanju, če že ne boljše, pa po- vsem enakovredne bolj kotiranim nasprotnicam. Z nekoliko več špor- ne sreče in večjo prisrčnostjo bi lahko domačinke pospravile prvi par točk. Tudi za zastopnice iz Do- line bo odločilen drugi del prven- stva.

IZIDA 6. KOLA

Breg - Mogliano Ven. 1:3

Primavera - Bor 0:3

KONČNA LESTVICA

Mogliano Ven. 6 5 1 17:5 10

Bor 6 5 1 15:5 10

Primavera 6 2 4 7:14 4

Breg 6 0 6 3:18 0

To pot zasluži odbor deželne od- bojarske zveze vso pohvalo. Že 22. t.m. je pripravil poleg vseh končnih lestvic treh poskupin, ki spadajo v njegovo kompetenco, tudi koledar drugega dela prvenstva. Ta koledar bomo objavili kasneje. Za danes bomo objavili samo ekipe, ki bodo igrale v prvi, oziroma v dru- gi skupini, kar je seveda dobro razvidno iz samih lestvic. Skupina boljših šestih zastopnikov: AP Bol- zano, Zanfredi (Casalasca) Cremo- na, Volley Ball in Libertas (oba Pordenon), Mogliano Veneto in Bor. Slabša skupina: Sala Trento, Bona- te Sotto, Sokol, AGI Gorica, Pri- mavera Noventa Vicentina in Breg.

DEKLICE NIŽJE LIGE

Mlade odbojkarice Sloge so v predzadnjem nastopu pripravile lepo presenečenje. Premagale so nam- reč Julio in se tako povzpele na prvo mesto lestvice, katerega slej

ko prej ne bodo zapustile, saj se bodo v zadnjem nastopu spoprijele s preslabim CUS, ki jim ne bo mešal šten. To bo obenem za va- rovanke trenerja Peterlina veliko zadoščenje, saj osvojitve pokrajn- skega naslova odpira pot v deželni finale.

IZIDA

Sloga - Julia 3:0

ACLI Sv. Jakob - CUS 3:1

LESTVICA

Sloga 5 4 1 13:5 8

Julia 5 4 1 12:8 8

ACLI Sv. Jakob 6 2 4 12:13 4

CUS 4 0 4 1:12 0

DEKLICE A IN B LIGE

V tej konkurenci sta se prijavili samo dve društvi — Breg in Bor. Obe srečanja so odločile v lastno korist deklince Bora in povrh je z enakim izidom 3:1.

G. F.

Da ima košarkarska zveza zvrha- no mero dela, o tem ni dvoma. Se- stavljati koledarje, pisati raznim društvom, sestavljati lestvice, dolo- čevati sodnike za vrsto prvenstev: to je nedvomno težko in naporno delo.

Vseeno pa ne moremo razumeti, kaj se letos dogaja s sodniki. Tudi v tem kolu niso namreč odigrali vrste mladinskih tekem, ker se so- dniki enostavno niso predstavili na igrišče. Kje iskati krivce?

Ne glede na dejstvo, kdo nosi pri- tem največje krivdo, pa ostaja za- lostna resnica, da vsako nedeljo na raznih tržaških igriščih dve ekipi s trenerjema in nekaj gledalcev ne- strpno čakajo sodnike, ki jih potem seveda ni od nikoder.

Promocijsko prvenstvo postaja vse bolj zanimivo. Servolana tokrat ni

igrala (zaradi slabega vremena). To sta izkoristila miljski CGI in Ita- lia iz Gradišča, da sta škeđenje do- hitela na lestvici.

Jadran ima trenutno šest točk in je na drugem mestu skupno s šti- rim ekipami. Prvenstvo je torej že dobilo svojo sliko. Borba za prvo mesto bo predvsem domena med Ser- volano in nekaterimi ekipami, med katerimi so, po našem mnenju, naj- resnejši kandidati: Italia, Barcolana, Jadran in CUS iz Trsta.

Važno srečanje

Že v prihodnjem kolu bo Jadran pre izredno težko nalogo. Naši ko- šarkarji bodo namreč v gosteh igrali proti Barcolani, ki uvršča odlične- ga Ceparja, ki je pred leti igral celo v prvi italijanski ligi. Ta košar- kar je tudi gonilna sila Barcolane in prav on nosi glavne zasluge, da je ta ekipa pri samem vrhu lestvice. Naj omenimo, da je Barcolana izgu- bila le eno tekmo in to prav zato, ker zaradi poškodbe Cepar ni igral.

IZIDI 5. KOLA

Jadran - Scoglietto 66:43

Servolana - Inter 1904 n.o.

CGI Milje - POM Tržič 71:56

Itala - Villesse 85:82

Edera - Arte 83:77

CUS Trst - Barcolana 60:61

LESTVICA

Servolana 4 4 0 309:236 8

CGI Milje 5 4 1 376:329 8

Itala 5 4 1 451:444 8

Jadran 5 3 2 407:367 6

POM Tržič 5 3 2 355:328 6

CUS Trst 5 3 2 326:310 6

Barcolana 4 3 1 283:271 6

Edera 5 3 2 344:364 6

Scoglietto 5 1 4 321:342 2

Villesse 5 0 5 320:367 0

Inter 1904 4 0 4 275:304 0

Arte Gorica 4 0 4 284:349 0

PRIHODNJE KOLO (9.1.)

Barcolana - Jadran (14.45 v Trstu, Ul. della Valle); Itala - Servolana; Villesse - Inter 1904; CGI Milje - Scoglietto; Arte - CUS Trst; POM Tržič - Edera.

NAJBOLJŠI STRELCI

JADRAN

Peter Starc 121 (9:15)

Robert Klobas 105 (21:30)

Adrijan Sosić 60 (12:26)

Karel Ražem 40 (19:37)

Adrijan Zavadla 24 (6:6)

Edi Kraus 20 (0:5)

Henrik Lisjak 6 (0:0)

Peter Žerjal 5 (1:3)

Leonard Koren 4 (0:0)

Sergij Sancin 4 (2:2)

Milko Vitez 4 (0:0)

Mauro Francia 2 (2:2)

edko

Gaja se je letos pomerila tudi z enajsterico Cave Valpadana.

TEDENSKI KOMENTAR

Sodniki so nerešljiva uganka Jadran je na vrhu lestvice

V mladinskih prvenstvih tudi tokrat niso odigrali več tekem, ker se sodniki enostavno niso predstavili na igrišče - Starc najboljši strelec

Tako početje seveda ne koristi raz- voju košarke. Obenem pa je tako ravnanje tudi žaljivo za ves trud, ki ga vlagajo, in to upravičeno, dru- štva v mladinska moštva.

Že pri vrhu

Po sobotni prepričljivi zmagi pro- ti Scoglietto je Jadran osvojil nov par točk in se je tako povzpel na lestvici. Jadranovi košarkarji so v srečanju s Scogliettom zmagali pred- vsem zaradi odlične obrambe. Tre- ner Peter Brumen je bil seveda s svojimi varovanci zadovoljen, če- prav so naši košarkarji večkrat zgrešili v napadu.

Promocijsko prvenstvo postaja vse bolj zanimivo. Servolana tokrat ni

igrala (zaradi slabega vremena). To sta izkoristila miljski CGI in Ita- lia iz Gradišča, da sta škeđenje do- hitela na lestvici.

Jadran ima trenutno šest točk in je na drugem mestu skupno s šti- rim ekipami. Prvenstvo je torej že dobilo svojo sliko. Borba za prvo mesto bo predvsem domena med Ser- volano in nekaterimi ekipami, med katerimi so, po našem mnenju, naj- resnejši kandidati: Italia, Barcolana, Jadran in CUS iz Trsta.

Važno srečanje

Že v prihodnjem kolu bo Jadran pre izredno težko nalogo.

SEZNAM NAGRAD

Barvni televizor
2 potovanja s Primorskim dnevnikom
2 umetniški sliki
Prenosni televizor
Knjižna zbirka "Gubčeva knjižnica"
Stenska ura z radiom Europhon
Magnetofon Philips
Likalnik na paro Lincoln
Kuhinjska tehcnica Krups
Osebna tehcnica
Mešalec Mullinex
Žepni računalnik Royal

Fotoaparat Agfamatic
Sušilec za lase Philips
Kolo Bianchi
Raženj
Sveder Black-Decker
Prt - idrijske čipke
čajni servis - keramika
Usnjena šatulja
Prt vezen z narodnim motivom
Steklenica v usnju s kozarčki
5 plošč klasične, narodne in lahke glasbe
in 11 knjižnih nagrad

**za vse naročnike
PRIMORSKEGA DNEVNIKA
KI PORAVNAJO
CELOLETNO NAROČNINO
do 28 februarja 1977**

veliko nagradno žrebanje

